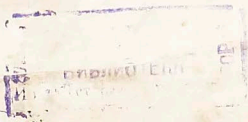

359

10 m

УСНН 9-4-10 т
1952 г.

ՆՆԻՐԻՈՂՆԵՆ

ԱԲՅԼԹՈՒՆԻ ԼՂՄԻԾՆԻ

Յօրինելի՛ Ն, ունի բազմաբան
Այսպիսի Ն, ստապատեցուցի. ի
փառս նոյն Սօրն հաւատոյս

Տպագրութիւն լոյս ածեալ

ի Հայրապետուէ ՏՆՆ Գանիէ
Արքազան Աթլղիկոսին ամ Հայոց:

Հրամանաւ ՏՆ Յուհաննու դերա
պանծ Նքք եպիսկոպոսին, և ՆՃա
բան Պատրիարքին:

Յամի ամ 1807 ի մեր թուին
ԽՃԾԳ

ի Կոստանդնուպօլիս .

ի Տպարանի Յօհաննիսեան Պօշոտի

72
161

1257
440
72

507

7

286

ՄԱՆՍԵՆ
ՄԱՆՍԵՆ

102

Յառաջաբանութի :

ցէ , այնպէս գոչեցից զձեզ • և յեկեմ
միտիթարիջիք : Էսայ • ԽԹ • 15 : ԿՂ • 13 :
Լ՛հայսպէս՝ մեր հաջր և ճաջր կոչի ան՝ վն
առաւել սիրելոյն զմեզ : Արուամպարտա
կան իսկ եմք , լիաբերան գոհուլք փառս
և պատիւ մատուցանել • ունի և ինքն պատ
ուէրէն՝ պատուէն ասէ զհայր և զմայր

քո :

Յատկապէս խօսելով զկնի նոյ՝ օրհնեալ
աղգիս հայոց հոգևոր հայրն և մայրն՝
են երկոքին սոքա • այսինքն՝ լուսաւորիչն
հոգևոց մերոց նքն Վրիգոր • որ ամս
հնդեասան՝ ի բովս չարչարանաց՝ ունի ոսկի
մայրեցաւ • և Լ՛ճակերտ Լ՛թուս նք
Լ՛ Ղմիածին • որ փառաւոր ի Ղմամբն Վրի
՛ի յերկնային պայծառ լուսոյ յօրինեցաւ •
Սոքա են մեր ծնողք ըստ հոգւոյ • հեղի
նակք հաւատոյ • և պարծանք հայաստա
նեայց : ասալ • ԺԷ • 6 : Արք կարեն մեզ
ասել ըստ պողոտի • Թեպէտ և բիւր դաս
տխարակս ունիցիք ՚ի Վրն , այլ ոչ եթե
բազում ծնողս • զի ՚ի Վրն Յն աւետա
րանաւն մեք ծնաք զձեզ : ան • Կորն • 7 • 15 •
Սոքա են երկու լուսաւորք մեծամեծք՝

Յոսուա շաբանոս-ԲԻ :

Իշխանակոմիք տունը ետն և գ իշերի :
 Ճ.նդ. ան. 16 : սյսինքն՝ արդարոց և մեղա
 ւորաց . կի՞ քրխատոնէից և հեթանոսաց :
 Սոքա են երկու պատուական զմրուխտ
 ակուհք՝ եդեալք ՚ի վր ուսոց վակասին
 ճշմարիտ քահանայտին Վսի . յորս գրէլ
 են անուանք որդւոցս իելի հայկազեանս
 գրոհի : էլէց . իը . 9 . 12 : Սոքա երկու
 քեանս՝ իբր լծակաւ ջանի՝ զպղկոյզն ան
 մահուէ բերին նորոյս իլի ազգւս հայոց՝
 յերկրէն աւետեաց վերինն եէ մի : Բ. . .
 Ժդ . 24 : Վհա սոքա են յետ այ՝ երախ
 տաւորք մեր և վաստակաւորք և բիւր
 բարեաց պատճառք . զորս պարախիք ճա
 նաչել . և առաւել սիրոյ արժանիս համա
 ըիլ՝ ըստ առաքելոյն : Բէս . Ի . 12 . 13 :
 գշնորհս բարերարութեցն մի՛ մոռանալ
 լն սիրաբաց . իթ . 20 : և յնմի զսոցանէ
 գոհանալ . ՚ի հաւատ այ և ՚ի կրօնս հաս
 տատուն մնալ . զսոսա յարգանքք մեծա
 ըել և պատուել . ըստ հրամանին այ՝ թէ
 պատուեա՛ զհայր և զմայր քու Վս սիրար
 ասէ դ . 9 . 10 . 11 : ՚ի գործս և ՚ի խօսս և
 յամժուժկալութե պատուեա՛ զհայր :

Յառաջախոսութիւն

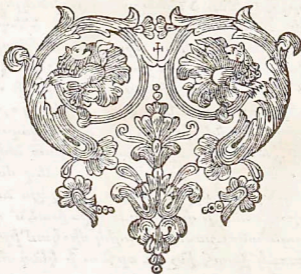
Հաւատոյ ծնողացն ձերոց՝ սբյն Ղարիգո
րի, և սբյն Լճմիածնի • և զմեզ յիշել
ի բարի: Դամա եղեալ սխալանքն և ան
հաճոյքն՝ են ՚ի տկարուէ՝ մտացս աղքա
տի • իսկ՝ ուղիղքն և հաճոյքն՝ են ՚ի շնոր
հացն ան, և սբյն Լճմիածնի:

Լախարատութիւն

Աբրահամ վարդապետս աստապատեցի, 401:

Տառադարձութիւն

Եմ աւելածու սրբոյն Լճմիածնի • 401:

Լ. Չիսաճին՝ Տաճար լուսոյ •
Հայոց տղան՝ Մայր հաւատոյ •

ԳՊԷԼԷԷ,

Տրշտից : Առաջինն է հարանրան . երկրորդն՝
հարան . և երրորդն՝ առագաստ անասական .
յորում է կեղեցին հարանացեալ՝ միանայ
լէ փեսային երկեաւորի : Օսրոց տես ՚ի
մեկնուէ Հայր մերին ՚ի դուռն չորդ ՚ի յօ
բինեալն ՚ի մէնջ : Ասկ՝ մէք աստանօր ու
նիմք խօսիլ ՚ի վր առաջին նշանակուած է
էկեղեցի անուանս :

Սրդ՝ շինեալն ՚ի նիւթական իրաց՝ կոչի
էկեղեցի . լա մարգարէին թէ՛ յեկեղե
ցիս օրհնէցէք զիմ՝ . սաղմոս . կէ . 27 :

Ար է յատկացեալ և սրբագործեալ տուն
այ , և տեղի աղօթից . և մատուցարան
փրկական պարագին , և ասճար սրբուէ :

Բաս այնմ , տուն իմ տուն աղօթից կո
չեսցի ամ հեթանոսաց . էսայ . ԺԴ . 7 :

Աւ դաւիթ ասէ . աստ օրհնեցէք ամ՝ ծա
ւայք ան զմք . որք կայք ՚ի տան ան ՚ի
դաւիթս այ մերոյ : սաղմոս . ճլԴ . 1 : Աւ
յօրինակ սրբուէ էկեղեցւոյ՝ հոգին սբ ,
նախ զվերնատունն ելից հողմով , և ապա
՚ի բնակեալն ՚ի նմա հանգեաւ հրեղէն
լեզուօքն . ԳրԺ . Է . 2 . 3 : Ա՛ և հոգւոր
Տապան՝ ՚ի Վսէ շինեալ ՚ի ծովանման

ՀԱԿՕ ՕՐԻՆԱԿԱԿՆ

աշխարհիս՝ փոխանակ նոյեան տապանին .
 Ժննդ . Է . 1 : Արով զմերս հոգի փրկէ ՚ի
 ջուրց մեղաց երկնաւոր նաւապեան . և
 զապաւինեալքս և զամբոցեալքս ՚ի սմա
 անվնաս հասուցանէ ՚ի խաղաղ նաւահան
 գիստն յաւիտենական կենաց : Այ երգէ
 երիցս երջանիկն ներսէս . որ ՚ի ծով այս
 աշխարհի շինեաց տապան զեկեղեցի . և ՚ի
 սմա զօժանդակեալ հոգիս փրկեաց ՚ի
 ջուրց մեղաց . շնն . Ի՛ն . 1 : Ա՛ և իմանալն
 տաղաւար՝ ՚ի Վսնէ յօրինեալ ՚ի վր դաւ
 ւանուէն պետրոսի՝ փոխանակ Վ. բրա
 համեան խորանին . ճապ . Ժ դ . 18 : Հորում
 ամ . հանդերձ հրշնկօք ի ջեվանի : Ժննդ .
 Ժ ը . 1 . 6 : որով և մեքն ի բր տաղաւարաւ
 շքիւն յանապատի աշխարհիս լը օրինակի
 ճեոյն ի լի : զեպոս . ի դ . 43 : Ա՛ և խորհր
 դաւոր շտեմարան՝ լցեալ ցոյննով ամայ
 ին շնորհաց . յորմէ գեղեցիկն յովսէփ որ
 դին այ՛ բաշխէ ՚ի յեօթնեբորդ սով դա
 րուս՝ քաղցելոցն հոգւով զհաց կենաց :
 Ժննդ . խ . 48 . 49 : Ա՛ և լեառն այ՛ լեառն
 պարարտ՝ լեառն մածեալ սրբուբն , և
 լեառն սիօն՝ լը որ ամ թնակիլ հաճեցաւ :

Լ ըստ Խորհրդոցն օ

սաղմ • կէ • 16 • 17 • Որ և օրինակեցաւ
 ՚ի լէրինսն տեսուէ և քորեբայ՝ յորս գոր-
 ծեցան մեծամեծ խորհուրդք • ծննդ •
 խբ • 14 • Ելից • 7 • 2 • Ս' և լեառն նաբաւ,
 ուստի տեսանի հաւանոց աչօք երկիրն ա-
 լեաեաց՝ վերինն եէմ • ք օրէն • լի • 1 • 2 •
 3 • 4 • Սոր միանգամ խոստացաւ մեզ
 Վն • երթամ առէ, և պատրաստեմ ձեզ
 տեղի • 304 • Ժի • 3 • Ս' և տուն հրաշալի
 իմաստուէն նյ՝ եօթն սեամբք շինեալ •
 առաւ • Ժ • 1 • Ս յսինքն՝ եօթնեակ դասուք
 նբց հաստատեալ, և եօթն խորհրդովք
 զարդարեալ • եօթն կարգօք հրաշացեալ •
 և եօթն արիեան շնորհօք ծաղկեալ • Եսայ •
 Ժն • 2 • Ս' և ուսկան իմնալի՝ արկեալ
 ՚ի ծով սշխարհի • և պարունակէ յինքն
 զբարի բարի, և զխոտան ձկուսս • Եսայ •
 Ժի • 47 • 48 • Ս յսինքն՝ զարդարս և զմե-
 ղաւորս Ս' և հոգևոր փարախ՝ Ժողովա-
 րան բանաւոր հօտի, հրշակց բնակարան
 և մեղաւորաց քաւարան • առաքելովք շե-
 նեալ՝ մարդարեիւք վայելչացեալ՝ հայրա-
 պետօք զարդարեալ՝ վարդապետօք պայ-
 ծառացեալ՝ մարտիրոսօք պսակեալ՝ ճգնա-

ԼՆԻՄԻՆ

Լորօք ճոխացեալ՝ կուսանօք պերճացեալ՝
 և սբ Թագաւորօք հաստատեալս Ուր եր
 գեմք՝ ի շարականին. Որ զարդարել գեղա
 պանծ վայելչուէ՛ սբ զեկեղեցի՝ պսակե
 ցեր առաքելովք և մարգարէիւք. և հաս
 տատեալ ամրացուցեր սբ Թագաւորօք.
 Դ Վր վնմի հաւատոյ հիման առաքելոց և
 մարգարէից շինեցեր զքո սբ զեկեղեցի
 և այլն. Տեղի ապաւինի և ժողովարան
 բանաւոր հօտի. բնակարան հրեշտակաց,
 նաւահանգիստ արդարոց և մեղաւորաց
 քաւարան, զարդարեալ առաքելովք և
 մարգարէիւք. () այս անմ մարգարէին կան
 խաւ տեսել և սբ հոգւով իմացել՝ ասէ.
 Տր սիրեցի զվայելչուէ՛ ասն քոյ և զտե
 ղի յարկի փառաց քոց.

Լ րդ՝ եթէ հասարակօրէն այսպս վայել
 լուչ և գովելի են աննիւթական եկեղե
 ցիք, որչափ առաւել յատկանքս վայելուչ
 և գովելի է լուսեղէն Տաճարս այ, և
 երկնամասն մայր Մթուս հայաստնեաց՝
 սբ ԼՆԻՄԻՆ. Լը այս՝ էլ վս, կամ
 ընդէր. վս ղի՝ միշտ իրն ազնուագոյն է
 ՚ի պատճառն՝ քան ՚ի պատճառեցեալն.

ԳՊԷԼԷ

զոր օրինակ՝ արեգակնային ճտո ագ սյթն՝
 յտակադ գնն է ՚ի յարեգնն՝ քան ՚ի յօդն .
 և ջուրն՝ մաքրագնն է ՚ի յտինն , քան ՚ի
 յառուսն . և քաղցրուին՝ առաւել է ՚ի
 մեղրն՝ քան ՚ի մեղրախառնեալն , ուղ ստե
 ալպերա . Թ . 21 . Եւ լի է գովելի են Իմ
 եկեղեցիք՝ որք միանգամ սբցն ձեռօք ՚ի
 նիւթական ինչ երկրաւոր իրաց հիմար
 կեալ՝ կառուցան , ՚ի պատիւ և ՚ի վառս և
 ՚ի պաշտօն Իմ , Եւ ոմանք իբր յիւկ ինչ
 նշանաւ և հրաշիւք շինեցան . որպիսի են
 հայտկապ տաճարքն՝ սբջ կարօտեալին ՚ի
 մուշ . և հաթեու հրեշտակահիմն վա
 նիցն ՚ի սիսական գաւառի Կոցին նման
 և այլք : Եւ պա՛ որչափ առաւել՝ ամենա
 դովելի և մեծապայծառ է՝ շուսանկար
 և Վսահիմն Եթոսս մեր սբ] , ջմա
 ծին . որ է վայելուչ տուն Իմ . և տեղի
 յարկի փոց նր և դուռն երկնից . է՛ և
 գանձարան հոգևոր բարեաց , շատարան
 Իմային շնորհաց , աղբիւք ջրոյն կենաց .
 աթոռ հայրապետաց , սրակ պարծանաց .
 մայր հաւատոյ և կատարելագործ Իմ
 վանորէից և եկեղեցեաց հայստանեաց .

ՁԻՆԴԵՅԻՍ ՀԱՅՈՅ

Ս և զի՛ ունի սակ Մ. Բիստատուէլ գլուխն
 ճեմականաց դասուն, ՚ի սեռս իւ
 բայքանչիւր իրաց՝ մին է առջին և գովելի
 քան զաման, () որօրինակ՝ ՚ի յիննեակ դա
 սակարգութիս հրշմկաց՝ առաջին և գովել
 լի էն Սեբօբէքն. ՚ի տասն երկինս՝ հրեղէն
 երկինքն. ՚ի մէջ լուսաւորաց՝ արեգակն.
 ՚ի չորս տարերս՝ հուրն. ՚ի մէջ հողմոց՝
 հարաւայինն. ՚ի եօթն հրահալելիս՝ ու
 կին. ՚ի մէջ ականց՝ անդամանդն. ՚ի մէջ
 ծաղկանց՝ վարդն. ՚ի քաղցրահամ ուտե
 լիս՝ մեղրն. ՚ի կերակուրս՝ հացն. ՚ի հեղուկ
 նիւթս՝ բաղասանն. ՚ի լեբինս՝ սիօն. ՚ի քա
 ղաքս՝ նբ. եէմ. ՚ի տասն սեռականագոյն
 սեռս՝ գոյացութիւն. ՚ի յառարկինութիս՝ սէրն.
 և ՚ի յաղօթս՝ Մ. Թուսոյց աղօթքն, () որոց
 ամբէն գովուէ պատճառս՝ տէս ՚ի մեկ
 նուէ հայր մերին, ՚ի գլուխն եօթնեղբ,
 ՚ի յօրինեալն ՚ի մէնջ,) Մ. Բրդ՝ ունի ՚ի սեռս
 իւրայքանչիւր էակի՛ մին է գլուխ ամբ,
 առաջին և գովելի քան զամբ, ըստ որում
 կարգ աւ ցուցայք. ըստ այսմ օրինակի՛ ՚ի
 վանորայս և ՚ի յեկեղեցիս հայկազեանս
 ազգ ՚ի է ամենագովելի և առաջին՝ գլուխ

ԳՎԷՆԻ Է՛

մարգարէիւն յառաջագոյն ասաց , 'ի վր
 պարսպաօր քոց եէմ պահապանս կացու
 ցից , դօրն ողջոյն և զգիշերն ողջոյն : Էսայ .
 ԿԷ . 6 : 11 'ս զի' նորս եէմ անձաբնակ այս
 Տաճար սրբուէ' ոչ 'ի մրդէն ճարտարու
 թէ , և ոչ 'ի յերկրամուր ինչ նիւթական
 իրօր , այլ փռուոր իջմամբն Վր'ի յերկ
 նային պայծառ լուսոյ ձեակերպեալ յօ
 րինեղաւ , ըստ հրօշալի տեսլեանս 'որչն
 Պարիգորի լուսաւորչին մերոյ : Եւ այս'
 ընդէր : Վանդի' ուր հրեղէն երկինքն
 լուսաւոր է և գերապայծառ լն մանուէ
 հրոյ . և անդ նստի անձ յաթոռ փառաց
 'ի վր չորեքկեպեան կենդանեաց , լն տես
 լեան մարգարէիցն : () Ի' ասէ կայծակ
 նամարուն Եսայի . Դ . 1 : յամին յորում
 մեռաւ ողիս արքայ' տեսի զան նստեալ
 յաթոռ բարձրուէ և վերացելոյ . և սե
 րօքէք կային շուրջ զնովաւ . և այլն : Եւ
 եզեկիէլ ասէ . ան . 26 : 'ի վերոյ քան զհաս
 տատուին որ'ի վր գլխոց գաղանացն իբրև
 զտեսիլ տկան շափիւղայի . և նմանուի
 աթոռոյ 'ի վր նր' . և 'ի վր աթոռոյն նմա
 նուի կերպարանաց մրդոյ : Եւ անձաբանս

Լ՛ւեառարանիչն ասէ • ցացա • 7 • 2 • 3 • 6 :
 Ա՛ աղվաղակի եղէ ես հոգւով • և ահա
 աթոռ անդ յերկինս : Ա՛ւ ՚ի վ՛ր աթոռոյն
 նստեալ նմանութի տեսուէ ականց յաս
 պիտոյ և սարդիոնի : Ք՛ ստսմին օրինակի՛
 գմայրս հաւատոյ զսբ՛ Աթոռս Ա՛ջմիա
 ծին՝ ՚ի պայծառ լուսոյ յօրինեաց Վ՛ս
 իջմամբն իւրով, և հրաշակերտեաց քսուա
 կուսի խաչանման ձեով, զի լինիցի նոր
 իմն երկրորդ հրեղէն երկինք, և աթոռ փա
 ռաց անուէ իւրոյ ՚ի հայաստան երկրի :
 Օ՛ սոյն զայս կանխաւ տեսեալ՝ գուշա
 կեաց մարգարէն ՚ի դիմաց ան՝ Օ՛ ի ես՝
 ահաւասիկ ասէ նոր գործեմ՝ որ այժմ
 յայտնեսցի : Ա՛ւ թէ՛ զի եղեցին երկինք
 նոր և երկիր նոր • և ոչ ևս յիշեսցին զու
 ռաջնանս • և ոչ ևս սնկցի ՚ի սիրտս նոյ :
 Ա՛յլ ուրախուի և ցնծուի գտցի ՚ի նմա՛
 զոր ես հասատեցից • զի ահաւասիկ ես
 առնեմ զե՛մ ցնծուի, և զժողովուրդ իմ
 ուրախուի : Եսայ • խ7 • 19 : կէ • 17 • 18 :
 Ա՛ւ շնչամարութն • Յովհաննէս ետես հոգ
 ւով սբ՛վ • Տեսի ասէ երկին նոր, և եր
 կիր նոր • Ա՛ւ զքաղաքն սբ՛ զնորն եէմ

ԳՊԷԼԻ Է ,

տեսի , դի ի ջանէր յՆ. Եւ յեւրկի ից . զարդարեալ և սրաարաստեալ ուր հարսն առն իւրոյ : Գառն . 1 . 2 . Օ որմէ և հրեշտկն ՚ի մարմնի սքն Վրիդ որ նարեկացին սսէ ՚ի Բանն հէ . Սոյն ինքն և երկին երկնի յերկրի լուսապայծառ կերպիւ՛ն հռչակի : Որ չէ առանց հօրն Վսի , և ոչ առանց այսր մօր արգանդի՛ յողի կատարիլ : Ընտուն շրջի անբովանդակելին , եթէ ոչ ՚ի ակն տան տաղաւարեսցի : Վան ՚ի կամար վերնայինն երկնի՛ ՚ի յայս հիւթաւ և որ բնակուի՛ առաւել պարծի :

Օ փառաւորուի և զպայծառուի մեծի տանս ուր՛ երկնանման Ըթուոյս սքյ Վջիտծնի՛ մարդարէն դաւիթ յառաջագոյն ետես հողւոյն աչօք . և ՚ի սէր սորա խանդակաթ եղեալ՛ երդէր իբրև քաղցրաձայն սոխակ . Տը՛ սիրեցի զվայել չուի տան քոյ . և զտեղի յարկի փառաց քոյ : Ետես և գերահրաշ իմաստունն . վսյ՛ նախաձայնեալ սսէր . Վահաւորակ արար իւր արքայ սողմոն ՚ի փայտից լի բանանու : Օ սիւնան արար արծաթէ զէնս . և զսնարան ոսկեղէնս . և զխարրսխն

Ժի

Հոս Գոյացուէն օ

Ծիրանի . և զմէջն ականակապ՝ տարածել
 զսէր՝ի դատերացն եկմիւ երգ . Գ . 9 . 10 օ
 Այս զե՛ ճշմարիտն սողումն՝ երկնաւոր
 արքայն նորոյս իեղի՛ և իմաստունն հօր
 Տրն մեր (Յս Վս՝ (որոյ պատկեր և զ
 ըննակ էր սողումն .) կազմեաց ՚ի փայտից
 լիբանանու , այսինքն՝ հրաշակերտեաց ՚ի
 յերկնային լուսոյ՝ զմայրս հաւատոյ զսբ
 ԼԻԹՈՒՍ Լ ջլիածին՝ վս իւր ինքեան փա
 ռաւոր դահաւորակ . (յ՛ թախտ .) Աբոյ
 արծաթի սիւնքն՝ են առաքեալքն՝ որք
 իբրև զարծաթ ՚ի բոլս փորձեցան . Գաղ
 Է . 9 օ Ասկի սնարքն՝ են աւետարանիչքն .
 Ծիրանի խարիսխն՝ (յ՛ բարձնկիմփսփոռ
 ցըն աթոռոյն՝ որ լինի ենթակայ նստո
 ղին) է սբ սկիհն պատուական վարդա
 գոյն արեանն Վ՛ ի . կիմարուր սափորն ,
 և կաթսայն սրբալոյս մեռոնին : Լ զ մէջն
 ականակապ՝ են առաքելագործ հայրա
 պետքն և գերապանծ եպիսկոպոսունքն ,
 իմաստուն վրդպտքն , և այլ լուսածնունդ
 որդիքն իւր . որք իբրև զակունս փայլին
 շնորհիւ . Լ ստ այնմ , որդիք սիօնի պատ
 ուճակաւնք . որք առաւել քան զականս

4^ա վե շի է ,

պատուականս : « շք . Դ . 2 : Վարձեալ
 գահաւորակի լուսակազմաթողոյս ար
 ծաթեղէն սիւնն՝ է ճշմարտուի ուղղա
 փառ հաւատոյն , յորոյ վիշինեալ և հաս
 տատեալ է . նաև վեհափառ Հայրապե
 տուին հայոց՝ որ՛ի սմա . ոսկեղէն սնարքն՝
 են հրաշակերտ սեղանքն . խարխսին ծի
 րանի՝ անձագործ մեռոնն . (որ օրհնի աստ
 ՚ի սք Լ . Թողոջս .) յորում հանգչի եօթ
 նարիեան շնորհօք սք հոգին ան . և մէջն
 սկանակապ՝ է գերահրաշ տեղի իջմանն
 Վ . Ի Լ . Ե մերոյ . որ քան զամակունս պայ
 ծառագոյն է : Վ գինա ոսկի սարդինն
 պատուական յեռեալ՝ ըստ իմաստնոյն .
 ա . ա . Գ . Ին . 12 : Վարձեալ սիւնքն գահա
 ւորակի մօրս լուսոյ սք Լ . Չմիածնի՝ են
 երկոքին ամոլքն հաւատոյ և անջին լու
 սաւորիչքն մեր՝ թաղէոս և բարթու
 ղնմէոս . կամ Վ՝ սասէր և բարեպաշտ
 թաղաւորքն սքգար և տրդատ . մնարն
 ոսկի՝ է չորեքտասան Լ . ուրբեալն և երա
 նելի Հայրն մեր սքն Վ . ըիգոր լուսաւո
 ղիչն . (որ ՚ի բովս չարչարանացն ոնո ոսկի
 մնքրեցաւ .) և խարխսին ծիրանի՝ է

ԸՆԿՈՒՄ ԳՈՅԱԿՈՒՆԻՆ Է

Ընտրողագեղն՝ սրբուհին Հռիփսիմէ՝ հան-
 դերձ իւր կուսան ընկերօքն • (որոյ վարդ-
 դադայն արիւնն աստ հեղոււ) Եւ մէջն
 ականակտայ՝ են հրաշագործ պատուական
 նշխարք սքջն այ՝ այսինքն՝ առաքելոց և
 հայրապետաց, վրդայոց և մարտիրոսաց,
 ճգնաւորաց, և կուսանաց: Եւ անաւանդ՝
 երկրպագելին քրիստոսեից և յատուկ
 պարծանքն հայատանեայց՝ գովելին հը-
 ընշտակաց և ահարկուն դիւանց՝ բանս-
 լին երկնից արքայուէ, և հաստատուն
 եկեղեցւոյ՝ ղէնն յաղթուէ սրելարեամբ
 որդւոյն այ՝ կողամոնիս ամենազօր սբ-
 յեղարդն • և նծահրաշ պատուական
 լ. ջն սքջն Սրբգորի լուսաւորչին մերոյ:
 Եւ սիւնդամ՝ ի սա:իօրս ոսկի ի սուրբ-
 լ. թոռս Եւ սիւնիս ժողովեալ կան՝ իբ-
 ը և ղերկնատեղաց ամենահամ մանանայն,
 ելից • Ժգ. 33 • ի պահպանուի հայաս-
 տան աշխարհի • ի բաշխել ղբժշկութի
 հոգւոց և մարմնոց և ղերկնաւոր պար-
 գևս սիրողաց իւրեանց • ի վերկուի ան-
 ձանց և ի կատարուամ: Էնդրուածաց՝ հա-
 ւատով մերձեցելոցն, և փախադանօք

ԳՊԷԼԷ Է,

Համբուրողացն, յբար առնուեն զՉուր մխի
 թարուածէ և լուսաւորուէ՝ օրհնուէ և
 ուրախուէ յաղբերացս փրկուէ՝ լը մար
 դարէին յառաջաբանուէ։ Եւսայ. ԺԷ. 3 :
 Երգ՝ նիւթն յորմէ իրն կզմլոյդնի փխնկ,
 նոյն իսկ իրին՝ խելամաուէ ձեռով. Գորգոս
 սան. Էրեւ. 273 : Եւսայ. ԺԷ. 3 :
 Երգ՝ նիւթն նաւու՝ ի գիրս իմասուէ. ԺԷ. 5 :
 Երգ՝ փոխանակ նաւու. ճնչին փայտին ասէ
 Հաւատան մարդիկ զանձինս իւրեանց :
 Երգին աղաղաւ՝ Երգիւրտ Երգու մեր
 Երգ Եւսայ. ԺԷ. 3 : Երգինային պայծառ
 լուսոյ նկարեալ՝ յօրինեցաւ, իբր մա
 կադրական ինչ անուճամբ կոչի՝ լուսեղէն
 Գորգոս. կամ Երգան լուսայ : Եւսայ. ԺԷ. 3 :
 Երգ Եւսայ. ԺԷ. 3 : Երգինային ի հօրէ.
 և լոյս փառաց ընդ նմա. ձայնք ճնչեցին
 սանդարամեաք անդնդոց : Տեսեալ զլոյս
 մեծ՝ հայրապետին Երգիւրտի, պատմէր
 ցնծուէ Հաւատացեալ արբային : Երգայք
 շինեսցուք Երգ զխորանն լուսոյ. քանզի ի
 սմա ծաղեաց մեղ լոյս ի հայաստան աշ
 խարհի : Եւսայ. ԺԷ. 3 : Երգին միտս՝ լուսակալմ այս
 Երգուս՝ է պատկեր և օրինակ ամենայն

ԸՆԿՈՒՄ ԳՆԱՅՈՒՆԷՆ ։

ՄԹՈՒՄԻՆ, որ է խորան լուսոյ անվայրափակ արհւոյն կէնաց ։ Սպասէ անզուգական հռետորն երանելի նարեկացին 'ի բանն հէ ։

Եւ թէ մթածնին խակ պատկեր՝ զոյն որ դրեացէ, ոչ անօրինի ։ Եւ զկնի դարձեալ ։ Մերքան ճոխացաւ բարդաւաճեալ երանուք, մինչ զի նոյն ինքն փրկչին անուճամբ՝ վայելչապէս յորջորջեցաւ ։ տիրամօրն լուսոյ կոչմամբ՝ 'ի մերձաւորաց միածնին՝ ձայնեալ կնքեցաւ ։ 'Ի սոյն մեծահրաշ խորհուրդ՝ տւադ խորանն սմին այսմ՝ Տաճարիս լուսոյ՝ սբայ Եւ միածնի՝ կոչեցաւ 'ի լուսաւորչէն մերմէ՝ յանուճ ամենամբ ՄԹՈՒՄԻՆ ։

Եւ մայրս հաւատոյ՝ երկնանման այս տաճարս՝ յիրաւի անուճանեցաւ Եւ զիս ճիհն ։ (որ է պանծալի և վսեմական անուճ ։ որում ոչինչ նշանաւոր անուճ զուգակչիւ գտանի ։) Ս զի՝ սաս էջ յերկնից միածին սրդին այ՝ մեծաւ փառօք և բազմուժք զօրաց լուսեղինաց ։

Եւ զի՝ սակ միածին ծնունդ ընտրեալ ծնողին իւրոյ վերինն եէմի ։ և միակ ծնող հաւատոյ՝ հայկազեանս ազդի ։ Սպ

ԳՎԷԼԵԿ՝

փեսայն իւր իսկ ասէ. մի է աղաւնի իմ.
 կատարեալ իմ. մի է մօր իւրոյ՝ ընտրեալ
 ծնողին իւրոյ . տեսին զնա դատելք , և
 երանեցին նմա . Թագուհիք և հարձք գոյ
 վեցին զնա . երգ . զ . 8 . ՚՛ սոյն միտս՝ ա
 նուն հրաշալի Տաճարիս այսորիկ՝ նաև
 շողախի կոչի . որ է ասել կաթուած շո
 ղոյ . այսինքն՝ ծագումն , կամ իջումն լու
 սոյ . զի շող փառաց անուէն Վ՛սի աստ
 ծագեցաւ . երկնային պայծառ լոյսն աս
 տանօր փայլեցաւ . որով ոյս ան տաճար
 նկարեցաւ . և ՚ի ձեռն սորա շող հաւատոյ
 և լոյս շնորհաց ՚ի մեզ կաթեցաւ : ՚՛ն ինքն
 ասէ . ձեռք իմ կաթեցուցին զմուռս :
 երգ . Է . 5 : ՚՛ հա՛ այսպս գովելի է լը գոյա
 ցուծէն՝ լուսեղէն Տաճարս և վայելուչ
 տունս ան ՚՛ մին իրի՝ ասէ մարգարէն :
 Տ՛ր սիրեցի զվայելուի տանքոյ . և զսե
 ղի յարկի փառաց քոյ :

Երկրորդ՝ գովելի է լը քանակուէն՝ ան
 ՚՛ թուս ՚՛ ջմիածին . վս զի՝ միանգա
 մայն , է չափաւոր և անչափ , որ է արժա
 նի զարմացման : Եւ չափաւոր է , լը երևելի
 նիւթական շինուածոյն . քանզի՝ տարա

ՀԱՄ ԿԱՆՈՒՄԻՆ Ե

Ծեալ է ՚ի լայնութի՛ յերկայնութի՛ և ՚ի
բարձրութի՛ . և բաժանեալ է ՚ի բազում
մասուհս , յորումնս ասեմ՝ և ՚ի սեղանս , ՚ի
սիւնս և ՚ի կաթուղիկէս . և բովանդա
կեալ է ՚ի միտումսս մանաւոր տեղւոջ . քի՛
՚ի յարարատեսն հռչակաւոր դաշտի , ՚ի
վաղաշշապատ արբայանխատ մայրութալա
քի հայոց : Խի՛ ասէ մարգարէն ՚ի դիմաց
ից . դարձայց առ եկեմ գթութի և տունս
իմ վերսաին շինեսցի ասէ արամեհակալ .
և չափ ձգեսցի միւստնդամ ՚ի վր եկմի .
զատ . Խ . 16 : Եւ անչափ , զի՛ տաճար և բը
նակարան է տն Խց երկնաւոր արբային :
Եւ անզի՛ ունիքն Խժ՝ է անքանակ դոյա
ցութի , նոյնիցս և բնակարան նր՛ , քի՛ նորս
եկեմ սը Խ . Թողս Խ . ջմիածին , յորում Խժ
փառօք բնակի իբրև Թիւոր ՚ի հոյակաւ
պալատի իւրում , ասի անքանակ : Եւ լը
այսմ ասէ մարգարէն Խ՛մբարձի զաչս իմ
և տեսի . ասա՛ այր և ՚ի ձեռին իւրում ու
նէր լար երկրաչափ : Եւ ասեմ ցնա՛ յով
երթաս . և ասէ ցիս . չափել զեկեմ . և տե
սանել Թէ՛ որչափ է լայնութի՛ նր՛ և որչափ
երկայնութի՛ . Խ՛հա հրեշտակն որ խօսէր

ԳՊԷԼԻ Է ,

յիս՝ զտեղի՝ առեալ կայր : և այլ հրեշտակ
 էլանէր ընդ առաջ նր : Եւ ասէ ցնա , ըն-
 թա՛ , և խօսեաց ընդ երիտասարդին ընդ-
 այնմիկ , և ասասցես , պաղալից շինեսցի
 եհմ : ՚ի բազմուէ մարդոյ և անասնոյ ՚ի
 մէջ նր : Եւ ես եղեց նմա պարիսպ հրեղէն
 շուրջանակի . և ՚ի փառս բնակեցայց ՚ի մէ-
 ջի նր . զա . Է . 1 . Ռնչև ՚ի 6 : Եւ թէ
 ասէր . ոչ կարես չափել զեհմ . զի օր ամ-
 հանդերձեալ է բնակիլ ՚ի նմա , և լինիլ
 պարիսպ նր . և ոմ ամ անշտփ է , նոյնպէս
 և եհմ : Եւ սոյն միտս՝ և հրեշտակն զքա-
 ղարին այ չափեաց ոսկի եղեգամբն զլայ-
 նուի՝ զերկայնուի և զբարձրուի . բայց՝
 զխորուին ոչ կարաց չափել լը յայտնուէն
 յովհաննու . ին . 15 . 16 : Եւ այս և զտա-
 ձարին խորութի ոչ չափեաց՝ ըստ տես-
 լեանն եղէլիէլի . ին . 1 :

Եւ արձել՝ սբ Վ՛թուս Եւ շիրաճին՝ ան-
 քանակ է ըստ անձառ պարգևացն այ . և
 բաղմապատիկ խորհրդոցն , ըստ շնորհա-
 բաշխուէ սր և զօրուէ՝ որ տարածեալ է
 ընդ համօրէն աշխարհ , և մինչև յերկինս
 հասեալ : Եւ զի՝ Վ՛թակերտ այս ստաձար՝

Ըստ Կանոնի Կ-Էն Ե

Է նոր իմն լուսեղէն սանդուխք մեծին
 Յակոբայ՝ հաստատել ՚ի հայաստան երկ-
 ըի • որոյ գլուխն յերկինս հասանի • որով
 հրեշտակք յերկիր իջանեն , բերելով մեզ
 զողորմութիւն և զշնորհս յայ • և մարդիկ
 յերկինս ելանեն՝ յաստի կեանս հոգւով ,
 և հաւատով և ՚ի հանդերձելումն հոգւով
 և մարմնով • և Թր ՎՃ հաստատեալ կայ
 ՚ի սմա Վճ այս իսկ է դուռն երկնից • Ը
 որ եկն ԹՃ ՚ի դաշտս արարատեան • Ը այս
 դուռն մտանեն խնդրուածք մեր սուաջի
 ԹՅ • և ընդ այս ելանեն պարգևք այ՝ առ
 մեզ • նաև՝ ընդ այս դուռն յարքայուին
 երկնից մտանել ակն ունիմք • Ճնդ • իՐ •
 12 • 13 • 17 • Վ՛ և աղբիւր քաղցրահամ •
 որ վերջրիկ է ՚ Ը նիւթական երևելի շին
 ուժածոյն • այլ մեծ և լայնածաւալ՝ ան
 հուն և յստակ դետ է , ըստ զօրուէն և
 շնորհացն այ որ ՚ի սմա • Ս թ զն՝ եզև
 հարսն երկնաւոր անմահ արքային • և մայր
 հաւատոյ և թագուհի եկեղեցեաց հայ
 կազեանս ազգի • որոյ օրինակն յառաջ
 գոյն ՚ի յեւթեր ցուցաւ : Էսթեբ • Ժ • 6 •
 Վ՛ և վէմ խորհրդաւոր • որ ՚ի լեռնէ՛ վե-
 ղինն

բինն եկմի հատեալ , և զիւոցն ոսկեղէն
 և արծաթեղէն , պղնձեղէն և երկաթե
 դէն պատկերս հարեալ , մանրեաց զնս . և
 ինքն եղև լեառն մեծ . և ելից զամբիկի
 ճշմարիտ հաւատով և համբաւով քաղըր
 անուան իւրոյ : Դան . Է . 34 . 45 :
 Վանդի եթէ հին տաճարն մեծ էր . ուղ
 ասաց դաւիթ . գործս մեծ է . վն զի ոչ
 մարդոց է շինուածս , այլ անայ . անայ .
 իթ . 1 : Այնպս և որդի նր սողովն ասաց .
 տունս զոր էս շինեմ , մեծ է . վն զի մեծ է
 անմեր քան զամ անմս : Է . 5 :
 Ապա սրչափ առաւել Վաստիմե և անա
 կերտ նոր ճաճարս՝ մեծ է զօրութիւն և
 սրբութիւն , շնորհիւ և խորհրդով . զի մեծ
 քան գհին տաճարն և առաւել քան զս
 զովն է աստ . Դան . ԺԷ . 6 . 42 : Ալ զոր
 օրինակ՝ գթութիւն այ և սողովն անչափ
 է , զի զարեգակն իւր ծագէ ՚ի վր շարաց
 և բարեաց . և անէ՛ անձրե՛ ՚ի վր արդարոց
 և մեղաւորաց , Դան . Գ . 45 : Այնպէս սբ
 Աթուս] շնորհիւ՝ զշնորհաց իւր և
 զօրհուէ՛ ճառագայթս՝ արեգակնակերպ
 առ անմն արձակէ . և յուսեքէ զոյս իւր

Լուս առնչութիւն :

ոչ ծածկէ . Թէպէտ և ընդունողքն ըստ
իւրեանց չափուն և արժանաւորուէ ըն-
դունին : Եւ լի այսմ'ասէ սբն Վրիգոր
նարեկացին 'ի քաբոյն էկեղէցոց :

Լ'նքանակ պատկեր դթուէց խնամոց :
Լ'հա' այսպէս գովելի է լի քանակուէն՝
լուսանկար տունս նոյ . վս այսորիկ՝ ասէ
մարգարէն . Տր սիրեցի զվայելուէն տան
քոյ . և զտեղի յարկի փառաց քոց :

Երրորդ՝ գովելի է լի առնչուէն՝ Լ'Ծա-
կերտ Լ'Թուս մեր սբ Վ Չմիածին :

Քանզի է նոր էէ միջեալ 'ի յերկնից առ
Ե'Յ՝ փոխանակ հնոյն՝ ոպ էտես երանե-
լին Յովհաննէս : Եպո . իս . 2 . 10 :

Եւ դուստր լուսոյ՝ վերին սիօնի՝ մօր մեր ս-
մենեցուն . Գաղ . Դ . 26 :

Եւ հարան լու-
սատեսիլ՝ երկնաւոր փեսային . Եպո .
Իս . 9 :

Եւ մայր հաւատոյ՝ լուսածնունդ
որդւոց հայաստանեայց ազգի : Ս ս զի՝
յազգէս հայոց՝ ոչ ոք կարէ զածնունել
հայր 'ի յերկնի, եթէ զսբ Վ Չմիածին ոչ

ունիցի մայր հաւատոյ 'ի յերկրի . և այս՝
ընդէր : Քանզի՝ ոպ արտաշէս արքայն
զգնուազանս ոսկի ունէր 'ի ձեռին իւրում :

և ՚ի կանանցն ոչ որ ՚ի ներքին սենեակ նր՝
 մասնել կարէր . բայց միայն նա՝ առ որ
 ձգէր արքայ զնոյն գաւաղանս և կամէր
 տալ ՚ի ձեռս : Եւ զքննողագեղն եսթեր
 Թագուհին եգիտ շնորհս առաջն արքայի .
 և զնոյն գաւաղանն ոսկի ՚ի ձեռս իւր և ՚ի
 վր պարանոցին ՚ի նմանէ առ ընկալեալ ,
 եմուտ ՚ի ներքին սենեակ նր՝ իւրովքն
 հանդերձ . էսթեց . Դ . 3 : Ժե . 1 . Եւ զն
 Ը . 4 : Բայց օրինակի՝ մայր Եւթուս
 մեր սբ Եւթուսին՝ վն գեղեցկուէ լու
 սաւոր հաւատոցն իւրոյ՝ հարանցաւ ան
 մահ փեսային , հաճոց եղեալ Թագաւորին
 երկնաւորի . և զգաւաղանն ոսկի՝ այսինքն՝
 զհայրապետական իշխանուի , և զմայրուի
 ամհայոց ՚ի ձեռս իւր ՚ի նմանէ ընկալու .
 նմին իրի՝ համարձակ մասնէ ՚ի ներքին
 սենեակ նր յարքայուին երկնից՝ հան
 դերձ լուսածնուեղ որդւովք իւրովք :
 Եւ հա՛ սցսնս գովելի է ըստ առնչուէն՝
 հոյակապ առնս այ : Եւ այ՝ սսէ մրգրէն .

ար՝ սիրեցի զվայելուի տան :

Եւ որովորդ գովելի է ըստ որակուէն՝ երկ
 նանման Եւթուս մեր՝ սբ Եւթուսին .

ԸՄՄ ՄԲԱԿՈՒՆՆ Է

Ո՛ր զի՛ է՛ գեղեցկաշէն և վայելչակերտ ,
 սքանչելարօճեստ և խաչաձև , չքնաղ և
 հոյակապ , մեծակառուց և անհամեմատ :
 Վ՛ր անդի՛ է՛ շափիւղայի՛ ճիմնել , և կար-
 կեհանի՛ շինեալ , և յընտիր ընտիր ականց
 պատուճականաց պարսպել և զարդարել :
 Ա՛լ սոյն այս՝ ՚ի կատարումն խոստմանն
 նոց , որ ասաց մարդարէի՛նն . ահաւաղի՛ն
 պատրաստել եմ կարկեհան զքարինս քո ,
 և զճիմունս քո շափիղայ : Ա՛լ կանգնեցից
 զաշտարակս քո յասպիս , և զգորունս քո
 յականց վանեաց , և ածից շուրջ զքե
 պարիսպ յընտիր ընտիր ականց պատուճա-
 կանաց : Էսայ . ԺԴ . 11 . 12 . Սաև ՚ի լը-
 բումն բանին սբ ծերոյն տօբիթայ , որ
 ասաց մարդարէական հոգւով . ԺԴ . 21 .
 ցվէրջն : Շինեսցի եէմ ՚ի քարանց պատ-
 ուճականաց , ՚ի շափիւղայե և ՚ի սուտակե .
 և այլ ևս պատուճական քարամբք . պա-
 բիսպք քո և աշտարակքն , և մարտիոցքն
 քո յոսկւոյ սբյ : Ա՛լ ամ հրապարակքն
 եէմի բիւրեղ և դահանակ , և սարդիոն
 ակամբք կազմեսցին : Ա՛լ ասացին յամ
 վողոցսն եէմի ալէլուիայ և այլն : Օգե-
 ղեց

4-ՎԷԼԷ Է,

զեցկուի և զպայծառուի Վաղարիս ւյ
 նորոյս եկմի սբյ Եւջիածնի՝ ետես նաև
 երանելին Զոլհաննէս Եւ էառ տարաւ
 զիս ասէ ՚ի լեառն մի բարձր և մեծ՝ հոգ
 ւով և եցոյց ինձ զքաղաքն մեծ և սբ՝ եկմի
 զի իջեալ յերկնից առ յսյ Եւ էր շին
 ուած պարսպաց քաղաքին յասպիս և
 քաղաքն էր ոսկի մարմար, նման սբ և սպի
 տակ սպակւոյ Եւ հիմուէք քաղաքին ՚ի
 յերկոտասան ականց պատուականաց և
 էին երկոտասան դրունք յերկոտասան մար
 դարտաց՝ միաձև և իւրաքանչիւրոցն
 դրունք՝ էին մի մի դուռն ՚ի միոյ միոյ մալ
 դարտոյ օ յայտ օ ին օ 10 օ ցվէջն ։ Վայց՝
 զայս ամ իմանալ պարտ է զհոգևոր շինու
 թէն և զպայծառուէն սբյ Եթողոյս օր
 դասուք սբց օ այսինքն՝ առաքելոց և մար
 գարէից օ հայրապետաց և վարդապետաց,
 մարտիրոսաց և ճգնաւորաց օ կուսանաց և
 թագաւորաց՝ իբրև լուսաժայլ ակամբք
 զարդարեալ գեղեցկացաւ և ոչ էթէ ըլ
 մարմնաւորէն ։ Վանզի՝ ըստ նիւթական
 շինուածոցն՝ արտաքուստ սևագոյն երևի ։
 Եւ ինքն իսկ ասէ օ սեաւ եմեա և գեղե

ՀԱՄ ԿՐԱՆՈՒԷՆ Ե

ցիկ՝ դատե՛լք եհմի, իբրև զվրանն կեդա
րու և իբրև զխորանն սողումնի: Էբգ. Թ.
Դ: Այամի սսեւ. սեւաւ եմ ըստ նիւթական
երևելի շինու՛ածոյս. և գեղեցիկ՝ ըստ
երկնային պայծառ լուսոյն՝ որով յօրինել
ձևացայ. սեւաւ եմ արտաբուսաւ. և գեղե
ցիկ՝ ի ներքուստ: || Կ զի՝ Թժա կերտ այ:
տաճար՝ է իբր սատափ շիկագոյն, որ ունի
ի միջի իւրում զլուսափայլ մարգարիտ.
կամ իբրև զայն արկզն արքայի՝ որ արտա
բուսաւ ծեփեալ էր կարով. և մէջն էր լի
ոսկւով և պատու՛ական սկամբք: Զայս

Իսա. ԵԳՄԿԿԿԿԿԿ ԻՕ:

Դ Եսարձէլ՝ Վ. Թ. Եսահիմն սբ Լ. Թոու Լ. Զմի
ածին՝ գովելի է ըստ տեսակին, կամ ըստ
ձևոյն. քանզի՝ Թժ ունի զերկնահանգոյն
խորանին վկայուէ տպաւորեաց օրինակն
ի միտս մոմէսի, և հրամայեաց նմա, այն
պէս սունել. ըստ այնմի զգոյշ լէր՝ ունի ցու
ցաւ. քեզ օրինակ ի լէրինն՝ արասցես.
Էլից. իե. 40: Եւ, ոյնպս զհոյակապ տա
ճարիս սբ Լ. Զմիածնի՝ հրաշափայ և
չքնադատե՛ս՝ անհամեմատ և խաչանման
ձևն, և զամ՝ հանգամանան եցոյց տեսլէ մբ

ԳՊԷԼԻԷ՛

մովսիսանման լուսաւորչին մերոյ, և երիցս
 երջանիկ հայրապետին սբն Սրիգրի •
 և հրամայեաց, ըստ այնմ՝ ձեռք յորինել
 երիւք գրամբք ՚ի խորհուրդ երրորդու
 թեն, և չորիւք սեամբք ՚ի խորհուրդ չու
 բերկերպեան կենդանեացն, և չորից աւու
 տարանչացն, և այլն: Ահա այսպէս գո
 վելի է լը որակուեն՝ լուսաձեմ աւենս այ
 վոյ՝ սակ մրդրէն: Տը սիրեցի և այլն:
 Ինգերրդ՝ գովելի է ըստ առնեւոյն
 անաղարդ Սթուս մեր սբ Սրիգրի: Ին
 Վանդի՝ գծնեալքս մարմնով ՚ի մահ և
 յապականուի՝ գհամօրէն աղգս հայոց՝
 վերստին ծնաւ լը հողւոյ և լը հաւատոյ՝
 յորդիս լուսոյ հօրն երկնաւորի: Սը
 տեսեալ էսայիաս՝ նախաձայնեալ սակ •
 ո՛ր լուաւ, ո՛ր ետես այսպիսի ինչ, եթէ երկ
 նեաց երկիր ՚ի միում աւուր, և ծնաւ աղգ
 մի ողջոյն միանդամոյն • զի երկնեաց սիւն
 և ծնաւ զմանկուենս իւր • էաց . Կղ. Ծ:
 Եւ ՚ի ձեռն արժանաւոր իւր փեսային՝
 զումանս ՚ի լուսաճնունդ զուակացն իւ
 բոց՝ առնէ՛ եպիսկոպոսունս, զումանս՝ վար
 դապետս, և զումանս՝ քահանայս կարգէ •

առ ՚ի հաստատուելի սեց . ՚ի գործ պաշտա
 մանս և ՚ի շինուած խորհրդական մարմնոյն
 Վ՛րսի ազգիս հայոց : Եփեա֊իք . 11 . 12 :
 Այլ այսպէս պահէ զմեզ հոգւով և հա
 ւատով կենդանիս՝ ըստ նմանուէ սրտի և
 գլխոյ՝ զգալի մարմնոյն : Վանզի՝ զոր օրի
 նակ բոլորի մարմնոյն պատճառ կենդա
 նութի երկարանջլւրքս են , ցո՝ սիրան և
 գլուխն : Այլ զն՝ մարդոյն գլուխ՝ ուր
 սնիւն իմն է ՚ի վր սրտին . և հանէ սնտի
 ուրի գեղ՝ միջնորդութեա կրակացն և նետր
 գիցն՝ զարիւն մարուջ . և տարածեալ լ
 ամ՝ մասուենս մարմնոյն , պահէ զնս կեն
 դանիս : Այլ իբրև խաժանի սոյն այս
 գործողութի , մեռանի մարդն : Այլ սակ
 գերահրաշխանս իմաստունն՝ գեղեցիկ նմա
 նութե այլաբանեալ . Յոգ . 6 : Այլ ման
 րեալ սամիւրն յազգիւրն , սոյսինքն են՝ ըն
 դունսրանք սրեանն՝ երակք և նետրդք .
 որք միանգամ հանեն զարիւն ՚ի սրտէ , իբր
 յազգերէ . և հանապազորդ շքանակութե
 վերստին ՚ի նա հեղուն , ՚ի բազում գործո
 ղութեն հասանի երբեմն , զի անպիտան
 լինին յայս գործ , իբրև զմանրէլ սամիւր :

ԳՊԷԷԷԷ,

Եւ ընկրկեալ ասէ անիւնն 'ի գուբն . ԿՊ՝
 բողբոսակ՝ գլուխն՝ որ կայ 'ի վր սրտի գը
 բոյ՝ կենսական հիւթոցն . և հանէ անտի
 զոգի և զարիւն զտեալ . զոր օրինակ՝ և
 անիւ գբոյ կամ ջրհորոյ՝ իւրն գուբովք
 'ի խորոց 'ի վեր բերէ զջուր : Եւ այս ա
 նիւն 'ի գուբն ընկրկի , յորժամ սովին հա
 նապազորդ հոլովմամբ խոնջեալ գլխոյն ,
 'ի վախճանի դադարէ . քանզի յայնժամ
 մեռանի մարդն , որ կեայր բնուէն վաս
 տակօք : (Թէս 'ի հովտն) Էբրէ հասորին .
 Էբէս . 637 :) Սոյննս և նաճառ հոգեւորն
 կենդանուէ՝ խորհրդաւոր մարմնոյն քի
 ազգիս հայոց՝ են երկոքին սոքա , ԿՊ՝ Լու
 սանկար ԼԹուս սբ Լ ջմիածին , և ընդ
 հանրական Հայրապետուին որ 'ի սմա .
 Քանզի՝ յետ քի իմանալն՝ նախկին՝ գլխոյն
 եկեղեցւոյ՝ երևելի և երկրորդ գլուխն
 նր՝ ԿՊ՝ Հայրապետուին հայոց՝ Ը նովսա
 գուշակ տեսլեան մարգարէին եղեկիելի ,
 ԿՊ . 15 : Իբրև հոգեշարժ անիւն իմնէ 'ի
 վր սրտի ԼԹիջակ ԼԹուոյս սբ Լ ջմի
 ածնի . և սափորովք եպիսկոպոսոց իւր
 և նուիրակաց՝ հանէ աստի իբրև 'ի գբոյ՝

Ըստ աստ-նէ-լոյն , և ըստ իր-է-լոյն օ

զկենսական ոգի և զարիւն մաքուր ,
զարբալոյն ասեմ զիւրն օծուէ , և զեօթն
կարգս եկեղեցւոյ , և զայլ բազմապատիկ
շնորհս , և ընդ ամանդամն խորհրդաւոր
մարմնոյն քի ՚ի համօրէն սղգս հայոց ծա-
ւալեալ պահէ զնս՝ հոգւով կենդանիս :
Վ.ՅԼ՝ (քաւ լեցի) եթէ խափանեցի սոյն
այս գործողութի , անկարծիք մեռանի լը
հոգւոյ և լը հաւատոյ՝ աղգս հայոց : Վ. հա-
այսպս գովելի է լը առնելոյն՝ երկնանման
տունս այս : Վ. մին իրի՝ ասէ՛ մարգարէն .

Տը սիրեցի զվայելուի տան քոյ . և զտե-
ղի յարկի փառաց քոց :

Ա եցերորդ՝ գովելի է լը կրելոյն՝ հրա-
շափառ Վ. թուս մեք սբ | Վ. ջիւածին :
Վ. անդի՝ լը օրինակի ոսկիապատ տապա-
նակին վկայուէ՝ ՚ի յինքեան կրէ զսափորն
ոսկի՝ զլցեալն երկնաաեղաց ամենահամ-
մանտնայիւ՝ . էլեց . Ժ զ. 33 . 34 . ցի՝ անծա-
գործ իւղովն օծուլթէ : Վ. շ զերկուս
անծադիծ տախտակս , դ Ռադ . լը . 9 . այն
է՝ զհին և զնոր կտակարանս : Վ. շ զծաղ-
կեալ գաւաղանն ահարոնի , ընդ նմին և
զբուրվառն ոսկի . էբբայ . լթ . 4 : ցի է՝ զիշ

ԳՊԷԼԻԷ՛

խանութի հայրապետուէ . և զԾայրագոյն
 պատրիարքուէ համօրէն ալգիս հայոց .
 յորմէ իբր ՚ի յոսկի թուրվաուէ՝ քահա
 նայագործուէ և մարուր աղօթիցն ա
 նուշահոտութի՝ ՚ի վեր յերկինս ելանէ . ՚ի
 հաշտութի այ՛ , ՚ի բառնալ ՚ի մէնջ զարժա
 նահանս մահտարաժամն , և զցասումն նր ,
 և ՚ի քաւել զմեղս մեր : Այ և ՚հարօն
 քահանայապետն՝ ոսկի թուրվաուան ըզ
 ժողովրդոցն քաւեաց մեղս . և եբարձ
 զպատիժ պատուհասին : Բահ . Ժզ . 46 .
 ցվէրջն : Վարձեալ լուսապայծառ այս
 ՚Թոսս՝ իբրև անօթ ընարուէ՝ առ ինքն
 կրէ զանուան . քի . Գործ . Թ . 13 : լս որում
 և կոչի ՚Էթիածին . զի աստ եղև էջք մի
 ածնին : ՚հահ այսպս գովելի է ըստ կրէ
 լոյն , մայրս ամեկեղեցեաց շքնաղակերտ
 նբ տունս այ : ՚Կորին աղագաւ՝ ասէ եր
 շանիկ մրդրէն . Տը սիրեցի զվայելուի
 տան քոյ և զտեղի յարկի փառաց քոց :
 Եթններորդ գովելի է լս երբին՝ ՚Ծա
 կերտ աթոսս մեր նբ էջմիածին : Այ
 զի՝ փառաւոր իջմամբն ՚Կի ՚ի գլուերի
 հրաշակերաեցաւ , նկարեալ և յօրինեալ

գեղարդանձ վայելչուք ՚ի յերկնային սրայ
 ծառ լուսոյ , լն տեսլեան սքչն գրիգորի
 լուսաւորչին մերոյ : Ալ սմին սյամպատ
 ճանն է . զի յայամաշխարհի՝ որ առ հա
 մեմատուք հանգերձելոյն՝ իբրև գիշեր
 է , լուսատու լնցի մեզ ուն զգեղեցիկ լու
 սին . զորմէ և գերահրաշ խմատուանն ա
 սէ . ով է սա՝ որ երևեալս է իբրև զա
 ուաւօտ . գեղեցիկ ուն զլուսինս : Էրգ . Գ . 6 .
 Օ ի զորօրինակ՝ լուսինն զինի արեգական՝
 սրայ ծառագոյն երևի , նոյնպս յետ վերինն
 եէ մի՝ մեծապայծառ և գեղեցիկ է ՚ի յե
 կեղեցիս հայաստանեայց՝ սբ Աթոռս
 Աջիածին : Այս և զի յանպաի աշխար
 հիս՝ աւաջնորդեցէ՝ ազգիս հայոց նո
 րոյս ինչ ՚ի վերինն եէմ ՚ի խոստացեալն
 մեզ : Գ . 3 : Ան և սիւն ամպոյն՝
 աւաջնորդէր ՚ի տուէ հնոյն ինչ յու
 ցանելով զճանսապարհ երկրին աւետեաց .
 և սիւն հրոյն՝ լուսատու լնեիս նն ՚ի գի
 շերի . և ոչ պակասէր սիւն ամպոյն ՚ի
 տուէ , և սիւն հրոյն ՚ի գիշերի աւաջն
 ամ թողովդեանն : Էրգ . Գ . 21 . 22 .
 Ալ կամ զի ուն զճրագ ՚ի վր աշտանակի

ԳՎԷԼԵՆՑ

Եղեալ՝ լուսաւորեսցի՛ զտունս հայոց ՚ի
գիշերի կենցաղոյս . Տառ . Ե . 15 : Քանզի
քս հոգևոր ծնօղն մեր՝ (որ կրէ զամբս
նիւ՛ զօրուէ իւրոյ . Եբք . Կ . 3 :) վառեաց
զայս ճրագ . և եգիտ զկորուսեալ դրամն
իւր : Ղոհ . ԺԷ . 8 . 9 : Ի՛նչ հրաշակերտեաց
զլուսապայծառ Մթոռս , լցեալ իւղովն
սրբութե . որով խնդրեսց և եգիտ , և
նորոգեաց զհոգիս մեր ՚ի ձեռն սբյն
Դրիգորի :

Վարձեալ՝ Մթակերա այս Մթոռս՝ գո
վելի է ըստ երբին : քանզի՛ յայժմեան
մերս ձմեռնացեալ ժամանակի՛ ուն զվարդ
փթթեալ է գեղեցկանս ՚ի յարարատեան
գաշտիս . և սպայծանձ գունովն իւր և ա
նուշահոտութե՛ լցուցանէ և ուրանխ առնէ
զտիեղերս ամ : Ստ որում ինքն իսկ ասէ
բերանով իմաստնոյն . ես եմ ծաղիկ գաշ
տաց և շուշան հովտաց . Եբք . Է . 2 : Մհա
այսնս գովելի է ըստ երբին՝ հրաշակերտ
տունս այս՝ Վմն իրի՛ ասէ երջանիկ մար
գարէն . Տր սիրեցի զվայելուի տանքոյ .
և զտեղի յարկի փառաց քոց :

Մթերորդ՝ գովելի է ը ուրին՝ Մթա
կերտ

կերտ Վճռու մեր սբ Վճիմաճին: Մն
 զի՝ իբրև զգրախա փափկուէ ձեռօքն
 այ տնկեցաւ լարեելս ՚ի հայաստան աշ
 խարհի, ՚ի յարարատեան դաշտի, ՚ի վա
 ղարշապատ քաղաքի, յորմէ և քառա
 վտակն ելանէ՛ աղբիւր իմաստուէ՛ քառա
 գիր Վեատարանին քարոզուէ, և չորեքկին
 մեկնուէ. լնմին և սրբալոյս իւղոյն օ
 ծուէ. և ուսգանէ՛ զերկիրս ամօճնադ. ք.
 8. 10. ՚՛ ստ որում էտես երանելի հայրն
 մեր սբն Վրիգոր. զի ՚ի լուսեղէն տաճա
 րէ աստի՛ աղբիւր ելանէր և ուսգանէր
 զերեսս երկրի, նշանակեալ զմեռոնն սբ.
 (Սոյն զայս կանխաւ տեսեալ՝ գուշա
 կեաց նաև մարգարէն յովէլ. 7. 18.
 Վղբիւր առ ՚ի տանն ան ելցէ. և սր
 բուսցէ՛ զձորն վեճակաց: Վգաւիթ
 ասէ. սրբեացին նորա՛ ՚ի պարարտուէ տան
 քոյ. և զուղխս փափկուէ քո տացես ըմ
 պել նց: սաղ. լն. 9: Վյլև՝ մեծաւ խոր
 հրդով՝ անդ կառուցաւ յուր նահապետն
 նոյ՝ յելանելն ՚ի տապանն անտի՛ սեղան
 կանգնեաց. նստեալ յանդիման մասիս
 աւագ լերին սրարարոյ. ուր յետ ջրհէ

4^ա ՎԵՆԷ ,

դէղին հանգեալ տապանն նոյի՝ երկրորդ
 դահան մայրն աշխարհի իբր թէ՛ ճշմար
 տութի՛ն՝ հանգեալ իւր օրինակէ՛ւ , և նախա
 ախոսն՝ սուաջն իւր պատկերին կացեալ ,
 զմիմեանս բարւոք ցուցանել : Ծննդ . ք . 4 :
 Ընդ ի մայր Վ. Թուս մեր սբ . Վ. Չմիածին
 շինեցաւ ՚ի քսե՛ , իբրև երկրորդ լուսե
 ղէն տապան՝ փոխանակ սուաջնոյ փայ
 աեղէն տապանին : Արով փրկեաց բարե
 գուծ նաւապեան զմերս հոգի ՚ի Չուրց
 կառապաշտուէ : Բ սա որում երգէ շնոր
 հալին . Ար ՚ի ծով այս աշխարհի՛ շինեաց
 տապան զեկեղեցի . և ՚ի սմա զօժանդա
 կեալ հոգիս փրկեաց ՚ի Չուրց մեղաց :
 Ըհա՛ այսպս դավելի է լը ուրին՝ ագինա
 սարոս տուես նոյ : Ը այ սակ մարդրէն .

Տբ սիրեցն զլայելուի և այլն :

Ըննեքդ՝ գովելի է լը կապն՝ երկնանման
 Վ. Թուս մեր՝ սբ . Վ. Չմիածին : Վրանգի՛
 դիրք սորա որոյ փամիկութի դրախտին՝
 ընդ արևելս է . Ծննդ . ք . 8 : Աւստի և
 փրչին դաշտեան ակն ունի : Ը լը Վ. ու
 քելցի . Գեղ . Գ . 4 . 20 : Վ. յլև՝ մեծաւ
 խորհրդով կառուցաւ խաչանման և հրա

Ըստ Կալուճի

չատիպ՝ անհամեմատ և վայելուչ ձևով .
 և սոյն այս՛ի բաշխել և ՚ի տարածել ընտրա
 կողմունս Տի զիւրն զօրութիս և զօրհնութիս ,
 և զպէսպէս շնորհս . ուր և գառնն այ զնաւ
 ՚ի քառանկիւն սեղան խաչի , յաղազս
 քառակողմ Տի պատարագեալ , Եւ զօր
 օրինակ՝ փղոսկրեայ և ոսկխաղասա աթոռ
 ուոյն սողմունի աքքային ինչ լի՛ ոչ եղև նման
 յեմ թագաւորուէ երկրի՝ ըստ վկայուէ
 սբ գրոցս Գ . Ռա 4 . Ժ . 18 . 19 . 20 : Եւ այնպս՝
 լն տեսակի և լն ձևոյ՝ լուսեղէն Տաճարիս
 սբ Եւ շնիածնի՝ որ է որսծաւ աթոռ
 երկնաւոր թագաւորին նորոյս ինչ լի քի
 այ , և փոխանորդի նր՝ երջանիկ Հայրա
 պետին համօրէն աղգիս հայոց՝ ոչ գոյ
 Տաճար ՚ի հայաստան Տի , և յեմ երկրի :
 Եւ հա այսնս գովելն է լն կողոյն՝ շքնա
 զակերտ Վթուս և տունս այ : Այն ասէ
 Մարգարէն . Տր սիրեցի զվայելուծի
 տան քոյ և այլն :

Տաներորդ՝ գովելն է լն ունելոյն լու
 սանկար Վթուս մեր սբ Եւ շնիածնիս Այն
 զի՛ աւ ինքն ունի զհամօրէն աղգիս հայ
 ոց վեհափառ Հայրապետուին . աւ որ

ԳՊՎԷԼԻԷ՛

Իբրև 'ի գլուխն ահարօնի՝ ի ջանէ՛ 'ի վե-
 ռուսա՝ անօպին օրհնուէ և անճառ շնոր-
 հաց, և եկեղեցւոյ եօթն կարգաց իւղն
 զու՛արթարար . և 'ի նմանէ իջանէ յետիւ-
 կոպոսուէս՝ որք մօրու՛աց նմանին . և անախ
 ծաւալեալ՝ տարածի 'ի գրասպանս զգեա-
 տու նր՝ լաբանի մրդրեին . սաղմ . ճլբ . 2 :
 Այսինքն՝ 'ի քահանայս և 'ի համօրէն ժո-
 ղովուրդս հայտատանեաց . որք են հո-
 գևոր սրատմու՛ճանն այ : Անգանի եմեա
 սակ տր , զի զձեզ զամսին իբրև զպատ-
 մու՛ճանն զգեցաց : Եսաց . իսթ . 18 : || ս
 զն՝ մայր Աթոռս մեր սբ Աջմիածին՝ զո-
 ղորմութի խնդրեաց յեղևակէ , քի յայ
 փրկչէ մերմէ (զի եղևակէ անօ փրկիչ թարգ-
 մանի .) և զն՝ լիապս ունի յինքեան զիւղն
 շնորհաց և սրբութե՛ , հրամայեաց ամա
 փրկիչն , յիւղոյ անախ լցուցանել զաման՝
 իբրև զդատարկ անօթս առ ինքն մա-
 տուցեալս . ք . Քազ . ք . 1 . 6 : || ք ար-
 դարև յցոյց զամ՝ 'ի յիւղոյն շնորհաց և
 օրհնուէ իւրոյ . և միշտ լիացուցանէ . և
 այն՝ թաթաղուն և զեղուն . իբրև հեղ-
 մամբ և թափմամբ . յորմէ և զանուն ըն-

Հոգ ԿԵԼՆԻՆ՝

կալաւ . ը այնմ . էրԳ : Կ . 2 : Իւղ թա
փեալ է անուէնքո :

Պարձեալ՝ սբ Լ. թուս Լ. ջմիածին՝ ը
նմանուէ հրեղէն երկնիցն՝ առ ինքն
ուէի շնորհիւ բնակէլ զամենասբ երրոր
դուծին , և զինն դասս հրեշտակաց , և
զհամօրէն սբց . Կ՝ հնոց և նորոց , առա
քելոց և մարգարէից , հայրապետաց և
վարդապետաց , մարտիրոսաց և ճգնաւո
րաց , կուսանաց և թագաւորաց : Իւ ը
օրինակի երկնատեղաց մանանային , ունի
զամ համն կերակրոց : Իմաս . Ժ . 20 :
Կ՝ զամ շնորհս և զփառս համօրէն եկէ
ղեցեաց : Լ. հա սյսնս գովելի է ը ունե
լյն՝ երկնաման տուես Կ . Լ . միս իրի
ասէ մարգարէն . Տ՛ր սիրեցի զվայելու
տանքոյ . և զտեղի յարկի փառացքոց :

Ի վրէժն սեղանոցն սբց Լ. ջմիածնի :

Պարձել՝ գովելի է ը ունելոցն՝ Լ. Թա
կերտ մայր Լ. թուս հայաստանեյց՝ սբ
Լ. ջմիածին : Ե՛ ս զի՝ ունի զեօթն սրը
բուէ սեղանս , զվեցն՝ ի միջի իւրում . և
զեօթներորդն՝ առ դրանն ի վերնատանն
խորհրդոյ , Կ՛ի հոյակապ զանգակատանն :

ԳԻՏԵԼԻ Է ԸՄՄՈՒՆԵԼՅՈՒՆ ԷՕԹԻՆ ԱԵՂԱՆՈՒ :

Եւամին այսմ մարթ է'ի մէջ բերել խոր
հուրդս և պատճառս բազում :

Վախ՝ զի ԷՕԹԻՆ ԷՆ մուրաւական աստեղքն՝
կամ լուսեղէն խորանքն 'ի յերկինս՝ 'ի
նեղքոյ հաստատուէն . որոց առաջինն՝
նեղքուստ 'ի վեր թուելով է լուսինն .
երկրորդն՝ փայլածուն . երրորդն՝ արու-
սեակն . չորրորդն՝ արեգակն . հինգե-
րորդն՝ լուսնթագն . վեցերորդն՝ հրատն .
ԷՕԹԻՆերորդն՝ երեակն : Այս ԷՆ իբր անշի-
ջանելի կանթեղք , և լուսաբորբոր ջահք
'ի յերկինս , ԷՕԹԻՆց դարուց Տիս ԷՂ-
խանք , և ԷՕԹԻՆ հրահալէլէաց 'ի յերկելի

պատճառք :

Վոր՝ Վ. Կահինն Վ. Թուս մեր Եբ Վ. Չմե-
ածին՝ իբրև նոր իմն խորհրդաւոր
աստղալից երկինք յօրինեցաւ 'ի յարարա-
տեան լայնատարած դաշտի . որ զՏՍ մեր ,
Կ՝ զազգս հայոց որոշէ 'ի յայլոց ազգաց .
ոպ և հաստատութին զՏՍ հողեղինաց՝
անջրպետէ 'ի հրեղինաց : Տինդ . Կ . 7 . 8 :

Երկինք՝ յորում է լուսաւորն մեծ , Կ՝
գերահրան տեղի իջմանն Վ. Ի . Ը . Կահին և
լուսաւորն փոքր . այս է՝ հրաշակերտ ա-

Էօթնս սեղանոց օրինակին և խորհուրդին :

Լադ խորանն • որ կանգնեալ է յանուն
ամենասբ Մ. Թաճնին : Ի սոյն յայս խոր-
հուրդ՝ ասէ մարգարէն • արար անձ զեր-
կուս լուսաւորան զմեծամեծս • զլուսա-
ւորն մեծ՝ յիշխանութի սունջեան • և
զլուսաւորն փոքր՝ յիշխանութի գիշերոյ :
Եւ եդ զնս ՚ի հաստատուէ երկնից, լու-
սատու լինել յերկիր : Ժննդ • ան • 16 • 17 :
Երկինք՝ յորում են անթուէլի աստեղք •
յմ՝ բազմութի սբց, և լուսաւոր վարդա-
պետաց : Եւ ուն զաստղ քան զաստղ՝ ա-
ռուել է լուսով : ան • Կոհն • ԺԷ • 41 : Ի ստ-
ամին օրինակի՝ մին ՚ի վրդպոց գերազանց
է փոօք, իմաստուէ և սրբութ քան զայլս :
Երկինք՝ յորում են երկոտասան կենդա-
նակերպք, յորս շրջագայի արեգակն • յմ
են՝ երկոտասան մասունք իմաստուէ, և
երկոտասան աստիճանք հաւատոյ՝ յորս
շրջի Վ. ս արեգակն արդարուէ : Երում
է և բազմաստեղք կոչեցեալ համաստե-
ղութիս, որ բազմանայ ՚ի յէօթն աստեղաց •
յմ են՝ Էօթնարփեան շնորհք հոգւոյն սբյ •
և Էօթն խորհուրդք եկեղեցւոյ • և
Էօթն թուղթքն կաթուղիկեայց :

Գ

Կինք

Գովէլէի Է ըստ ունեւոյն :

Կինք՝ յորում են երկու բւեռք հիւսիսային և հարաւային • յորս յեցեալ է , և միշտ զնսքօք ՚ի վր տուանցիցն Տի հոլովեալ՝ պտոյտս տունէ , օրական շարժմամբ • ուր և դուռն ՚ի ծղխնուղ , կամ անխն ՚ի վր լիսուան : Վ. յսինքն են՝ երկու կտակարանքն • և կամ երկու պատու իրանքն անային և եղբայրական սիրոյ • յորս շրջել և մնալ պարտին մանկունք եկեղեցւոյ : Արկինք՝ որ է այլաբուն ՚ի չորից տարբրաց , և հինգերորդ իմն էութի պատուականագոյն , զտագոյն և ներգործակիւղոյն • Վ. յսինքն՝ անհամեմատ և աննման է այլոց եկեղեցեաց , լն արարչական և լն նիւթական պատճառացն : Վ. անզն՝ Սայրս ամ եկեղեցեաց սբ Վթուս Ա ջմիածին՝ յօրինել՝ նկարեցաւ երկնային՝ ուայծառ լուսով ՚ի գեղագոյն ճարտարապետէն աշխարհի : Արկինք՝ որ ունի տասն շրջանակս • Կովէնոյ էրբէ հասոր • էրէս • 130 • Վ. յսինքն է՝ զտասնաբանեայ օրէնս : էլից • ի • 2 • Արկինք՝ ուսալի արդարութին երևեցաւ : սուղ • ճի • 12 • յորում ար անհանապազ շնորհիւ բնակի : ճի • 1 • Արկին նոր՝ զոր

Էօթն սեղանոց Երեմակն և Խորհուրդն :

մէ ամ յառջագոյն գուշակեաց : () Ի ես
աճաւասիկ ասէ նոր գործեմ . որ այժմ
յայտնեսցի : Նա գարձէլ : () Ի եղեցին եր
կինք նոր և երկիր նոր . և ոչ ևս յիշեսցին
զառաջինսն . և ոչ ևս անկցի ՚ի սիրաս նց :
Նա ռախուլ և ցնծուի գացի ՚ի նմա՝
զոր ես հաստատեցից , և այլն : Եպո . խո .
19 : 46 . 17 . 18 : Նա շնչամարութն () Յով
հաննէս ասէ . ցապ . ին . 1 . 2 . 3 : Տեսի
երկին նոր և երկիր նոր . քանզի՝ առաջին
երկին և երկիր էանց : Նա զքաղաքն սբ՝
զնորն եկ մտեսի , զի իջանէր յայ և յերկ
նից . զարդարէլ և պատրաստէլ ույ հարսն
առն իւրոյ : Նա լուայ զձայն մեծ յերկ
նից՝ որ ասէր . աճաւասիկ խորանն այ ՚ի
մէջ մարդկան , և բնակեսցի լնս . նոքա
Ժողովուրդք նմա . և սա ամ նոցա : Նա
այսպս լուսակերտ Նա թուս մեր սբ Նա
միածին՝ նոր իմն խորհրդաւոր երկինք յո
րինեցաւ ՚ի յերկրիս հայոց . վնյ՝ ունի
յէօթն վայելչակերտ սեղանս , ՚ի խոր
հուրդ եօթնաստեղեան լուսեղէն խորա
նացն , և կամ եօթն մոլորակացն :

Երկրորդ՝ զի նահապետն նոյ՝ առ ջրհե
ղե

Գովէլէ է ըստ ունէլոյն Էօթն սէզանս :

ղէզաւն յամ սբ անտանոց Էօթն Էօթն է
մոյծ Ը իւր ՚ի տապանն ծննդ . Է . 2 . 3 :
Րդ . քսահիմն Վթուս մեր սբ Սջի
ածին ՚ի ծովու Նիս է իմանալի իմն
տապան խորհրդաւոր . տապան լուսեղէն .
տապան գերազանց քան զնոյն : Ս ս զի
նա ՚ի չորէքուսի փայտից արարաւ ձե
ռամբ նոյի , կամ սյլ արհեստաւորի ,
ծննդ . զ . 14 : Սակ սոյն սա՛նչ ՚ի մարդկան
արուեստից և ՚ի ձեռաց , այլ ՚ի գերագոյն
ճարտարապետէն Նի , և ՚ի հօր իմաստուէն
յօրինեցաւ երկնային պայծառ լուսով
ըստ հրաշալի տեսեան սբն Վրիգորի .
կառուցեալ ՚ի լայնածաւալ դաշտին ա
րարադայ՝ հանդէպ մասիս աւագ լերինն ,
ուր նստաւ տապանն նոյի : Ծննդ . Ը . 40 :
Վոյեան տապանն՝ զսակաւ մարդիկ , ք
զուլիս իբրև ութն ՚ի ջրհեղեղէ սպրե
ցոյց : Թ , պէտքս . Գ . 20 : Սայց՝ սոյն սա
գհամօրէն սպգս հայոց ՚ի մեղաց հեղեղէ
փրկէց . և Ը երկրաւորցս՝ զվերինան յինքն
հաւտքէ : Սպ սսէ հրեշտակն ՚ի մարմնի՝
սբն գրիգոր նարեկացին ՚ի Բանն հէ .
Ս , ա զի և տապան իմն է մաքրական , կրկին

Էօֆն սեղանոց օրինակն և խորհուրդն :

Երջանկական, ՚ի հեղձմանէ կենցաղոյս ալ
լեաց պահապան: Ալ բազմօր անբանիւք
գազանաց դասուք՝ և սակաւ մարդկամբ,
այլ ընդ երկրայնոցս՝ և զվերինսն յինքն
հաւաքէ: Ալ նոյիւ ձեռնարկէ զործի,
այլ՝ հաստողին հրամանաւ շինի: Նոյեան
տապանն՝ զկենդանիս ոնց առ ինքն ընկալ
լաւ, այնպս արձակեաց. զագուաւն՝ ագ
ուաւ. զաղաւնին՝ աղաւնի. զգայլն՝ գայլ.
և զգառն՝ գառն: Նայց՝ սոյն սա՝ զյա
վիշտակօղս և զորկրամոլս և զամ մեղա
ւորս առ ինքն ընդունի՝ իբրև զգայլս և
զագուաւս. և արձակէ՝ արգարացեալս և
սբս՝ իբրև զգառն և զաղաւնի: } որում
ճարակին գայլն ընդ գառին. ցուլ և ս
ուիւծ, եզն և արջ ՚ի միասին, և ինծ առ
ուլու մակաղի, ըստ մարգարէութեն: }
Էոսայ. Ժա. 6. 7: Նահ այսպս Նճակերտ
Նթուս մեր սբ Ղլիածին՝ է նոր իմն
լուսեղէն տապան. (որ կառուցաւ յայնմ
տեղւոջ՝ ուր շինեաց նոյ սեղան այ. և
զեօթնեւորդ. սբ կենդանիս ՚ի վր նր պա
տարաւ մատոյց. և հոտոտեցաւ տր ամ
նի հոտ անուշից. ծննդ. ր. 20. 21:)

Գովէլէ է ըստ ունէլոյն:

Սոյ՛սովին խորհրդով ունի զէօթնութիւն
 հրաշաղարդ սեղանս ուր պատարագի. քն
 գառն սոյ որ ունէրն էօթն եղջիւղս, և
 էօթն աչս, ոսկ ետես յովհաննէս. յաշա. Է.
 6. ՚ի հաշտուի հօր, ՚ի փրկուի հոգւոց և
 ՚ի բառնալ զմեղս Տի:

Երբորդ՝ զի թիւն էօթնէակ ՚ի թուա
 բանից հոյս կոչի, որոյ այս է պատճառն.
 զի ՚ի ներքոյ տասնեկին՝ ոչ յայլմէ թուոյ
 ծնեալ լինի, և ոչ ինքն զայլս ծնանի.
 որոյ ներհակ են միւս թիւքն՝ որք միան
 գամ ենն լը տասնեկաւ. քանզի՝ կամ ծը
 նեալ լինին յայլմէ թուոյ, և կամ ինքեանք
 զայլ թիւ ծնանին: Ս որօրինակ՝ երկուքն
 ծնել լինի ՚ի միոյն. և ինքն ծնանի զչորան,
 ՚ի ձեռն բազմապատկուէ: Արեքն թէպտ
 ինքն ոչ ծնանի յայլմէ թուոյ, բայց՝ կարէ
 ծնանիլ զայլս. զվեցն ասեմ և զինն:
 Քանզի՝ զերիսն եթէ երկիցս բազմա
 պատկեսցուք, լինի վեց. և եթէ երկցս
 բազմապատկեմք, լինի ինն: Չորքն ծնանի
 ՚ի յերկուցն, և ինքն ծնանի զութն, լը եր
 կուց բազմապատկուէց: Վոյնպս և հինգն
 թէպէտ ինքն ոչ ծնանի յայլմէ թուոյ,

Էջինս սեղանոց օրինակն և խորհուրդն

բայց ծնանի զտասն, ՚ի ձեռն երկուց բազմապատկուէց: Սէջն թէպէտ ոչ ծնանի զայլ թիւ ՚ի տասնեկին . սակայն՝ ինքն ծնեալ լինի՚ի յերկոցն՝ լը երկուց բազմապատկուէց: Այնպէս ութն, և ինն, և տասն՝ թէպէտ ոչ ծնանին զայլ թիւ, բայց ինքեանք ծնեալ լինին յայլոց, ուր և ցուցար: Իսկ՝ եօթն լը այսմ կանոնի ոչ կարէ ծնանիլ զթիւ ինչ. և ոչ ինքն յայլմէ թուոյ ծնեալ լինի: Սկ՝ ՚ի թուեանից նմանութիւն կոչեցաւ նոյն, քի՛ անծնունդ ՚ի տասնեկին: սահմանաց . պրակ . ԺԴ .

Երբ՝ լուսաօղայծառ լը թուս մեր սբ յովնաթին՝ է կոյս սբ . որ ունէրն սափոր յուս իւր . քի՛ հանդերձել էր կրել զսափորն ոսկի՛ երկնատեղաց ամենահամմանանային հաղորդուէ, և սրբալոյս իւրոյն օծուէ: Այս՝ գեղեցիկ երեսօք . այս է՝ պոյծառ հաւատով . որ էջ յաղբիւրն կենաց, ելեց զսափորն իւր և ել: Այս՝ որ զունկն իւր խոնարհեցոյց . և լուսաբանի ծառային այ, և իշխանին ամ ընչեց նր, լուսաւորչին մերոյ ասեմ սբն յարեոյց նմա և ուղտուց նորին՚ի սափորէն

Գովէլէ է ըստ սանէլոյն Էօլէն սեղանս :

Իւրմէ զՂուր կենաց, Այս՝ որ էառն յա-
կանջս իւր գինաս ոսկիս . այն է՝ զուս-
կընդրուի բանի անծախսօս Աւետարանին .
և՛ի ձեռս իւր ապարանջանս . այս է՝ զբա-
րի գործս, և զգեղեցիկ կարգս, զմարտը
վարս և զանճաճոյ ուղիղ աւանդութիս,
Այս՝ որ մուսացաւ զժողովուրդ իւր և ըզ-
տուսն հօր իւրոյ, զի ցանկացաւ թագա-
ւորն գեղոյ նր՝ : Օ որոյ երեսս պաշտեն
մեծամեծք՛ի ժողովրդոց, որոյ ամ փառքն
են՛ի ներքոյ : Այս օրհնեալ՝ որ եղև ՛ի հա-
զարս և՛ի բիւրս : Այս՝ որ վնճակեցաւ ՛ի
հարսնութի սիրելի և միածին որդւոյն նյ
հօրն երկնաւորի : Այս սբ և դշխոյ պան-
ծալի . որ կայ ընդամէ երկնաւոր փե-
սային ՛ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդա-
րեալ և պսակեալ : Թննդ . իմ . 2 : Կովէրն :
և սառ . իմ . 10 . Կովէրն : Վարձեալ՝ սբ
Աթոռս Աջմեածին՝ է կոյս գեղեցիկ, ո-
րում ցանկացաւ մեծն յակոբ՝ հովիւն
հսկող՝ ճշմարիտ և քաջ հովուին պատ-
կերն . և՛ի սէր նր կաթոգին եղեալ՝ այն-
քան աշխատեցաւ ամս չորեքսնն , մինչև
էսու զնա՛ի հարսնութի իւր : Թննդ . իմ . 18 .

Էջիկն սեղանոց օրինակն և խորհուրդքն :

Ինչև 'ի 30 : 'Վարձեալ՝ կոյս իմաստուն .
 որ զնորս իէլ զհայկածինս ազգ՝ Լ կու
 պաշտունեն անցոյց ծով . և զանմարտինն
 ընկղմեալ փարաւօն 'ի ծովն դժոխոց ,
 զյաղթականն երգէ օրհնուիս անէլէյ .
 ԺԵ . 20 . 21 : Կոյս՝ որ եղև հարսն ճշմու
 ըիտ և մեծ քահանայապետին յաւիտենից՝
 Լ կարգին մեւքիսեդեկի . որ սրբուի մե
 ղաց մեքոց արարեալ՝ նստաւ ընդ աջմե
 մեծուէ աթոռոյն յերկինս : սաղ . ճթ . 4 :
 Էբր . ան . 3 : Դ . 14 : Ղ . 20 : Ը . 1 : 'Վանզե՝
 և 'ի հին օրէնս քահանայապետն ոչ առնոյր
 զկին , բայց եթէ՝ զկոյս : զհաս . ին . 13 :
 Կոյս՝ բարի և գեղեցիկ տեսլեամբ . որ
 հաճոյ եղև թագաւորին երկնաւորի . 'ի
 ձեռս իւր և 'ի պարանոցն հառ զգաւա
 զանն ոսկի , զհայրապետական իշխանուին
 ասեմ , և զմայրուին հայկազեանս ազգի .
 'ի սենեակ նր եմուտ , և ընկալաւ 'ի գը
 լուխն զթագ պարծանաց . յորոյ շնորհս
 թղւորն զորդի հօր եղբօր նր զմուրթքէ
 փառաւորեաց . զերանելին ասեմ զսբն
 'Վրիգոր . ետ նմա զվաւերականն իւր , ք
 զարքայական մատանին . և զազգ նր զժո

ԳՊԷԼԷ Է ԸՍՊ ՈՒՆԵԼՅՈՒՆ

զով ուր դաս հայաստանեայց 'ի հոգևորն
 մահոճանէ փրկեաց : Էսթեր . Է . 7 : Գլխի ըն
 ը . 1 : Գլխի ըն . ԺԵ . 1 : Գլխի ըն : 'Սարձեալ
 կոյս՝ որ 'ի մեծութիս և 'ի զօրութիս , 'ի շնորհս
 և 'ի փառս առաւել եղև . և անցոյց զամ
 դաստերօք , այսինքն՝ զհամայն եկեղեցեօք :
 Գլխի . Է . 29 : Կոյս ճշմարիտ՝ որ 'ի խոր
 հոգևոր պատարագին ծնանի զընդ մեզ
 յայտնեալն ամ , ը դուշակուէ մարգա
 րէին : Էսայ . Է . 14 : 'Քանզի՝ կոյսն ոչ
 ծնանի , բայց եթէ՝ զամ . և ամ ոչ ծնա
 նի , բայց միայն 'ի կուսէ : 'Սարձեալ՝ կոյս
 իմաստուն՝ որ միանգամ զինքն պատրաս
 տեաց . և պայծառ հաւատոյ վառեալ
 լսպտերաւ 'ի յառագաստն լուսեղէն ը
 երկնաւոր փեսային եմուտ : Գլխի . Է . 2 .
 10 : 'Սարձեալ՝ մայր 'ԼԹուս մեր սբ
 'Ջմիածին՝ է կոյս իմաստուն , և հարսն
 լուսատեսիլ՝ որ ունի 'ի գլուխ իւր պսակ
 յերկոտասան սատեղաց : Գլխի . Է . 1 :
 'ԼԿինքն՝ զերկոտասան գերազանցութիս :
 զորոց երկուսն ունի 'ի յարարչական և 'ի
 նիւթական պատճառաց . քանզի՝ սբ
 'ԼԹուս 'Ջմիածին՝ 'ի ճարտարապետէն

Էջնն սեղանոց օրինակն և խորհուրդն :

ամցեն, ՚ի միածին Որդւոյն ւնյ յօրինեցաւ
 երկնային պայծառ լուսով: Եւ զէր-
 կուսն ունի՝ լն տեղւոյն և լն դրուէն.
 Իբր զի՝ կառուցաւ ՚ի հայաստան Տի, ՚ի
 յարարատեան վայելուչ դաշտի, ՚ի յար-
 քայանիստ վաղարշապատ քաղաքի, ուն
 երկինք ՚ի յերկրի. կամ ուն դրախտ վափ-
 կուէ, և նոյի երկրորդ տապան. կմ իբրև
 ոսկիաձող աշտանակ Էօթնաջահեան.
 Ժննդ. ւն. 8 : ք. 8 : զ. 14. զար. 7. 2 :
 Խորհրդաբար խաչաձև հիմնարկեալ է-
 րիւք դրամբք յօրինեալ՝ չորիւք սեամբք
 հաստատել՝ Էօթնեակ սեղանովք պայ-
 ծառացեալ, և հնգեակ կաթուղիկէիւք
 վայելչապէս զարդարեալ և պսակեալ :
 Հինգերդ՝ զի ունի զքսի իջման գերա-
 հրաշ լուսապայծառ տեղին ՚ի միջի իւ-
 րում, ուն արեդին ՚ի յերկինս. Ժնն. ւն. 16 :
 կամ ուն ծառն կենաց ՚ի դրախտին վափ-
 կուէ. Ժննդ. ք. 9 : կմ ուն ակն սարդիոն՝
 լն ոսկի խնժոր, և ՚ի գինտ ոսկի յեւեալ :
 ւն. 15. 11. 12 : և կամ իբրև աչք և
 սիրտ ՚ի մարմնի : Երկրորդ՝ զի է ոսկի
 սափոր՝ երկնատեղաց ամենահամ մանա-

ԳՈՒԼԵՂԻ Է ԸՄՊ ՌՈՒՆԵՂՅՈՒՆ ԷՕՒՆՈՒ ԱԷՂԱՆՈՒ :

Նոյնին . Էլից . ԺՂ . 33 : այսինքն՝ սրբալոյս
իւրոյ մեռոնին . և լին է նշխարօք ամ քբց .
և զեկեղեցեացն՝ որ լը համօրէն աշխարհ ,
ուսնի սրբու թի և զշնորհ : Վ՛յլ և՛ ուսնի
զնմանու թի հրեղէն երկնիցն , ադամայ դրախ
տին , նոյեան տապանին , աբրահամեան
վրանին , մովսիսական խորանին և սողմո
նեան տաճարին , Վ՛թնե ըրդ՝ զին է ոսկիա
պատ աննման Վ՛թու ճշմարտին սողմոնի
երկնաւոր արքային նորոյս ին լին . Բ՛մնաց .
Թ . 17 : և պատկերի նր քբցն Վ՛րի գորի
շնորհազարդ հայրնայտին , և ծայրագոյն
Վ՛ատրիարգին ամ հայոց : Վ՛թե ըրդ՝ զին է
մայր հաւատոյ՝ Թագուհի և կատարելա
գործ ամեկեղեցեաց հայաստանեայց :
Վ՛ննե ըրդ՝ զին է՛ քբ՝ որոշեալ ՚ի պղծութե
անհաւատութե և մոլորութե . ամենեին գե
ղեցիկ՝ յորում արատ ինչ կամ աղտելու թի
մեղաց ոչ գոյ ուր փեսայն իւր իսկ վկայէ .
Էրգ . Դ . 7 : Էփե . Է . 27 : Տասնե ըրդ՝ զին է
սուսքելական և ընդհանրական եկեղեցի .
վսյ՝ և ասի հախուշի հոսարան , քմ՝ ընդհան
րական մայր Վ՛թու հայաստանեայց :
Վ՛եաստանե ըրդ՝ զին է՛ արմատ ամային օ

Էօթն սեզանոց օրինակքն և Խորհուրդքն :

րինաց , և գլուխ ամ վանորէից և եկեղեցեաց , հիմն հաստատուէ և սիւն ճշմարտուէ հաւատոյս մերոյ : Արկոտասան էրդ՝ զի է՛ յո՛ւկ իմն անհամեմատ փառք և պարգև գերագոյն, ու բախուի և պսակ պարծանաց հայկազեանս ազգի : Պարձէլ՝ հրաշափառ Աթոռս մեր՝ է կոյս սբ , որ լէ կանայս ոչ խառնակեցաւ . այս է՛ լէ հեթանոսական պաշտօնս , և լէ հերետիկոսաց մոլորութիս . և զկնի երթաց գառիննս նոյ : Գաճա . ԺԴ . 4 : Ահա՛ այսն լուսապայծառ Աթոռս մեր սբ Ալմիածին՝ է կոյս սբ , և հարսն անուրատ՝ երկնաւոր փեսային : Անոյ՛ ՚ի սոյն մեծահրաշխորհուրդ՝ ունի զկոյս թուով խորան փառաց . զվեցն ՚ի միջի , և զեօթներդն ՚ի վայելչակերտ զանգակատանն : Պսոյն հայեցեալ՝ ասէ մարգարէն . Տը՛ սիրեցի զվայելչութի և այլն :

Պորդ՝ զի եօթն էին ընտիր և գեղեցիկ հասկքն՝ որք միանգամ ելանէին ՚ի մի ում փնձի , ՚ի նշանակ լինուէն եօթն ամաց . զոր փարաւօն ետես . և յովսէփ մեկնեաց :

Ծնեդ . Լս . 5 . 26 . 48 :

Գովէլի է ըստ ունեւոյն էօբնի՝ սեղանս :

և զարշակունին Տրդատ դարեւոյշտ արքայն շինել զնորս զայս եէմ զերկնանման լ'Թոուս | Վմիածին • որ փառօք լցաւ , և յոյժ մեծացաւ քան զառաջինն : | Դւր նմին իսկ արջ • զինչ ասէ բերանով սնդեայ մարգարէին • Է • 5 • 8 • 10 • Օրացիր դու զօրաբաբէլ՝ ասէ ար • և զօրացիր յեսուլ յօսեդ եկեաց քահանայ մեծ • և զօրացի ամժողովուրդ երկրիդ՝ ասէ ար • և գործեցէք , զի ես լը ձեզ եմ ասէ ար ամենակալ : | Եւ միանգամայն շարժեցից զամ աղգս • և եկեսցէ ընտիր ընտիր ընչից ամ աղգս և լցուցից զտունդ զայդ փառօք՝ ասէ ար ամենակալ : Օ ի՛ մեծ եղևիցին փառք տանդ սյդորիկ՝ վերջինն քան զառաջինն՝ ասէ ար ամենակալ • և ՚ի տեղեղդ յայդմիկ՝ տաց խաղաղուի • և խաղաղուի ոգւոյ՛ ի փրկուի ամի՛ որ գործիցէ յարուցանել զտաճարդ զայդ : | Իարձեալ՝ երկու պողալից ձիթ ենիքն ՚ի վր ոսկիաճոյլ լ'շառնակիս սբյ | Վմիածնի՛ են սոքա • այսինքն՝ սբ : } ովհաննէս մկրտիչն և կարապետն քի • և սբն Ստեփաննոս նախասարկաւագն և առաջին մարտիրոսն :

Պ

Օ ի՛

Էջին սեղանոց օրինակին և խորհուրդին :

Օ ի սց անուճամբ կառուցել սեղանքն՝ ևն
 ՚ի հիւսիսակողմն և ՚ի հըւակողմն յաջմէ և
 յահեկէ ոսկի գնախա լուցելոյ քի իջման
 գերահրաշ լուսածածանչ Տեղուցս՝ որ կայ
 ՚ի միջակէտն երկնանման տաճարիս : Եւ
 կամ որդիքն ղեբեգեայ Յակոբոս Լուս
 քեալն և Յուհաննէս Լուստարանիչն , և
 սըն Վրիգոր լուսաւորիչն : Ա ս ղե յա
 նուն սց կառուցել սեղանքն՝ կան յաջմէ
 և յահեկէ աւար խորանի ամենասուրբ
 Լ. Գաճնին : Վարձեալ՝ երկու ձիթենիքն
 ՚ի վը ոսկի գնախա լուցելոյ՝ ևն հրեշտա
 կապեալքն : Ա իբրայէլ և Վաբբիէլ պահա
 պանքն մեծի Լ. Թուոյս տանս այ : Արոց
 անուճամբ կանգնեալ սեղանն՝ է ՚ի վերնա
 տանն խորհրդոյ ՚ի հրաշակերտ ղանդա
 կատանն . որ ՚ի վերուստ հնչմամբ գոչէ ՚ի
 խորհուրդ գաբրիէլեան փողոյն : Վար
 ձեալ՝ երկու պողալից ձիթենիքն՝ մի ընդ
 աջմէ , և մի լուսահեկէ ոսկի գնախա լու
 ցելոյ լուսեղէն Լ. Թուոյս սըյ Աջմիսածնի՝
 ևն հրաշալի տաճարքն սըց հոխիսիմեանց
 և Վայիանեանց երջանիկ կուսունացն՝
 որք ևս ՚ի լուսոյ յօրինեցան . յորս կան

Գովէլի է բար ունէլոյն:

Տանդուցեալ պատուական նշխարք ու
կերաց նց: Եւ Տա այսպէս սբ Եթող
Եւ Վիսաճին՝ իբրև ոսկի աշտանակ եօթնա
Ղուհէն լուսով պայծառացեալ է՛ի հայաս
տան երկրի՛: Եւ յարարատեան ընդարձակ
դաշտի: Եւ նյ՝ ասէ մարգարէն. Տը սի
բեցի զվայելուի տան քոյ, և զտեղի յար
կի փառաց քոյ:

Եկերորդ՝ զի եօթն էին գիսակ.բ
Գլխոյ քաջն սամիսօնի՝ յորս էր զօ
րուի նր մեծ. Գառ. Ժգ. 13. 19:

Երդ՝ լուսանկար Եթող մեր սբ Եւ Վի
սաճին՝ է հայաստանեայց եկեղեցւոյ խոր
հրդաւոր մարմնոյն քի՛ երկրորդական
իմն կենսատու գլուխ. որ յաման սողէ
զհոգևորն կէնս՝ զշարժումն և զզօրութի.
և է առաջնորդ ամի և ուղղիչ. Եւ լուխ՝
որ սբ Նոգւոյն եօթնարփեան շնորհաց
իւղովն օծաւ. և ոսկի թագիւ ամ հայոց
Նայրապետութի և Սայրուէ պսակեցւ.
որոյ օրինակն յանձնադոյն՝ ի դաւիթ ցու
ցաւ. Եւ Բազ. Ժգ. 12. 23: Եւ լուխ՝
առոր ամայինն իջանէ օրհնութի և շնոր
հաց իւղն զըւարթարար. և անաթ սփռել

Էջիւնս սէշանոց օրինակին և Խորհուրդին :

Ծաւալի յիւրաքանչիւր անդամն և՛ի հա
մօրէն ժողովուրդս հայաստանեայց ՚ ստ
այնմ՝ ունի իւր զին իջանէ՝ ՚ի գլուխ և՛ի մօ
րուան ահարօնի . և՛ի մօրուճացն իջանէ՝ ՚ի
գրադանս գգեստու նր . սաղ . Ծ՛ՂԲ . 2 :
Վլուխ՝ յոսկւոյ կեփաղեայ . որոյ վարսքն
են կռածոյք՝ սեաւ իբրև զադուաւ : Էջ 4 .
Է . 11 : Ս՛ զին՝ լն նիւթական շինուճա
ծոյն արասքուստ սեագոյն երևի . և՛ի
նեքրուստ պայծառացեալ և գեղեցկա
ցեալ է իբրև զոսկի : Ս՛ ինքն իսկ տսէ .
սեաւ եմեա և գեղեցիկ , դասերք եէմի .
իբրև զվրանն կեդարու , և իբրև զխո
րանն սողմոնի : Էջ 4 . Թ . 4 : Վլուխ՝ որ է
իբրև զլեառն կարմեղոս՝ լցեալ պողօք և
ամբարուլ : ՚ ստ որուճ փեսայն իւր իսկ
տսէ . գլուխքո՛ ՚ի վրքո իբրև զկարմե
ղոս . հիւսք գլխոյքո ունի ծաղա
ւորի , թագ ՚ի գլուխ յընթացս ասպարի
ղաց : Էջ 4 . Է . 5 : Վլուխ՝ որ պսակեալ է
պանծալի թագի՛ լսաչին Վ . Է . ունի տսէ
ամ . եղի . բեղ գինդս և գորշապահանգս
(որ է Բաղրաշէն օղտալի) յինջսքո . և պսակ
պարծանաց ՚ի գլուխքո՛ էջէկ . Ժ . 12 :

ԳՊԷԼԷ Է ԸՄՔ ՌՆԷԼՈՅՆՆԷ

Վալուխ պատուական՝ որ շուրջ զիւրե
ուենի զԾիածան՝ զնշանակ յաւիտենական
ուխտին այ, ույ ետես երանելին յովհան
նէս: Եպֆ. Ժ. 1: Սորին աղագաւ՝ անծա
կերտ Վթուս մեր սբ Սլմիածին՝ ուենի
զեօթն հրաշալի սեղանս, ՚ի խորհուրդ
եօթն գիսակացն գլխոյն սամվուօնի:

Եօթներորդ՝ զի եօթն էին սիւնք կանգ
նեալք ՚ի հրաշալի տանն իմաստուէ:

Քստ այնմ, իմաստուէ շինեաց իւր տուն.
և կանգնեաց սիւնս եօթն: առաջ: Թ. 1:

Վարձէլ՝ զի եօթն են պարգևք հոգւոյն
սբ. զորս թուէ կայծակնամարտըն
եսայի. Ժ. 2. 3: Ալ հանգիցէ ՚ի վր նր

առէ, հոգի այ, հոգի իմաստուէ և հան
ճարոյ. հոգի խորհրդոյ և զօրուէ. հոգի

գիտուէ և անպաշտուէ: Ալ լցցէ զնս
հոգի երկիւղի այ: Վարձէլ՝ զի ամենամբ.

անուենս Քրիստոս ՚ի վեց գրոց բաղկոյ. որ
՚ի հրեշտակէն կոչեցաւ. կոչեցէս առէ

զանուեն նր յս. մաթ. ան. 21: զուհ. ան. 31:

Ասկ՝ հրաշալի անուենս Քրիստոս եօթն
տառիւք է յարմարագրեալ. զոր մրդրէն

վերագոչեաց. հոգի երեսաց մերոց առէ
68 ան

Էօրնն սեղանոց օրինակչին և խորհուրդչին :

Թ՛ր քս . ԽԲ . Դ . 20 : և պետրոս զՅս

քս դաւանեաց որդի յայ կենդանւոց :

Ճապ . ԺԴ . 16 :

Երդ՝ երկնամանն լ՛ծուս մեր սբ յ՛ջիւ
ածին՝ է հոյակոպ տուն իմաստուէ յայ :

Տուն՝ որոյ ճարտարագետ և արարիչ ան
է, լն առաքելոյն : Էբբ . Ժս . 10 : Տուն՝

որ շինեալ և հաստատեալ է ՚ի վ՛ր վիմին
հաւատոյ : ՚՛ վ՛ր այդր վիմի շինեցից ասէ

զեկեղեցի իմ . և դրունք դ՛ժոխոց զնա
մի յալծածարեացին : Ճապ . ԺԴ . 18 :

Տուն՝ որոյ փառքն մեծագոյն է քան զա
ռաջին տանն : մեծ եղիցին փառք տանդ

այդորիկ՝ վերջինն քան զառաջինն ասէ
Թ՛ր ամենակալ : անգ . Է . 10 :

Ս՛ յ՛ զն՝ է
այնպիսի տուն՝ որոյ հիմն է շափիղայ, և

քարինքն կարկեհան, և այլ պայծառ ա
կունք : Ս՛ յառաջագոյն խոստացաւ ան

բերանովն եսայեայ . ԺԴ . 11 : ասաւ ա
սիկ պատրաստել եմ կարկեհան զքարինս

քո և զհիմունս քո շափիղայ : ՚՛ սբ ծե
րունին տօբիթ մարդարեացաւ : ԺԴ . 21 :

՚՛ և տաճար երրորդուէ . յարկ սրբուէ
և տեղի փառաբանուէ . հրեշտակաց բը

Գովէլի է ըստ ունէլոյն :

Նստկարան, և մարդկան քաւարան, սբց
հանդիսարան, ամսցին սբց հողւոյն
եօթնարիեան շտորհացն ընդ ունարան, և
ամբարեաց շտեմարան: Ս Եւ ՚ի սոյն մե-
ծահարաշ խորհուրդ՝ ունի սբ Լթոռս
Ս ջմիածին՝ զվեց կատարեալ թոճով
ճքնաղակերտ խորանս՚ի միջի. և զմի ևս ար-
տաբոյ՚ի մեծակառոյց զանգակատանն:
Լ Թերորդ՝ զի եօթնէին աչք ՚ի վր վե-
մին՝ զոր միանգամ ետես յեսու. քահա-
նայն մեծ: զս. 7. 9:

Լ րդ՝ ամսաղարդ Լթոռս մեր՝ սբ Ս ջմի-
ածին՝ է ուր իմանալի իմն վեմ՝ զոր
մեծն յակոբ՝ կանգնեաց արձուն, և էօծ
իւղով սրբուէ. և կոչեաց զանուն տեղ-
ւոյն այնորիկ՝ տուն այ, և դուռն երկնից:
Թննդ: իր. 17. 18. 19: Ս էմ՝ զոր
նա ինքն տապալեաց ՚ի բերանոյ ջրհորոյն՝
որ էր ՚ի յարարատեան դաշտի, և արբոյց
բանաւոր խաշանց իւրոց: իր. 2. 10:
Բանզի սբ Լթոռս Ս ջմիածին՝ է աղ-
բիւր պարտիզաց ամեկեղեցեաց. ջրհոր
ջոյ կենդանւոյ սրբալոյս մեռոնին՝ հո-
սեցելոյ ՚ի լիբանանէ, ց ՚ի վերինն էէմէ.

Էօֆն սեղանոց օրինակն և խորհուրդն :

Էբֆ . 7 . 15 . || Էմ՝ զոր մեծն մովսէս՝
 էհար գաւազնէ, իմ է՝ միածին որդին իյ
 ոսկի ուռամբ . և էլին անտի երկոտասան
 վտակք ջրոյ կենդանւոյ, իմ են՝ առարկ
 լական հանգանակին երկոտսն մասո՛ւնք,
 յարբումն ժողովրդեան նորոյս իէլն :
 էլից . Ժէ . 6 : || Էր և վառքն իյ երևեցաւ
 մովսիսանման լուսաւորչին մերոյ սբչն
 Ղարիգորի : լի . 21 . 22 : || Էմ՝ օգնկնի՝
 զոր մեծն սամուէլ կանգնեաց, առ ՚ի նշա
 նակել՝ թէ մինչև ցայս վայր՝ մեզ տր օդ
 նեաց : Թ . թագ . է . 12 : || Էմ՝ զոր գեղե
 ցիկն աչօք վարդադէղն դաւիթ՝ անու՛մբն
 յի նշունակեաց . և զանմարմին գողնաթու
 հարեալ զձակտա , յերկիր կործանեաց .
 և զիէլապրեցոյց ՚ի ձեռաց այլազգեաց :
 Թ . թագ . Ժդ . 12 : Ժէ . 49 : || Էմ՝ զոր
 անարգեցին շինօղքն՝ նա եղև գլուխ ան
 կեան : սող . ճԺէ . 23 : Զորում և փեսայն
 երկնաւոր՝ զգէմն իւր եցոյց հարսին, լը
 նր վաստգանաց : Ղաւնի իմ առէք, էկ
 լհոյվանեաւ վիմին . մերձ առ նախապա
 թիսպն . ցոյց զգէմն քո և լսելի արա ինձ
 զբարբառ քո : իս զի ձայն քո քահար է, և

Պատկեր է ըստ ունեւոյն:

Դէմք քո դեղեցիկ: Երգ. Թ. 14: Ս Էմ
 անդամանդեայ՝ հաստատեալ ՚ի մէջ Ժո
 ղովդդեան նոյ նորոյս ինչի, լը տեսլեան
 Ըարգարէին: ամս. Է. 7. 8: Ս Էմ խորհր
 դակամ՝ յորոյ վր ել մարգարէն հոգւով
 սբ. և դիտէր, տեսանել զինչ խօսի լը
 իւր ամ. և ահա եկն ձայն ՚ի անի և ասէ.
 գրեա՛ զտեսիլդ զայդ յայտնայս ՚ի տախ
 տակս, զի որ ընթեռնու, համարձակ ըն
 թեռնուցու: ամս. Թ. 12: Ս Էմ ճշմար
 տուէ՛ յորոյ վր հիմնեալ հաստատեցաւ
 ուղղափառ հաւատոյ շինուած. զոր
 դրուեք դժոխոց, այն է՝ հերետիկոսք և
 աղանդապետք յաղթահարել ոչ կարնն,
 լը խոստմանն քի. մաթ. Ժգ. 18: Ս Էմ
 հոգւոր՝ յորոյ վր եթէ որ անկցի հակա
 ռակուք, փշրեսցի. և յոյր վր անկցի ա
 նիծիւք և բանադրանք, հոսեսցէ՛ զնա՚ի
 դժոխս: մաթ. իս. 44: Ս Էմ պատուհն
 որ ՚ի լէռնէ հատաւ առանց ձեռին. և հա
 րեալ զպատկերն ՚ի վր երկաթեղէն և խե
 ցեղէն ոտիցն, մանրեց զնս՝ լը գուշակու
 թէն դանիելի: Թ. 34. 45: Ս ս զի՛ հոյա
 կապ այս տաճար՝ ոչ ՚ի մարդկային ճարտա

Է: Բն սեղանոց օրինակին և Խորհուրդին:

բուժի և ՚ի ձեռաց, այլ յամենխմաստ
ճարտարապետէն Տի ՚ի հօր իմաստուէն
երկնային պայծառ լուսով նկարեալ յօ-
րինեցաւ: Իբր թէ՛ հատեալ ՚ի լեռնէ վե-
րինն եէմի՛ (որոյ դուստր է և օրինակ ՚ի
յերկրի.) և զկռոցն հարեալ ոսկեղէն և
արծաթեղէն, երկաթեղէն և խեցեղէն
պատկերս՝ որ միանգամ ՚ի ճարտարու թէ՛
և ՚ի մասց մարդկան քանդակեալ էին,
խորտակեաց զնս: Եւ ինքն եղև լեառն
մեծ. ուր քս զմծուէ իւր վառս յայտ-
նեալ՝ եցոյց. մատ. Ժէ. 1. 2: և այսօր ցըն
ծայ յանուն նր, լք բանին դաւթի: սազ.
ձք. 13: Ետն իմանալի՝ ուր երկնաւոր
վրդպան քն նստեալ՝ զերանուի ուսուցա-
նէ: մատ. Է. 1. 3: Ետն սիօն՝ որ եղև
յայտնի յաւուրս յետինս, և առն այ
հաստատել ՚ի վր դլսոց լերանց՝ առաքե-
լոց ասեմ և մարգարէից, և բարձրացել ՚ի
վր բլրոց՝ հայրապետաց և վրդպաց,
այլ և ՚ի վր վանորէից և եկեղեցեաց, առ
որ փութան և ժողովուրդ բազում, ոպ
գուշակեաց մարգարէն: Էսայ. Է. 2. 3:
Եւ եղև ի սաէ յաւուրս յետինս յայտնի

4. ԿՎԷԼԵ Է ԸՆԿՈՒՆԵԼՈՅՆ:

ԼԷՌՆ ԽՈՆ. Լ ԵՒՆ ԽՈՅ՝ Ի ՎՐ ԳՎՍՈՅ ԼԵՐԱՆՅ.
 Լ ԲԱՐՃՐԱՍՅԻՆ՝ Ի ՎՐ ԲԼՐՈՅ. Լ ԵԿԵՍՅԵՆ՝ Ի
 ՆԱ ԽՈՎՏԵԹԱՆՍԱՐ: Լ ԵՐԹԻՅԵՆ ԺՈՂՈ
 ՎՈՒՐԳՔ ԲԱՂՈՎՔ. Լ ՍԱՍԱՅԵՆ. ԵԿՎՅՐ՝
 ԵՐԹԻՅՈՒՔ՝ Ի ԼԵՒՈՆ ԽՈՆ Լ՝ Ի ԵՒՆ ԽՈՅ ԵՒՆ
 ԲԱՅ. Լ ԱԿԱՍԵՍՅԵ՝ ՄԵՂ ՂՃԱՆՆԻՂՐՏԱ ԻՒՐ.
 Լ ԳՆԱՍՅՈՒՔ Լ ՆԱ. ՂԻ՝ Ի ՍԻՈՆԷ ԵԼՅԻՆ Ե
 ՐԷՆՔ. Լ ԲԱՆ ԽՈՆ ԵԿԷՄԷ: Լ ԵՒՈՆ՝ ՈՒՐ
 ԼԻՆԻ ՎԻՐԿՈՒԼԻ ՏՈՂԼՈՅ, Լ ՍՐԲՈՒԼԻ ՄԵՂԱՅ,
 ՈՅ՝ ԱՍԷ ՄԱՐԳԱՐԷՆ: ՄԲԴԻ. Խ. 17: Լ ՐԼ
 ԲՂԽԵԱՅ ՂՔԱՂՅՐՈՒԹԻ՝: ԵՎԷՆ. Դ. 18:
 Լ ԵՒՈՆ ԲԱՐՃՐ՝ ԵՐՈՅ ՎՐ ԵԼ ԱԼԽՐԱՆԻՅՆ
 ՍԻՈՆԻ ՍԲՆ ՎՐԻԳՈՐ. Լ ԲԱՐՃՐԱՍՅՈՅՅ ՂՈ
 ՐՈՒՔ ՂՔԱՐԲԱՈ ԻՒՐ, Լ ՄԱՐԳԱՐԷՆՈՒԵՆ
 ԵՍԱՅԵՍՅ. Լ Ն. 9: Լ ԵՒՈՆ ԱՎԱՐԱՐԱ՝ Լ ՈՐ
 ԽԺ ԲՆԱԿԻԼ ՏԱԾԵՅԱԼ. ՍԱՂ. ԿԷ. 16:
 Լ ԵՒՈՆ ԿԱՐՄԵՂՈՍ՝ ԲԱՐՃՐ Լ ՄԵԺ, ՍՄԵ
 ՆԱԲԵՐ Լ ՊՊՈՂԱԼԷՍ. ՈՐ ԼԵ Է ՏՐԵՂԷՆ ԿԱ
 ՈՅՐ ԲԱՂՄՈՒՔ ՂՈՐԱՅ ԵՐԿՆԱԼՈՐԱՅ: Դ.
 ԲՍԳ. Ղ. 17: Լ ԵՒՈՆ ՆԱԲԱԼ՝ ՈՒՍԱԻՆ ՍԵ
 ՍԱՆԻ ՏԱԼԱՏՈՅ ԱՅՕՔ ԵՐԿԻՐՆ ԱԼԵՍԵԱՅ՝
 ՎԵՐԼԻՆՆ ԵԷՄ. ՂՈՐ ԼՍՈՍԱՏԱՅԱԼ ԽԺ ԱՂԳԻՍ
 ՏԱՅՈՅ՝ Լ ՏԱԼԱՏՈՅ ՈՐԳԼՈՅՍ ՍԲՐԱՏԱՄՈՒ
 ՆԱՏԱՊԵՍԻՆ. Է. 1. 2. 3. 4:

Էօթնն սեղանոց օրինակն և Խորհուրդն :

Ետևն իմանալի՝ բարձրացեալ փառօր
առաւել .քան զսինայ : Եւ զի՛նմա փայ
լատակուծն և ամպ միգախառն . և ծուխ
նր՝ էլանէր իբրև զծուխ հնոցի . և որ մի
անգամ՝ ինա մերձենայր , քարկոծ լինէր :
Էլ էց . ԺԹ . 13 . 16 . 18 : Իսկ՝ աստ՝ իլեբինս
յայտնի իջուծն միածնի որդւոյն այ , և
լոյս փառաց , և բաղմուի զօրաց երկնաւո
րաց , և բուրուծն անուշահոտուէ : () Ի
գրեթէ դաշտն արարատեան՝ նոր իմն եր
կինք եղև փառաւոր իջմամբն .քի . և որ
միանգամ առ սա մերձենայ հաւատով և
յուսով՝ սիրով և սրբուք , և կարգայ զա
նուն սորին , կեցցէ հոգւով . ԾՊԷ . 32 :
Պատարագք իւր և ուխտք՝ այ ընդ : Ընելի
լինին . զխորհրդոց իւր և զփախազանաց
առնու կատարուծն . և ուրախ լինի լս հո
գւոյ և լս մարմնոյ : Եւ ինքն իմ յառաջա
գոյն խոստացաւ բերանովն ետայեսայ . ԺԳ .
7 : Տարայց զնս առ իլեռն սրբուէ իմոյ .
և ուրախ արարից զնս ի տան աղօթից ի
մոց . ողջակէզք նց և սրտագք ընդ ունելի
լիցին ի վր սեղանոյ իմոյ . զի տուն իմ տուն
աղօթից կոչեսցի իմ հեթանոց : Ետևն

ԳՈՎԷԼԻ Է ԸՍԹ ՈՒՆԵԼՈՅԻՆ

այ քորէք՝ ուր մորենին՝ ցո՛ հացն և բա
 ժակն ՚ի խորհուրդ պատարագին վառի
 անձուէն հրով և ոչ այրի էլից Գ. 1. 20
 Այլ սոյն սյս՝ երևի հողևոր աչաց այնտ
 ցիկ՝ որք միանգամ հեղ են և խոնարհ լն
 մովսէսի, և ելել ՚ի լեառն ամ օուրքինու
 թից Գ | Եառն սրբուէ՛ յորում ճշմրիան
 իսահակ սիրելի և միածին որդին հօր այ՛
 հանապաղ պտրագի՛ լե աեսակօք հացի և
 գինւոյ, առ ՚ի բառնալ զմեզս աշխարհի
 ծննդ ԻԲ. 2. 9 | Եառն արարողոյ՝ ուր
 յետ ջրհեղեղին նստաւ տապանն նոյի
 ծննդ Ը. 4 | Այսինքն է՛ լուսապայծառ
 տեղի իջմանն քի՛ Ահա սյսնս քսահիմն
 Աթուս մեր սբ | Չմիածին՝ է վեմ խոր
 հրդական օր շնորհի՛ և զօրուք մեծա
 ցեալ՝ եղև լեառն իմանալի և ելց զամ
 երկիր ճշմրիա հաւատով և հրաշալի ան
 ուժամբ իւրով | Կորին աղագաւ՝ ունի
 դեօթնթիւ ճքնաղակերս սեղանս ՚ի խոր
 հուրդ եօթն աչացն՝ որ ՚ի վիմին ։

Մաներդ՝ զի եօթն էին զամբիւղքն՝ որք
 միանգամ եօթն նկանակացն նշխարօք
 Լցան օրը երկնաստեղծ իւր ձեռօքն քս

Էօ՛վն սէշահոց օրինակէն և խորհրտաբոյն :

օրհնեաց 'ի յանապատին . և 'ի ձեռս Մուքե-
լոցն բաշխեաց բազմամբնն ժողովրդոցն :

ճապ . ԺԷ . 34 . 37 :

Րդ՝ լուսանկա՛ր Մթուս մեր սբ Վշմիա
ծին՝ է իբրև շտեմարան իմն անձային
բազմապատիկ շնորհացն , և անձառ. պարզ
գեացն . ուստի զմեզն կերակրէ՛ լը հո-
գւոյ և լըմարմնոյ 'ի յճիս անապատի անն մեր
քս . և զհացն կենաց բաշխեալ՝ տայ անն
'ի ձեռս Մուքելոցն իւրոց թաղէոսի և
Քարթուղիմէոսի . և չորէքտասան Մուա-
քելոյն սբնն Վրիգորի , և նց փոխանորդ
դին՝ համօրէն ազգիս հայոց սրբազան
կաթուղիկոսին : Վորին աղագաւ՝ ունի
զեօթն հրաշափառ սեղանա՝ անձային օրհ-
նութիւն և երկնածիր պարզ և օք լցեալս 'ի
խորհուրդ էօթն զամբիւղոցն . որք էօթն
նկանակացն նշխարօք լցան :

Տաներդ՝ զի էօ՛վն՝ որ է բացորոշեալ և
մասնաւոր թիւ ինչ՝ ուրեք ուրեք գէթ
խելամտութիւն ձեռով՝ փոխանակ անբացորոշ
թուոյ , և զընդհանրութիւն կամ զբազմութիւն
նշանակէ : (Ճարտասանութիւն . էրէս . 275 .)

Օրօրինակ՝ յասելն քի , եթէ էօթն ան-

ԳՈՎԷԼԷԻ ԸՄՄ ՄԱՆԷԼՅԱՆ:

գամ մեղիցէ՛ քեզ եղբայր. քո և եօթն ան
գամ դարձցի՛ ՚ի քեզ և ասիցէ՛, սպառնալ
րեմ, թողցէս նմա: զո՛ւ. ԺԷ. 4: Աւր
ասա՛ բացորոշ և մասնաւոր թի՛ւդ՝ էօթն,
դնի փոխանակ անբացորոշ և ընդհանուր
թու՛ոյ: Իբր թէ՛ կամելով ասել, եթէ բա
զում անգամ մեղիցէ՛ քեզ, և բազում ան
գամ մեղայ ասացէ՛, թողցէս նմա: Վ՛մին
իրի՛ լուսապայծառ Վ՛թուս մեր սբ Վ՛ջմի
ածին՝ որ է կաթողիկէ եկեղեցի, և ընդ
հանրական մայր Վ՛թուս հայաստանեայց,
ուսի ղեօթն բաղմանշանակ թու՛ով

հրաշակերտ սեղանս:

Ս՛ետասաներդ՝ ղի միդն՝ որ է բանաւոր
և անձնաւոր տաճար այ՛, լս՛ Վ՛ռաքելոյն՝
թէ սպաքէն դուք տաճար այ՛ կենդանւոյ
էք. Բ. իրն. զ. 16: Բաղկացել է ՚ի յեօթն
մասանց. լս՛ հողւոյն ՚ի յերից, որք են բան՝
ցասումն և ցանկութի. և լս՛ մարմնոյն ՚ի
չորից տարերաց, ց՛մ են՝ հող՝ ջուր՝ օդ և
հուր:

Րդ՝ լուսեղէն Վ՛թուս մեր սբ Վ՛ջմիա
ծին՝ է հրաշալի իմն տունն, և տաճար
փառաց սրբուէ՛ այ՛: Տաճար՝ նոր իմն էր

Է՛՞նն սեղանոց օրինակն և խորհուրդն :

կինն ՚ի յերկրի երևել՝ զոր մեծին ։ Յովհանն
նու սբ Հոգին ցուցեալ : յայտ . ին . 1 :
Տաճար՝ վայելուչ պսակ ՚ի յերկոտասան
աստեղաց գերազանցուէց կազմեալ , և ՚ի
գլուխ հայոց վանորէից և եկեղեցեաց ե
դեալ : յայտ . ԺԷ . 1 : Տաճար՝ արեգակն
պայծառուէ ՚ի հայաստան ծագեալ , և
զմեղաց խաւար հալածեալ : ճաղ . ԴԲ . 2 :
Տաճար՝ գերապանծ փառօք զարդարել .
առ որ սր անձ յանկարծակի եկել , և շնոր
հիւ՛ բնակել . և ոսկիաձոյլ եօթնաջահէն
աշտանակ ՚ի վաղարշապատ քաղաքի լու
սազարդեալ . զոր մարգարէիցն յառաջա
գոյն աւետարանեալ : ճաղ . ԴԲ . 1 : զա . Բ .
10 : ԴԲ . 2 : Տաճար՝ աղբիւր ջրոյն կենդա
նւոյ՝ սրբալոյս մեռոնին ՚ի դաշտն արարա
տեան բղխեալ . և զմեր հոգիս արբուցել
զա . ԺԴ . 8 : յալ . ԴԲ . 18 : Պարարտուէ
ձիթենի ՚ի հայաստան տնկեալ , և զնման
պաղով իւր լցել : յալ . ԺԴ . 7 : Հրաշալի
կառք և անիւ՛ ՚ի յերկրի երևել , զոր մար
գարէին՝ յառաջագոյն տեսեալ : Էգե . Գ . 15 :
Տաճար՝ նոր անուամբ էջիածին կո
չեցեալ , զի միածինն ՚ի հօրէ անստ փառօք

Գովելի է ըստ ունեւոյն:

իջեալ: Էսայ. 47. 2: Նշաղկաւթիթ վար
 դենի ՚ի դնացս Տողւոյն վտակաց տնկել
 և անուշահոտութիւն զհամօրէն Սւրբ
 սիրոս. լթ. 17: Ժ. 8: Մի հօր խնամութիւն
 հրաշարի տուն շինեալ. և եօթն սեամբք
 հաստատեալ. աս. լթ. 1: Տաճար՝ որոյ
 ասելիքն են անիծելի և սիրելիքն օրհնելի
 սպասուորքն և տեօանիօղքն երանելի. զոր
 տօբիթայ ծերոյն՝ յառաջ գուշակեալ:
 Խօ. Ժ. 16. 18. 20: Սեղաց դառ
 նութի ջուրն բժշկեալ, և զերկիրս մեր՝
 հողեպս պողաբեր արարեալ: Խ. Բա. Ժ. 20. 21:
 Տաճար՝ ոսկիապատ աննման
 լ. թու. յորում ճշմարիտն սողմոն երկ
 նաւոր արքայն՝ է բազմեալ. և երկոսն
 լ. արեալքն՝ աստի և անտի կացեալ:
 Խ. Բա. Ժ. 18. 20: Տաճար՝ յորում ան
 զանուն իւր և զականջս, զաչս և զսիրտ՝
 է եղել: Խ. Բա. լթ. 3: Տաճար՝ երկնային
 փառօր լցեալ, և առաւել քան զյարկն
 սողմոնի պայծառացեալ: Խ. Բա. Ժ. 2:
 Տաճար՝ ահարօնեան ոսկի բուլբուլ՝ երկ
 նային հրով լցեալ, և զսատակման ցաւն
 բարձեալ: Բա. Ժ. 46: Տաճար՝ քառան

Էօբնն սեղանոց օրինակն և Խորհուրդն :

կիւնի տախտակ դնտանաց՝ երկոտասան
ակամբք պճնել և ՚ի լանջս ճշմարիտ քա
հանայնտին հաստատել Էւէյ. իբ. 17 : և
քան զեռամասն խորանն մովսէսի գեղեց
կացել Էւէյ. իզ. 1 : Տաճար՝ անօրին կտա
կարանաց տապանակ՝ յանիւտ փայտից
կազմեալ , և մարուք ոսկւով պատեալ :
Էւէյ. իե. 10 : Տաճար՝ ակն լուսափայլ
ոտիցն ան անգի՝ աղիւսանման երեւեալ :
Էւէյ. իդ. 10 : Եւ ոսկի սափոր՝ երկնային
ամենասամ մանանայիւ լցել Էւէյ. ժզ.
3 : Սիւն լուսոյ ՚ի յերկրի երեւել և ՚ի վե
րինն եէմ՝ մեզ առաջնորդել Էւէյ. ժդ.
21 : Տաճար՝ որթ ճշմարտուէ ՚ի հայաստան
անկեալ , և երեւք ողիւզովք խաղողոյ
հաղորդուէ՝ զազգս հայոց ՚ի մեղաց բան
տէ ազատել ծննդ. իս. 10 : Տաճար՝ լու
սեղէն սանդուխք ՚ի յերկրի հաստատել .
որով հրեշտակաց յերկիր իջեալ և մարդ
կան յերկինս ելել . առն ան և դուռն երկ
նից , և արձան իւղով օծեալ . զոր մեծին
յակոբայ յառաջագոյն տեսել և գուշա
կեալ . ծննդ. իբ. 12 . 17 . 18 : Տաճար
անօրինակ՝ քան զտաղաւարն Մբլահամու

ԳՈՎԷՆԻ Է ԸՍՏ ՈՆՆԵՆՆԵՆ

Տրաշաղարդէլ: Ճննդ. ԺԸ. 5. 8: Սմանալի
 աղելն գերափայլ՝ յամոյս լուսոյ երևէլ,
 և նոյ հաշտուեն և ուխտին լը տրամեան
 ազգիս՝ յաւխտեննն նշանակ հաստատէլ:
 Ճնն. Թ. 13. 14. 16: Տաճար՝ քան զնոյն
 տապան գերազանցեալ, ՚ի հեղեղէ մեղաց
 զհայաստանեայս փրկեալ: Ճննդ. Է. 13:
 Վերագոյն փառօք փառաւորէլ, և քան
 զդրախտն ադամայ վայելչացեալ: Ճննդ.
 Թ. 8: Տաճար՝ ՚ի քսէ հիմնարկեալ, և գե
 ղապանծ վայելչութի ՚ի լուսոյ նկարեալ:
 Լըրորդութեն բնակարան յօրինեալ՝ և
 ամսբց երկնաւորաց և երկրաւորաց ճե
 մարան կազմեալ: Լըլ զո՛ւարձալից խը
 րախճան յարդարէլ, և համօրէն ազգաց՝
 որ ՚ի վր երկրի, ցանկալի և գովելի եղէլ:
 Տաճար լուսեղէն՝ որ յամի տայ մեզ ճարօ
 Վանդի՝ ոն ՚ի յերկնից իջէլ մանանայն՝
 (զոր իբրև յատուկ պարգև ինչ ետ ամ
 ճոյն իէլի.) զամկերակրոց համն ունէր,
 և զամ ցանկութիս որդւոցն իէլի ընդր:
 Բստայնմ լը որոց զկերակուր հրեշտակաց
 ջամբեցեր Ժողովրդեան քում, և զպատ
 րաստէն հացն յերկնից ետուր նոյ առանց

Էօթն սեղանաց օրինակին և խորհո-րդին :

Հանադոյ առ ձմ ցանկուի բաւական . և
առ ձմ հանդերձնս ճաշակացն : () Ե քոյ
գոյաւորուիդ առ քո որդիս եցոյց զբաղց
րուի , լն մատուցանելոյ ցանկուին արբա
նեկել . առ որ զինչ և որ կամէր խառնէր :
Էմասս . Ժ զ . 20 . 21 : ' Եյնպէս ' և մեծա
հրաշ լուսաճաճանչ Տեղի իջմանն քի այ
որ կայ 'ի միջակէան լուսեղէն Տաճարիս
սբյ | Վմիածնի (զոր իբրև երկնային պար
գև գերագոյն , և անհամեմատ փառք ' Էտ
ձմ նորոյս իէլի արամեանս ազգի) զձմ
շնորհս և զփառս ունի ' զբաղձանս և զփա
փագ սրաից շուռ . և զձմ խնդրուածս ' զհոգևորս
և զմտրմնաւորս կտրէ : ' Երին
աղագաւ ' հոյակապ Տաճարս սբյ | Վմի
ածնի ' ունի խորհրդաբար զեօթն թուով
հրաշակերտ սեղանս . զի լն այսմ ' համա
նման և համեմատ լիցի ' բանական և հո
գև որ տաճարին այ , ց' մարդոյն , որ ունի
զեօթն մասուէնս , ըստ հոգւոյն , և ըստ
մարմնոյն :

Երկոտասաներդ զի եօթն էին աստեղք
'ի յաջ ձեռին քի , զոր Էտես Էրանելն
() Ուհաննէս հոգւով սրբով : Եայտ . ան . 160

Գովէլէ է ըստ ունէլոյն:

Լորդ՝ յուսապայծառ Մթոռս մեր նբ
 Վճմիածին՝ է իբրև սքանչելտգործ
 աջ՝ ձեռն քի նյ . ձեռն՝ որով զապաւնին
 ընկալաւ՝ զմերս հոգի ասեմ՝ ի յերկնայինն
 տապան մեծն նոյ : ծննդ . ք . 9 : Չեռն
 հրէշաակային՝ որ զմեզն՝ ի սողոմայ պղծու
 թէն է հան . և ՚ի լեառն սրբուէ հասոց :
 ԺԹ . 10 . 16 : Ար զբարեգործուէ խոր
 տիկ առել՝ տարաւ իսահակայ Հօրն երկ
 նաւորի . և ՚ի նմանէ օրհնեցաւ : Ին . 17 .
 27 : Չեռն՝ որ զերիս ողկոյզս խաղողոյ
 ճմլեաց ՚ի բաժակն ոսկի . և ետ փրւօնի :
 Խ . 11 : Մ . յսինջն՝ մայր Մթոռս մեր նբ
 Վճմիածին՝ զերիս գոյացուինն ՚ի քս ,
 զանձուինն ասեմիզհոգին և զմարմինն՝ իբր
 ճմլեաց ՚ի մարուր սկիհն՝ խորհրդով պա
 տարագին . և Հօրն երկնաւորի մատոյց ,
 որով զազգս հայոց ՚ի խաւարային բանաե
 կուղտուէ , և ՚ի կապից մեղաց փրկեաց :
 Չեռն՝ որ սա ինքն կրէ զթագաւորական
 մատանին . Խս . 42 : Կք է՝ զհայրապետական
 իշխանուէ փոխանորդին նյ , և զմայրուէ
 նմ հայոց : Չեռն աջոյ՝ որ զմեզն օրհնեաց
 հոգևոր և մարմնաւոր օրհնուէ . և ըզ

Էօթնն սեղանոց օրինակին և Խորհուրդին :

Ժնեալքս ՚իյեգիպտոս Տիս ՚ի մահ և յապականուխ արար որդիս լուսոց հօրն երկնաւորի : Խոր. 14. 15 : 'Ձեռն՝ զոր մովսէս ձգեաց . և բուռն էհար զտանէ օձին . Ելեց . Գ . 4 : 'Ս. յսինքն՝ քս և կամ սբն գրիգոր զաղգէս հայոց . որ չար գործովք եղեալ էր իբրև զօձ թիւնաւոր . որ և անդէն ՚ի ձեռին նր՝ եղև գաւազան ուղղուէ և արքայուէ . սաղմ . Խոր. 7 : 'Ձեռն՝ զոր նա ինքն ձգեաց ՚ի վր ծովուն կռայաշտուէ . և ցամայեցոց . և զնորս իէլլէ աղաշխարուէ անապատ անցոց : Ելեց . ԺԳ . 21 : 'Որ և զմեղ ՚ի մարտս պատէրսղի Էդէմբելիարայ զօրացուցանէ : ԺԷ . 11 : 'Ձեռն՝ որ ունի զերկու տակտակսն վիսյուէ . քս՝ զհին և զնոր օրէնս : Ելեց . ԼԷ . 15 : 'Սակ զլցեալն երկնային հրով զբուրվառն ոսկի : Բո՛ւ . ԺԴ . 46 . Գլէրջն : զծայրագոցնն ասեմ քահանայապետուի և զհայրապետուի ամ հայոց : 'Ձեռն՝ որ էհար զայրն պղծագործ . քս՝ զպատկերն ամիրոգիտեայ (որ էր շածուհի վալաշտուէ .) և դադարէց հարուճածն յօրդուոցս իէլլէ : Բո՛ւ . Իե . 7 . 8 : 'Ձեռն

ԳՊՎԷԼԵ Է ԸՄՄ ՌՈՒՆԵԼՆԻՆԷ

ՏՂՈՐ և բազում կ'բարձր որով զնորս ինչ
 զարամեանս ազգ՝ յանմարտին փարաւոնէ
 քս փրկեաց . ՚ի տանէ ծառայուէ՝ յե
 գիպտոսէ՝ գժսխոց էհան . և ՚ի վերինն
 եէմ տարաւ Ե . 15 : Չեռն՝ զոր քաջն
 յեսու ձգեաց գայխանաւն ՚ի վր գայեաց
 քաղաքին, և էսու զնա յեաս . Ը . 18 . 19 :
 Լ՝ յսինքն՝ փրկիչն յս, կամ սբն գրիգոր
 ձգեաց տմենայաղթ նշանաւ խաչին՝ ՚ի վր
 կուոցն մեհնեաց՝ որ ՚ի հայաստան Տիս .
 կործանեաց զնս և հրով այրեաց : Չեռն՝
 որ զփող և զջահ կրելով, մադիամու բա
 նակին յաղթեաց : ԳՄՄ . Է . 16 . ԿՎԵՐԸՆ :
 Լ՝ յսինքն՝ մայր Լ՝ թուս մեր սբ Լ՝ Չմիա
 ծին՝ ընկալաւ զբարոզուի և զլոյս Լ՝ Է
 տարանին, և զբաւանուի նիկիական . և
 յաղթեաց արիանոսաց : Չեռն՝ որ զա
 ուիւծուն ճեղքեաց բերան . և էհան ան
 տի մեղք քաղցրուէ : ԺԴ . 5 . 6 . 8 . 9 :
 Լ՝ յսինքն՝ խորտակեց քս զբռնուին սանյի,
 որ իբրև զաուիւծ գոչէ շրջե . և խնդրե
 թէ զո կլանիցէ . Թ . ԿԵՄ . Է . 8 : զբժոխս
 աւերեաց, և զհոգիս հայաստանեայց ան
 տի էհան՝ միջնորդուէ սբ Լ՝ թուոյս և ՚ի

Էօբնն սէզանոց օրինակսն և խորհուրդսն :

ձեռնն սքնն գրիգորի : Չեռն՝ զոր դաւիթ
ի մատիսաղն ձգեաց, և էհանն անտիքար մի.
Կամ՝ ի յերկնից երկինս, և առեալ անտի
դքաղցր և զնոր անուշդ. | Վիտծին,
պարսաքարեաց քարոզուէ՛ և սքանչելա
գործուծէ՛. և զանմարմին գողիաթու
հարեալ զճակատ՝ յերկիր տապալէց զնա:
Թափ. ԺԷ. 49 : Չեռն՝ որ զձուկն
կալաւ. և ի գետոյն ի ցամաք էհանն. Կ
մայր | Թուս հայաստանեայց սք | Վի
տծին՝ ըմբռնէ հաւատով. և հանէ ի յիծա
ղունչ գրոց զտնօրէնուէն. քի խորհուրդ :
|| Ըրոյ դառնակակիծ չարչարանաց և ի ա
չելուէ լեղեաւն՝ մերս հոգւոց կուրացել
աչք լուսաւորին. և սք մարմնոյ և արեան
հաղորդուէն՝ աղմոգեոս չար դւն (որ
պղծուէ իշխէ,) վախուցեալ հալածի :
Գօբն. Դ. 4 : Գլխիւն : Ը. 2 : Ժա. 13. 14. 15 :
Չեռն արքայական՝ որ ունի զդաւաղան
ոսկի, զհոգւորն ասեմ տէրուի, զծայրա
գոյն Պատրիարքուի, և զհայրապետա
կան իշխանուի մմ հայոց : | Չւ զսոյն զայս
դաւաղան՝ որում և կամիցի տալ ի ձեռս,

Գովէլէի Է ըստ սահեւոյն:

կամ գնել ՚ի վր ստորանոցի, նա ինքն մտա
նէ հանդերձ իւրայնովքն ՚ի ներքին սե
նեակն յարքայութիւն երկնից: Էսթեբ. Է. 13:
ԺԵ. 14: Ը. 4: Չեռն՝ որ զհեթանոսութի
նի հայաստան Տէ խլեաց. և զքրիստո
նէութի տնկեաց: սաղմ. խմբ. 3: Որ զմեզն
ընկալաւ ՚ի հաւատս. և հոգւով զօրացոյց:
ձք. 22: Չեռն բարեւից՝ զոր բանայքն, և
լցուցանէ զամեն քաղցրութիւն կամօք իւ
րովք: ձք. 28: Որ կաթեցուցնէ զմուռս.
յմ՝ զշնորհս հոգւոյն, և զիւզն օծուէ:
Էրգ. Է. 5: Չեռն սրօքեական՝ որ ունի
զկայծակն ամսային. և զմեզ ՚ի մեղաց սրբէ:
Էսայ. զ. 6: Չեռն այ՝ ուր նկարեցաւ
պատկեր և պարխապ վերինն եւ մի խթ. 16:
Չեռն՝ որ ունի զհեթանոց, յմ՝ վնշան ա
մենայաղթ խաչին քիչ կամ զիւզն օծուէ.
որով զուսածնունդ որդիս իւր ՚ի շտե
մտորանս արքայուէ ժողովէ: մատ. Գ. 12:
Չեռն յի՛ որ զմեզն սրբէ ՚ի հոգևոր բո
րոտուէ: մատ. Ը. 3: Ղբաղմասպատիկ ցաւս
մեր վարատէ. և զամ հիւանդութիս ըզ
հոգևորս և զմտորմաստորս բժշկէ. Ը.
15. 16: և զմեզօք մեռեալ հոգիս մեր

Էջնն սեղանոց օրհնակին և խորհուրդին:

կենդանացանէ. [Թ. 25: Ալ զմեզ ՚ի Նիս
անաստաթի՝ հոգևոր և մարմնաւոր հացիւ
կերակրէ: ԺԴ. 19: զմիտս մեր ըմբռնէ.
և ՚ի ծով մուրրուէ և երկմտուէ յընկրմէ
լոյն փրկէ: ԺԴ. 31: Չեռն՝ որ զարբայուէ
երկնից ընկալաւ զփականս. ԺԶ. 19: զհո
գևոր և զմարմնաւոր լսելիս բանայ. և
զկասպանս լեզուի լուծանէ. ճարկ. է 33.
35: և զբիւճահարս բժշկէ: [Թ. 26: Ար
տունէ սղորմուի սնկելոյն ՚ի ձեռս աւա
ղակաց դիւցի ճանաստարհի Նիս. և մու
տուցել զթուք՝ զվերս նր պատէ. արկել
՚ի վր զձէթ պարարտուէ և զգինի ու
րախուէ: Պս. Ժ. 34: Չեռն՝ որ զանիրաւ
գնօղս և զվաճառօղս՝ եթէ զմարմնաւորս
և եթէ զհոգևորս, խարաղանսւ յանդի
մանուէ հանէ արտաքս՝ յաստի կեանս ՚ի
տաճարէ շնորհաց և օրհնուէց. և ՚ի հան
դերձելու մն ՚ի տաճարէն երկնից արքայ
ուէ: Ես. Բ. 15: Ար զջուր մարմնական
արոց և ընծայից ՚ի մէնջ խնդրէ. և ինքն
զջուր յաւիտենական կենաց մեզ փոխա
րինէ: Դ. 7. 10. 14: Չեռն՝ որ զտաս մեր
՚ի ջուր աւաղանին լուծանայ. և ՚ի մեղաց

Գովէլէ է ըստ ունէլոյն :

նախահօրն՝ շնորհիւ սրբէ . Ժ Գ . 5 : Չեռն
 առաքելական՝ որ ՚ի կողն յի մխեցաւ . ՚ի
 յարուի նր հաւատաց . և մեզն եբեր է
 բանուիւ ի . 27 . 28 . 29 : Ար յարուցանէ
 ՚ի մեռելոց զտաքիթայն , յի՛ զայն՝ որ լի է
 բարի գործովք և ողորմութիւնք . Գործ . Թ . 41 :
 Չեռն հրեշտակային՝ որ զկողս մեր խը
 թեաց . ՚ի քնոյ թմրուէց զարթոյց . ՚ի
 բանատ մեղաց է հան . և ՚ի ձեռաց սատա
 նայի փրկեաց : Ժ Բ . 7 . 11 : Չեռն ան
 ային՝ որ ունի զմատեան՝ դրեալ ներքոյ և
 արտաքոյ . և կնքեալ եօթն կնքով . զոր ոչ
 որ գաւաւ արժանի , բռնալ և ընթեռնուլ .
 բայց միայն առիւծն հզօր յաղգէն յու
 դայ որդին դաւթի , և գառն այ նորն
 մեր յս . քս . 3 . 3 . 5 . 6 . 7 : Ար էջն ՚ի
 յերկնից ՚ի դաշտս արարատեան . և յօրի
 նեաց ՚ի պսցծաւ լուսոյ գեղապանծ վայ
 ելչութիւն զմայր Աթուս հայաստանեայց
 զսբ Ա Ղմիածին . իբր բանալով զեօթն
 կնիքս՝ բազմախորհուրդ մատենին , և
 յայտնելով ՚ի՛ եթէ նոր իմն եօթնաս
 տեղեան լուսեղէն խորան է՝ աստ՚ի յերկ
 ցին՝ հոյակապ Տաճարս սբ Ղմիածին .

Էօթն սեղանաց օրինակին և խորհուրդին :

Էօթնարփեան շնորհաց շտեմարան եղեալ .

Էօթն խորհրդովք զարդարեալ , և Էօթն

կարգօք հրաշացեալ : Ար և՛ի մեծահրաշ

յայս խորհուրդ՝ ունի զԷօթն թուով

չքնաղակերտ սեղանս , իբրև ամենակալ

և ամենաբաշխ աջ Չեռն քի այ՝ զԷօթն

պայծառ սատեղս . և կամ ուր իմաստալից

մատեան՝ զԷօթն կնիքս , զորս եբաց քն :

() այս ամ մըրէրէին յսուաջադոյն տեսել

և սբ հոգևով իմացել , սսէ . Տը սիրեցի

զվայելչութի տան քոյ . և զտեղի յարկի

փառիոց քոց :

Երեքտասաներորդ՝ զի՛ մեծն բաբելոն ,

(յի է՝ հում , կամ կուստանդնուպօլիս)

ունի լերինս Էօթն . յորոց վը՛ր նստեալ է

քաղաքն : Եայտ . Ժէ . 5 . 9 :

Երդ՝ երկնանման Վթուս մեր սբ | ջմի

ածին՝ է իբրև հոյակապ և բարելից

քաղաք իմն այ՝ կենդանւոյ . քաղաք՝ յան

ցուորաց տեղի ապաւինի : Թո՛ւ . լէ . 12 :

Վաղաք այ՝ զոր գնացք եդեմական գե

տոց ուրախ սուննն : սողմ . խէ . 5 : Վա

ղաք՝ որ երկնային լուսոյն լուսաւորեցաւ .

և փառք ան՛ի վը՛ր իւր ծագեցան . յորում

ԳՊՎԷԼԻ Է ԸՄՊ ՊԵՆԵԼՅԱՆ ։

և ինքն իսկ արն յայտնեցաւ . որոյ դրունք
 բաց են հանապազ ՚ի տունէ և ՚ի գիշերի .
 և առ ինքն կրէ զզօրութի ազգաց ։ Վ՛ա
 զաք՝ որում որք ոչն ծառայեն , կորիցեն .
 և ազգքն աւերելով աւերեսցին ։ Վ՛ազաք՝
 տեղի սրբուէ , և տեղի ոտիցն ան . զոր ար
 փառաւորեաց . և արար յուրախութի յա
 լիանանական և ցնծութի յազգաց յազգս ։
 Վ՛ազաք՝ որդիէ՛ զկաթն հեթանոսաց . և
 ուտէ զմեծութի թագաւորաց ։ Վ՛ազաք՝
 որոյ պարիսպքն՝ կոչեն վրկութի , և դրունքն
 ցնծութի ։ որում եղև ար անձ լոյս յուր
 տանական , և տնհամեմատ փառք . զոր թա
 գաւորք իսկ տեսանեն ։ Վ՛ազաք՝ որում
 նոր անուն ըջիածին կոչեցաւ . զոր յի
 ջանելն իւր անսա՛քս անունեաց ։ Վ՛ա
 զաք՝ որ եղև պսակ վայելուէ ՚ի ձեռին
 ան , և թագ արքայուէ ՚ի ձեռին ան . զոր
 պահպանեն զօրք հրեշտակաց յամժամ ։
 Վ՛ազաք՝ որ է դուստր վերնոյն սիօնի , և
 կոչեցաւ խնդրեալ , և ոչ լքեալ , ոնյ յա
 ռաջագոյն աւետարանեաց կոյծակնա
 մարութն եսայի . Ի . 1 . ցվէջըն . կլբ . 2 .
 ցվէջըն ։ Վ՛ազաք ճշմարիտ . և լեառն ան

Էօբնն սեղանոց օրինակին և խորհուրդին :

ամենակալի՝ լեառն սբ. զա. ք. 3 : Քաղաք սբ. յոր մտին նախապետք և մարգարէք և ամ սբք՝ յետ յարուեն քի օ մար. իէ. 52. 53 : Վաւ մեք իակ՝ որք միանգամ հոգւով մեռել էսք և թաղեալ ՚ի մեղս յարեսք ՚ի մեռելոց, և ելաք ՚ի գերեզմանաց, ցր՝ ՚ի հեթանոսական մոլորուէց, և մտաք յայս քաղաք՝ շնորհօք ան մերցյ յի քի՝ որ յարեաւն ՚ի մեռելոց. և աստ էջ ՚ի քաղաքս վաղարշաստա՝ միջնորդութիւն սբ. յի Վրիգորի ՚ի նշան յատուկ սիրոյն առ ազգս հայոց : Քաղաք՝ որոյ ճարտարապետ և արարիչ ամ է : Էբրայ. Ժա. 10 : Քաղաք մեծ և սբ. նոր եէմ ՚ի յերկնից իջեալ առ յոյ. որ ունի երկոտասան հեմունս ՚ի յերկոտան ականց պատուէկնց. և երկոտասան դրունս ՚ի յերկոտասան մարգարտաց, որոյ լարձակուին է ոսկի մարութր՝ ոն զասրակի պայծառ. որում ոչ են պետք լոյսք արեգական և լուսնի, զի լուսաւորեսցեն զնա. քանզի՝ փառքն այ լուսաւորին զսա յամ Ժամ. և ճրագ ՚ի ամս գառն այ, և գան հեթանոսք ՚ի լոյս սորա և թագաւորք երկրի լուսազգետոց

ԳՊԷԼԻ Է ԸՄՔ ՈՒՆԵԼՅՈՒՆ :

լինին ՚ի փառաց սորա . յորում է փառք և
 պատիւ՝ ազգաց : Վաստայք՝ ուստի ելանէ
 մարուք գետ ջրոյն կենդանւոյ , այն է՝
 եօթնարիեան շնորհաց հոգւոյն սբյ , և
 անձազործ մեռնին իւղոյ : Եւ ունի զէ-
 ղերբ գետոյն երկոտան ծառս կենաց . որք
 բերեն պտուղս երկոտասան . յի են՝ երկո-
 տասան առարեայքն . և երկոտասան ա-
 տիճանքն հանդանակի նոցին . և երկոտա-
 սան մասուէքն իմաստուէ . յորում քա-
 ղարի է և պայծառ ակթուն այ և գառին
 նր . յի՝ փոխանորդին այ և լուսաւորչին հո-
 գւոց մերոց սբյն Վրիգորի շնրհազարդ-
 հայրնդտին , ոպ ետես երանելին Յովհան-
 նէս : յայտ . ին . 10 . ԳՊԷԼՆ : և իբ . 1 . 2 .
 3 : Եւ մին իրի՝ Վաստայքն Վթռս մեր սբ
 Եւջիածին՝ մեծաւ խորհրդով ունի
 զեօթնաթիւ չքնաղաշէն խորանս , իբրև
 քաղաք այ կենդանւոյ՝ զեօթն մեծամեծ-
 լերինս : Յորս ելանել և կալ ՚ի տեղւոջն
 սրբուէ՝ նա է արժանի , որ միանգամ
 զարդարեալ է առարինութէք . պահէ
 զտասնաբանեայ օրէնս՝ և գործէ զտասն
 առարինուէն , զորս թուէ մարգարէն . յի
 են՝

Էօթն սեղանաց օրինակն և խարհարդն :

Լն՝ որ սբ է ձեռօք, և ամբիծ սրտիւ . որ ոչ նենդաւորեաց լեզուաւ իւրով . և չար ընկերի իւրում ոչ արար : Սախատինս ՚ի մեծաւորաց ոչ առնու . արհամարհել է առաջի նր չարագործն, և այլն որ զկնի :
սաղմ . ԺԴ . 1 . Կվէրջն : իԴ . 3 . 4 :

Սորեքատասաներդ՝ զի Էօթն Լն գլխաւոր օրինակք մարդեղուէն քի՛ որք միտնդամ ՚ի մրդրէս գուշակեցան հոգւով սբ վ : Սախ՝ մորենին վառել և անկէղ մնացել . զոր ետես մովսէս ՚ի նմանուի կուսական ծննդեանն : Էլից . Դ . 2 : Սրկրորգ՝ գաւազանն ահարօնի . որ ՚ի միում գիշերի կանաչադաւ, և ծաղկեալ պաղաբերեաց : Բռւ . ԺԷ . 8 : Սաւազանն՝ նշանակէր զսբ կոյսն մարիամ . և ծաղիկն՝ զյս քսիւտաց . Ժս . 1 : Սրդ՝ գեղմն գեղեօնի լցեալ ցօղով, ՚ի նշանակ մարուր արգանտի սբյ կուսինն՝ յոր էջն յերկնից բանն ամ . Գա . Գ . 37 : Ստայնմ, իջցէ ուր անձրև ՚ի վր գեղմնն, ուր ցօղ զի ցօղէ յերկիր : սաղմ . հս . 6 : Սանդի ցօղովն որ ՚ի գեման, զքս ՚ի կոյսն խորհրդած Լն վարդապետք եկեղեցւոյ : Սորդ՝ յեսս դառնալն արե

ԳՈՒԼԵԼԻ Է ԸՍԹ ՈՒՆԷՆՅՆՆԷ

գական սու եղեկիացիւ . որ նշանակէր ըզ
մեղօք հիւանդացել բնուիս մարդկան .
յեսոս դառնալն արեգիկն՝ զմարմնանալ
որդւոյն այ արեգիկնն արդարուէ . ինն
աստիճանքն՝ զիննեակ դասս հըշտկաց . և
մին՝ զազգս մարդկանս . Քանզև՝ ոչ երբէք
զհրեշտակաց բուռն հարկանէ , այլ զզա
ւակէն արբահամու , լի բարբառոց տար
սոնեան փողոյն : Էբք . Բ . 16 : 11 ս զև ՚ի
տասնէրդ աստիճանն էջ բանն անժ , իբրև
մարմնացաւ . և տասն աստիճանօք յեսոս
դարձաւ . յորժամ համբարձաւ , զ Բազ .
Ի . 10 : Հինգերդ՝ արևելեան փակեալ
դուռն առձարին՝ զոր ծանոց եղեկիէլ :
Խոք . 2 : Ըյդ դուռն սակ , փակել կաց
ցէ . և մի բացցի . և մի ոք անցցէ լի դա . զև
ան ան ինչի մտցէ լի դա . և եղևցի փա
կեալ : Դուռն նշանակէր զսբ կոյսն մա
րիամ փակեալ կուսութիւ . լի որ եմուտ
յորուք բանն անժ , և ել ծննդեամբ . և
զկուսութի մօրն անխախտելի պահեաց
զկնք : 11 Էցերդ՝ վէմն առանց ձեռ ին հա
տեալ ՚ի լեռնէն , մանրեաց զպատկերն .
զոր էտես նաբուդոդոնոսոր , և մեկնեաց

Էօթն սեզանոց Երինաչն և Խորհուրդն :

Դանիէլ : Բ . 44 : || Էմն՝ էր բանն ամ, որ
հատէլ ՚ի Լեռնէ առանց ձեռին, ցի՛ ՚ի հօրէ
Ծնէլ առանց մօր, և ՚ի մօրէ առնց հօր,
զկռնչտուին Խորտակեց և Էբարձ յճէ :
Եօթներդ՝ Դանիէլի արկանին ՚ի գուբն
առիւծուց . զ . 16 : Ծի . 30 . Կվէրջն :
Պանիէլ նշանակէր զմարդկայինս բնուի .
գուբն՝ զճս, վեց օրն՝ զվեց դարս . Էօթն
առիւծքն՝ զԷօթն մահուչափ մեղսն .
բանտն կնքեալ՝ զսբ ամածինն . ամբա
կում՝ զքս . պատրաստէլ ձաշն՝ զփրկա
կան մարմինն և արիւնն քի : || Կյ՝ սովին
մեծահրաշ Խորհրդով՝ և մայր՝ Եթոռս
մեր սբ Եջմիածին՝ որ զմարդեղուէն քի
անբարբառ իմն քարոզէ Խորհուրդ, ու
նի զԷօթնէկ Թուով հրաշակեթտ սեղանս .
Պսոյն հայեցլ՝ ասէ մրդբէն . Խոր սիրեցի
զվայելչուի տան քոյ, և զտեղի յարկի վաս
ուաց քոյ :

Նդետասաներդ՝ զի Էօթն են յատկու
Թիք աղաւնոյն, որք համեմտին Էօթն
արիեան պարգևաց հոգւոյն սբ : Էսայ .
Ժ . 2 : Ետն՝ աղաւնին բնակի և նստի
մերձ գնացուն ջրոյ, զի զբաղէին ստուէր

Ղապէտի է ըստ սահեւոյն:

'ի ջուրն տեսել՝ փախչիցի • և սովաւ նշա
 նակի պարգևն իմաստուէ: Արկրդ՝ ա
 զաւնին է՝ գեղեցիկ աչօք և հեղ թռչուն •
 որ զձագս իւր՝ ի սնուցանելնս ոչ վշտացու
 ցանէ • և այս ցուցանէ զպարգևն հան
 ձարոյ: Արդ՝ ազաւնին զայլոց ձագս սնու
 ցանէ • որով ցուցանի պարգևն խորհր
 դոյ: Արդ՝ աղաւնին զբոյն իւր դնէ 'ի
 ծերպս վիմաց • որ նշանակէ զպարգևն
 զօրուէ: Հինգերդ՝ աղաւնին 'ի միջոց կէ
 ղեոյն զընտիր ունգս ուտէ • և զկեղևն 'ի
 բաց ձգէ • որ ցուցանէ զպարգևն գիտու
 թէ: Արդ՝ աղաւնին ոչ ունի լեղև և
 ոչ մաղձ, ըստ ստեղծմանս • որ նշանակէ
 զպարգևն անպաշտուէ: Աթոներդ՝ ա
 զաւնին է որբական թռչուն • զի միշտ հե
 ծէ և մնչէ 'ի բոյնն իւր • որ նշանակէ
 զպարգևն երկիրդ: Արդ՝ քսահիւն և
 Վճակերտ մայր Աթոռս մեր սբ Ամրա
 ծին՝ է՝ իբրև զաղաւնի գեղեցիկ աչօք •
 երգի • Դ • Ի • Կ • հաւատով և դաւանու
 թք: Աղաւնի քաղցրաբարբառ • որ մեծին
 նոյի եբեր աւետիս ուրախուէ՝ էթէ ցա
 ծուցեալ է ջուրն կռապաշտուէ յերկրէ

ԱՅՈՒՆ ԱԷԶԱՆՈՅ ՕՐԻՆԱՀԻՆ Լ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ :

Հայոց . և փոխանակ ձիթենի տերևոյն՝ Է
բեր զազատուի հոգւոց մերոց , և զոր
դէզրուի առ ՚ի հօրէ օծմամբ Ա՛ծագործ
իւղոյն սրբուէ : Ծննդ . Ը . 11 : Ա՛ղաւնի
լուսամբետուր և բազմամօին . զի՛ զհամօ
րէն ազգս Հայոց ծնաւ մկրտութիւն յորդիս
լուսոյ և յորդիս առննջեան , ը գուշա
կուէ մարգարէին : Էսայ . ԿԳ . 8 : Ա՛լուսա
ստէ , որ ետես այսպիսի ինչ , եթէ երկնեաց
երկիր ՚ի միում աւուր , և ծնաւ ազգ մի
ողջոյն . զի երկնեաց սիօն և ծնաւ զման
կունս իւր : Ա՛ղաւնի միամիտ՝ որ նստի ՚ի
մի լիուէ ջուրց եօթնրօպեան սարգեաց
հոգւոյն սբջ : և զլեղի դառնուէ , յի՛ զհե
րեաիկոսուի , կի՛ զհերձուածողական մո
լորուի ոչ ունի . այլ է՛ կատարել հաւա
տով , և լցեալ սիրով , և սուսեւել լանձա
հաճոյ բարեկարգութիւն : Ա՛ ստորում փե
սայն իւր իսկ գովէ , յասենն . մի է աղաւնի
իմ . կատարել իմ . մի է մօր իւրոյ ընտրել
ծնողին իւրոյ . տեսին զնա դասերք և երա
նեցին նմա . թագուհիք և հարձք գովեցին
զնա : Էրգ . Գ՛ . 8 : Ա՛յորին աղադաւ՝ ունի
զեօթն պայծառակերտ սեղանս ՚ի խոր

ԳՊԷԼԷ Է ԸՄՊ ՈՒՆԷԼՈՅՆ:

ՏՈՒՐԴ ԵՕԹԻՆԳ յատկուէց աղաւնւոյն,
Էշտասանե՞րդ՝ զի լը իմաստնոցն բնի,
ԵՕԹՆ ԷՆ զարմացմանն արժանաւոր՝
ԳԵՐԱՏՈՂԱԿ մեծագործու[թ]իքն , կամ
սքանչելի իրքն 'ի մէջ Տի: (Ե) որոց տէս
'ի գիրս ԹԵՍԱԼՐՈՍԻ . յԵՐԷՄ . 139 :

ՐԴ՝ ԼՃՊԲՆԱԿ մայր ԼՃՌՈՒՍ մեր սք
ԼՂՄԻԾԻՆ՝ Է՛ իբրև նոր իմն սքանչելի
մեծագործու[թ]ի 'ի մէջ ամերկրի , մանա
ւանդ 'ի հայաստանն աշխարհի , երկնային
պայծառ լուսով և վայելուչ ձևով՝ գե
ղեցկայրմանը շինուածով և շքնաղկերա
ուածով՝ ամենասքինչ արուեստիւն և շքեղ
հաստուածով՝ խաչանմանն հիմնարկուէ ,
և անհամեմատ յօրինուածով 'ի գերա
գոյն ճարտարպետէն , 'ի հօր Իմաստուէն
սքանչելագործեալ , 'ի մխիթարու[թ]ի և 'ի
ցնծու[թ]ի արամեանս ազգի : Ա՛ սկ՝ ունի
խորհրդաբար՝ զԵՕԹՆ հրշակերտ խորանս՝
հիացմանն արժանաւորս , լը ԹՈՒՆԳ ԵՕԹ
նեակ սքանչելեացն՝ որ 'ի մէջ Տի :

ԵՕԹՆԼՄԱՍՆԷՐԴ՝ զի զԵՕԹՆ ԹԻՒՆ՝ յոր
ժամ հանդերձ նախագուենիւքն իւրովք
բաղմապատկեմք , բացակարէ՛ իլը . ԹԻՒՆ :

ՎՊԱՆ

Էօթն օեղանոց օրինակն և խորհուրդն :

Վսնզի՛ առնլովն զվեց՛ բացակտրէ՛ ժի՛ .
և առնլովն հինգ՛ բացակատարէ՛ ժը՛ . և
առնլովն չորս՛ բացակտրէ՛ իբ՛ . և առնլովն
երիս՛ բացակտրէ՛ իե՛ . և առնլովն երկուս՛
բացակտրէ՛ իէ՛ . և առնլովն զմի՛ բացակա
տարէ՛ իը՛, թիւ՛ . որ է եօթնիցս չորք, և
յատուկ շրջան արեգական : ॥ ս զն՛ լը
տօմարագիտաց, արեգկն և լուսնի հսրկ
մեծ շրջանն՛ է շլբ՛ . ամ, որ կոչի հինգհա
րի-բեակ՛ . իսկ՛ արեգական յտուկ շրջանն՛
է իը՛ . ամ, որ ասի Կասնեո-թեակ՛ . և լուս
նին՛ է ժթ՛ . ամ, որ ասի Իննեփասնեթեակ՛ :
Վրեգակն՛ ՚ի շլբ՛ . ամն՛ զյտուկ շրջանն իւր
կատարէ ժթ՛ . անգամ . իսկ՛ լուսինն իը՛ .
անգամ . քանզի եթէ ժթ՛ . անգամ իը՛ .
և եթէ իը՛ . անգամ ժթ՛, է շլբ՛ . ամ :

Եւ քանզի երկնաման Վթուս մեր սբ
Վջմիածին՛ է իբրև յտուկ շրջան իմն՛
ճեմարան, և օթարան արեգականն ար
դարուէ . յորում արանի լոյսն ճեմարիտ
Վսն ՚ի կենցաղոյս գիշերի, մինչև ՚ի ծա
գել առաւօտու աւուրն աներեկի . 90բ .
լը . 19 . ॥ Եւ ին խորհրդով՛ ունի զեօթ
նաթիւ՛ հրաշափառ սեղանս :

Պատկեր է ըստ ունեւոյն :

Թուտասնէրդ՝ զի եօթն են դարք Տի
 ՚ի սկզբանէ՛ մինչև ՚ի կտրած : Օ ի զորօ
 բինակ՝ շքթն եօթն աւուրբք չափի՛նոյնս՝
 ամբ կենցաղոյս և ժամանակ՝ եօթն դարուք
 աւարաի : Արոց Առաջինն՝ է յՂամայ
 մինչև ցնոյ : Արկրդն՝ ՚ինոյէ՛ մինչև ցաբրա
 համ : Արդն՝ յաբրահամէ՛ մինչև ցմովսէս :
 Չորդն՝ ՚ի մովսիսէ՛ մինչև ՚ի սողմոն :
 Հինգերդն՝ ՚ի սողմոնէ՛ մինչև յազատու
 թին իէլի՛ ՚ի բաբելական գերուէն : Ա եց
 երկրդն՝ յազատուէն իէլի մինչև ՚ի ծնուն
 դըն քի և ՚ի համբարձումս Աթոթնէրդն՝
 ՚ի հոգեգալստենէն մինչև ՚ի կտրած Տի :
 Իարձէլ՝ զի եօթն են հրահալելք ՚ի յերկ
 ըի : Առաջինն՝ է կապարն , յի՛ արձիճն .
 երկրդն՝ անագն , յի՛ կլայեկն . երրդն՝
 երկաթն . չորդն՝ ոսկին . հինգերորդն՝
 պղինձն . վեցերդն՝ սնդիկն , որ է ժիվայ .
 եօթնէրդն՝ է արծաթն : Ա յի՛ սովին
 խորհրդուլ և լուստկերտ Աթուս մեր սբ
 Աջմիածին՝ որ է նոր իմն երկիր կենդա
 նեացիւ հոգևոր աշխարհ՝ համանման և
 տիպ իմանալեաց վերնոյ Տին՝ ունի զեօթ
 նեակ թուուլ չքնաղաչէն խորանս :

ԼճՈՒՆ ԱԷՂԱՆՈՅ ՕՐԻՆԱՅԻՆ Ե ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Ննեւտամներդ՝ զի ԷՈՒՆ ԹԻՐՆ՝ Ժամանակ
կոչի . (տես՝ ՚ի սահմանաց ԺԴ . պրակինս)

Ս ի զի գորով գլխաւոր մասն Ժամանա
կին , և իբր հիմն և արմատ նորին , առել
լինի՝ փոխնէ բողորին խելամտուէ ձեով
(Ճարտասանութի . էրէս . 274 : Վանդի՝ զոր
օրինակ՝ անիւն սոյլի՝ ի վր լիսուան Թաւա
լի . նոյնպէս կենցաղոյս բողոր Ժամանակ՝
որ է չափ շրջագայուէ առաջնոյ շարժու
նին՝ որ ՚ի մեջոցս քսաննչորից Ժամու կա
տարի , ՚ի վր Էօթնեակ աւուրց շքթուն
հոլովի : Ս ի զի՝ շքթն չորէքոգատկեալ՝
ամիս լինի՝ ամիսն երկոտասանսպատկեալ՝
տարին կատարի . ամն բազմապատկեալ՝
դար լինի . և դարն Էօթնապատկեալ ըն
թացք Տիս և Ժամանակ վճարի : (Վանդի
ոպ՝ ի վեր անդր անցաք , Էօթն են դարք Տի
՚ի սկզբանէ մինչև ՚ի կոշած) (Նա՛ այսպ
Ժամանակն հոլովմամբ Էօթնեակ աւ
ուրց շաբաթուն անցանէ :

Ե քանզի լուսակերտ Էթուս մեր սբ
Եջմիածին՝ է իբր գլխաւոր մասն և
հիմն , և մայր եկեղեցեաց հայաստա
նեայց . զորով Թաւալն ուղիղ հաւատոյ

ԳԻՒԼԵՆԻ Է ԸՆԿՈՒՆԵԼՆԻՆԷ

դաւանութիւն, և կարգաց և կրօնից անձա-
հանոց աւանդութիւն հայկաճինս ազգի, ոպ
և ժամանակն ՚ի վր Եօթանց աւուրց շա
բաթուն: Սովին խորհրդով ունի ղեօթ
նաթիւն սրբուէ սեղանս:

Սասնէրդ՝ ղի Եօթն ևն ձայնաւոր տուքն
՚ի ԼԳ. նշանագիրս մեր, որք ևն բաղաձայ
նիցն իբրև. հոգի կենդանրը, կամ գլուխ
կենսատու, տեսակ կատարելագործ, և
գոյացութիւն նրնակայ, լեզու խօսնական,
և ղեկ կառավար:

Րդ՝ երկնանման լթուս մեր սբ ՍՂՄ
անին՝ արամեանս ազգի՝ է ոպ հոգի
բանական, որ զմեզն առնէ պատկեր այ,
և գլուխ կենսատու՝ որ յամսեան ազգէ
զհոգեւորն զօրութիւն և զշարժումն, տեսկ՝
կատարելագործ հոգեոց, և գոյացութիւն
ենթակայ հաւատոյս մերոյ, լեզու՝ թարգ
ման և դուռն սրտից, և խորհրդոց, և
ղեկ հաւատոյ՝ կառավար մերս մտաց նա
ւու ՚ի ծովածուի կենցաղումն, որով յու
սամք, յանքոյթն ժամանել ՚ի խաղաղ նա
ւահանգիստն յաւիտենէն կենաց: Վորին
աղագաւ՝ ունի ղեօթն հրաշալի սեղանս
՚ի

Էօթլն սեղանոց օրինակին և խորհուրդին :

՚ի խորհուրդ եօթն ձայնաւոր գրոցն
Սանեմիերդ՝ զի եօթն են յատկուիք
անհատին . որք յատկացուցանեն զիին
միայն , և որոշեն ՚ի յայլոց , և բովանդակին
՚ի սոյն յայս ոտանաւոր :

Կերպ՝ ժամանակ , ճե և պե զի .

անուն՝ արիւն , և հայրե նի .

Էօթլն սոքա , խրմբէն ՚ի մի .

զորչս օրար , ոք չլնդու նի :

Կերպիւն՝ իմացեալ լինի խառնուածն .
ձեռովն՝ գծադրուի դիմաց . տեղեաւն՝
այն կողմն երկրի՝ յորում որ ծնաւ . ժա
մանակաւ՝ վայրկեանն , յորում որ ստեղ
ծաւ , կամ ՚ի լոյս ընծայեցաւ . անուձամբն՝
յատուկ անունն իւրարանչիւր ուրուք .
արեամբ՝ զարմն և ծնողքն . հայրենեօք՝
դաւառն , յորում ծնուաւ : Եւ յս ամ միան
գամայն պատշաճի միում միայն անհատի

(Իսմիւրնոց առաջին հատոր էրէս . 261 :

Եւ քանզի Եօթակերտ և քսահիմն Եթուս
մեր սբ Եւջիածին՝ է յատուկ ինչ գե
րագոյն պարգև , անհամեմատ վառք և
պսակ պարծանաց , աթու հայրապետաց ,
գլուխ վանորէից , ծնող եկեղեցեաց , և

ԳՎԷԼԷ Է ԸՄՊ ՈՒՆԵՆՅՈՒՆ :

ԸՄՍ ՀՈՒՍՏՈՅ մնայր հայաստանեայց • որ
զմեղն յատկացուցել՝ որոշէ յամազգաց :
Սովին խորհրդով ունի զեօթնաթիւ սե-
ղանախբբու սնձնաւոր իմն սնհատ՝ զեօթն
յատկուէիս առ ինքն ժողովեալ :

Քսանէ երկուէրդ՝ զեօթն խորհրդա-
ւոր թիւ է • և բազում ինչ լուրև պա-
րունակէ : Քանզի յառաջնու մն աւուր
արարչուէ՝ եօթն իրք ստեղծան • ինն՝
իննեակ դասքն հրեշտակաց , հրեղէն եր-
կինքն , համատարած լոյսն , և չորս տա-
րեբքն : Աւարարչապետն ամի Աճ զհա-
մօրէն արարածս ՚ի վեց աւուրս արար • և
հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի : Ծննդ •
Է • 2 : Պա նահապետսն եօթներորդն յա-
դամայ ենօք ՚ի դրախան փոխեցաւ •
Ծննդ • Է • 24 : Տապանակ ուխտին՝ եօթն
օր շջեցաւ զերիբով քաղաքաւ • եօթն
էին քահանայքն՝ որք զեօթն փողսն հարին :
Գեօ • Ղ • 13 • 15 : Աօթն էին ջիւքն և
կարքն՝ որովք սամիսոն կապեցաւ : Դափ •
Ժ • 8 • Թնչի ՚ի 15 : Պատանեակն եղիայի՝
եօթնսն դամ դարձաւ : Դ • Բաֆ • Ժ • 43 :
Աղիսէ ՚ի վր մեռելոյն եօթն սնգամ կըծ-

ԼԵՆԻՆԻ ԱՆՂԱՆՈՅ ՕՐԻՆԱԿԻՆ Լ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ:

կէցաւ: Դ. Քա՛գ. Դ. 35: Եւեման ստը
րին՝ յորդանան եօթն անգամ լուսացաւ:
Դ. Քա՛գ. Է. 14: Եւ եօթն են դուբոյայքն
միոյ կանոնի. և եօթն կանոնք ճԾ. սաղմո
սացն դաւթի: Եւ ինքն դաւթի եօթն
անգամ յաւուրն զճԾ օրհնէր: սաղմ.
ՃԾ Ը. 164: Եւ եօթն են խրճարդք և կարգք
եկեղեցւոյ: Եւ եօթն են խնդիրքն անու
սոց սղոթիցն: Կաթ. զ. 9: Եւ եօթն են
բանքն՝ զոր խօսեցաւ քն՝ ի խաչին: Եւ յնա
եօթն են բանքն՝ զոր սբ Ը. ծածինն խօսե
ցաւ ի յաւարնին: Եւ եօթն են սարկաւա
դուկքն. Գործ. զ. 3: Եւ եօթն են թուղթքն
կաթուղիկեացոյ՝ որք ի չորից առաքելոց
գրեցան: Եւ երկու եօթն թուղթքն պօ
ղոսի: Եւ եօթն են ոսկի ճրագորանքն, և
հրալից զամբարքն, զոր ետես յովհաննէս.
Գաթ. Կ. 12: Դ. 5: Եւ եօթն են եղևիւրքն
և աչքն դառնն Կ. 6: Եւ եօթն
են հըշտկքն՝ որք զեօթն փողսն հարին:
Գաթ. Ը. 2: Եւ եօթն են ողորմուիք, եթէ
հոգևորք, և եթէ մարմնաւորք: Եւ եօթն
են առաքինուիք: Եւ եօթն են կիրակագիրքն
՝ ի տումարական աղիւսակի: Եւ եօթն են ա

Գովէլի է ըստ ունեւոյն :

Ղառապան արհեստքն 'ի յիմացական առա
քինուէ . քի են՝ քերականութի . ճարտասա
նութի . տրամախօսութի . թո՛ւտբանութի .
երօժշտութի . երկրաչափութի . և աստեղա
բաշխութի : (Կովէնոյ շնորհ հասոց . էրէո .
581 :) Աթոն են աղիւքն 'ի պարանոցի :
Աթոն են զուգընթաց պարագայքն իրաց
և են սոքա . ո՛վ . զլինչ . ո՛ւր . ընդէ՛ր . որո՛վ .
է՛րբ . զհա՛րդ : (Ճարտասանութ . էրէո . 118 :)
Աթոն են վերջին տունքն մեծամեծ քա
րոզից սարկաւազին : Ալ այլ բազում են
իւրքն՝ որք միանգամ 'ի յեթոնեակ թիւս
բովանդակին : Ալ նկ՝ և քսահիմն մայր
Լթոռս մեր սբ Աջմիածին՝ որ զբազումս
պարունակէ յինքէն խրհւրդս և զօրութիս ,
շնորհս և փառս , ունի զեթոն բաղմախոր
հուրդ թո՛ւով սրբուէ սեղանս , զվեցն 'ի
միջի , և զեթոնե՛րդն 'ի հրաշակերտ և 'ի գե
ղեցկաշէն զանգակատանն : () այս Թժ
յառաջագոյն տեսեալ երջանիկ մարգա
րէին , և իմացեալ հոգւով սբվ , ասէ .
Տ՛ր սիրեցի զվայելութի տան քոյ , և զտե
ղի յարկի փառաց քոյ :

Զորեց սեանց օրինակն և խորհուրդն :

ՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎ ՎՎՎՎՎՎՎՎՎ ՎՎՎՎՎՎՎՎՎ ՎՎՎՎՎՎՎՎՎ

Ի վե՛ շորեց սեանցն սքն Լ շրիտծնի :

Լարձեալ՝ երկնանման մայր Լ թուս
հայաստանէյց սբ Լ շրիտծին՝ գովելի
է լն ունելոյն • (որ մի է՝ ի սասան ստորոգու
թէցն Լ շրիստոաէլի) Լ լն զի՛ ունի զչորս
հոյակապ սիւնս • և սմին այսմ բարձում են
պատճառք և խորհուրդք :

Լախ՝ զի չորք են մեծամեծ գեաքն՝ որք
միանգամ ՚ի փափկուէ դրախտէն ելա
նեն • և զամ՝ երեսս երկրի ուղղանեն :

Լուսջինն՝ է փիտոյն • որ ՚ի լերանցն հայոց
ի հիւսիսոց ելանէ • և երթայ՝ պատէ՛ զամ
երկիրն եւիլատայ • որ լն կարծեաց ոմանց՝
այն է • որ կոչի է գէջ • կամ կոչիսէ • (որոյ
բնակիչքն այժմ ուամկական բարբառով
չարքեալ և պաշաչոխ սսին •) և խոնար
հեալ լն արեւմուտս կոյս • մտանէ ՚ի ծովն
պոնտոսի • որ է սեաւ ծովն : Լ շրկրդն՝ է
գեհովն • և սա լն ասելոյն ոմանց՝ է ե
րասխն • որ պատէ՛ զամ երկիրն եթէ օպա
ցուոց • լն է՝ ասրպատական երկիրն • (որ
ուամկօրէն հափրէէ ձան սսի •) և խաունել

Գ՝ ԿԵՆԵԸ Է ԸՆԿՈՒՆԵԼՈՅՆ ՀՈՐԻ ԱԲՆԱՅ :

Եւ կուր գետոյն, անկանի լենմա ՚ի ծովն
 կասբից, որ է ծովն գիլանայ : Եւ ընդն՝ է
 տիգրիսն . որ ՚ի լեւանցն կորդուաց ելանէ .
 և ընթացել լէ հարաւ յերկիրն բաբելա
 ցւոց, մտանէ ՚ի ծովն պարսկային : Եւ ընդն՝
 է եւփրատն . որ ելանէ ՚ի լեւանցն կարնոյ .
 և ընթացեալ լէ հարաւ, պատէ զհայաս
 տան աշխարհ, զմեծն և զփոքրն . և անցել
 լէ մէջ աշխարհին քաղդէացւոց, մտանէ
 ՚ի տիգրիս գետ . և լենմա անկանի ՚ի ծովն
 պարսկային : Ժննդ . ք . 10 : Գնչն՝ է 15 :
 Եւ ընդն՝ լուսեղէն թոռս մեր սբ Եւջիա
 ճին՝ փոխանակ եգեմական գրախտին
 իբրև նորազուարճ երկրորդ գրախտ իմն
 ձեռոքն այ տնկեցաւ լուսեղէն ՚ի հայաս
 տան ճիս, ՚ի յարարատեան ընդարձակ
 դաշտիս : Եւ ընդն՝ որ լցեալ և զարդա
 րեալ է ազգի ազգի անմահ տնկովք . ք . 15
 դասուք սբց քնոց և նորոց : Եւ ընդն՝ է
 լուսաձաձանց գերհրաշ տեղի իջմանն . քի,
 ուր զծառն կենաց ՚ի մէջ գրախտին : Ժննդ .
 ք . 9 : Եւ ընդն՝ յորմէ քառալտակն ելա
 նէ անապառ աղբիւր ջրոյն անմահուէ .
 սոյսինքն՝ սրբալոյս իւղոյն օծուէ, և քա

Չորից սեանց օրինակն և խորհարդն :

Աստիք աւտրնին քարոզուէ . և արբուցա
 նէ զհոգիս հայաստանեայց, որք սիւռել
 են ՚ի չորեանն կողմուս երկրի : Օ որ կան
 խաւ տեսել՝ գուշակեաց մրդրէն յովել .
 Գ . 18 : Մղբիւր ասէ ՚ի տանէ ան ելցէ, և
 արբուսցէ զձորն վեճակաց : Վրախա
 փափկուէ՝ յորում ար ան զմարդն եդ .
 զսքն գրիգոր ասեմ, զմարդն այլ զժողո
 վուրդ նր, գործել զնա և պահել : Ճնդ .
 Բ . 15 : Յորում զգնայ ար ան ք երեկս :
 Գ . 8 : այն է՝ ՚ի վերջին դարուս Տի :
 Վրախա՝ յորոյ երկնաձիւր պարգևացն ,
 և ՚ի բաղմնապատիկ օրհնուէցն զպատուի
 բանազանցսն հանէ ան : Գ . 23 : Մհ
 այսպս քնահիմն Մթուս մեր սբ Լ շվիա
 ծին՝ իբրև նոր իմն փափկուէ դրախա
 տնկեցաւ ՚ի հայաստան Տիս : Վորին աղա
 գաւ՝ ունի զչորս հրաշակերտ սիւնս , ՚ի
 խորհուրդ չորից գետոց անատունկ դը
 րախտին :

Վրկրորդ՝ զև ըստ վարդապետաց եկե
 ղեցւոյ , անաշունչ գրոց չորեքի՛ն է
 մեկնուին . քն՝ նկարագրական և բարոյս
 կան , այլաբանական և խորհրդական :

Գովէլէ է ըստ ունէլոյն:

Մ. Ռաջինն՝ է՛ ուն կեղևանք ձուռոյ: Երկ-
 րորդն՝ ուն նուրբ փառ նորին, երրորդն՝
 իբրև սպիտակուց, և չորդն՝ ուն դեղնուց:
 Սորա են իբրև չորբ օղամանեակք տա-
 պանակին կտակարանաց, յորս ագուցա-
 նէլ պարտ է զերկոսին ոսկիապատ լծակս,
 զմիտս մեր ասեմ՝ և զկամս, սու՛ր բառնալ
 նորօք զտապանակ ուխտին, քի՛ զամա-
 շուհչ գրոց իմանալ զկմաստս: Էլ էջ. իէ.

12. 14.

Յ. Երդ՝ ամօակէրտ Մ. Թուս մեր սբ Մ. Չմի-
 ամին՝ է՛ ուն յամենակալ ձեռանէն ուն
 լուսով գծագրէլ և յօրինէլ՝ իմաստալից
 մատեան ինչ. յորում զամօայինն ունիմք
 ընթեռնուլ զգերազանցուի. և զամենա-
 սբ երրորդուէն անձառելի խորհուրդ.
 զերրեակ անձնաւորուին, ՚ի միում բնու-
 թէ. և զմիասնական ամօուին ՚ի յերիս ան-
 ձինս. նաև զքի ուն փրկիչն անօրէնուին:
 Վանգի՛ զոր օրինակ երկինքն է ուն մա-
 տեան իմն՝ աստեղացն գրովք տպագրէլ.
 որ պատմէ զփառս ուն, ընդ աւթի մարգա-
 րէին: սաղմ. ԺԷ. 1. Վոյնպս երկնաման
 Մ. Թուս մեր սբ Մ. Չմիամին՝ է՛ իբրև գեղե-
 յիկ

112

Չորից սեանց օրինակն և խորհուրդն:

ցիկ ինչ գիրք լուսով գրեալ • որ պատմէ
զկարողութի, զիմաստութի և զբարութինսնսնյ,
և զանչափ սէր նր, առ ազգս հայոց:

Սնյ սովին խորհրդով ունի զչորս չքնաղ
սիւնս, ունի իմանալի բազմախորհուրդ սբ
գիրք՝ զչորս տեսակս մեկնուէ, և կամ
իբրև ոսկիապատ տասպանակ կտակարա
նաց զչորս օղամանեակս:

Երգ՝ զի խորանն վկայուէ ունէր զչորս
Ծածկոյթս՝ մի լ միով: Առաջինն էր
ի չորից նիւթոց, այսինքն՝ իմանեալ բէ
հեզոյ, ՚ի կապուտակէ՛, ՚ի ծիրանւոյ և ՚ի
կրկնեալ կարմրոյ: Այլզն՝ էր մագեղէն:

Այրզն ՚ի շեկակարմիր մորթոյ խոյոց, Աւ
չորզն ՚ի կապուտակ մորթոյ ՚ի վերուստ:

Ելից. իզ. 1. 7. 14: Արով իբր ստուէրլ իմն
Ծածկանցս գուշակէր զհաստատութի և
զպսակիլ քառաթև խաչիւնն նորոյս եկե
ղեցւոյ. որոյ ծնօղ է և գլուխ ՚ի տնս հայոց
լուսապայծառ Աթուս մեր սբ յՂմիա
ծին. (որոյ անունն քաղցր է քան զմեղը
ի բերանի իմումս)՝ Ասև՝ Ժողովրդոց
խաչաձև բանակիլն՝ շուրջ զխորանաւն,
զնորոյս իէլի ցուցանէր նշանաւ խաչին

Պատկերէ է ըստ ստեղծանքի :

ազատուի և զպաշտպանուի, և զխաչա-
կրօն կեանս ՚ի քառակողմաստ Տի Թոս :

Բ • 1 • Կվէրջն :

Սոր լուսանկար Մթոս մեր սբ Սլմի-
ածին՝ իբրև յառուկ փառք ինչ և պսակ
պարծանաց, ուրախուի և մխիթարուի
հնորհեցաւ Ս. Ե տանս հայոց • որ զխորա-
նին վկայուէ զամբայելչուի, զփառս և
զգեղեցկուի առ ինքն ունի • և առ նովա-
անսպէս է, ուր արեգակն առ լուսնիւ :
Արով և մէքն իբր խորանաւ շրջովք յա-
նապատիս Տի, ըստ օրինակի հնոյն իէլի :
զևս • իգ • 43 : Սոր և ծածկէ հանա-
պող ամպ լուսոյ, այնէ՝ լուսափայլ
հնորհք հողւոյն սբ : Մ • 16 • Սլ մեղն
առաջնորդէ, հասանի ՚ի վերինն եէմ ՚ի
զանկալի երկիրն աւեանց • զոր միանգամ
խոստացաւ ան արամեան ազգիս՝ հող և որ
որդւոցս հօրն հաւատոյ՝ աբրահամու նա
հապեաին : ծննդ • ԺԲ • 7 • Բ օրին • լԲ • 1 •
2 • 3 • 4 : Սորին աղագաւ և հրաշափառ
սբ Մթոս Սլմիածին՝ ունի զչորս սիւնս •
և ՚ի գլուխ իւր իբրև պսակ պարծանաց՝
զպատուական նշան ամենայաղթ սբ խա-
չին :

Չորեք սեանց օրինակին և խորհուրդին:

չին, 'ի խորհուրդ չորից դունոց, և չորից
ծածկութից խորանին վկայուէ:

Չորդ՝ զև 'ի տախտակին դատաստանաց
ընդելուղեալ էին չորք կարգք ականց
պատուականաց . առաջին կարգն՝ էր
զմրուխտ՝ և սարգիոն և տպապիոն:

Երկրորդն՝ կարկեհան և շավիղայ և յաս
պիս, Երրորդն՝ դոճազմ, ակաս և սուտակ:

Եւ կարգն չորդն՝ յակինթ և բիւրեղ և
եղունգն, Եւ այսնք երկոտասան ականքք
պիճնեալ և զարդարեալ էր տախտակն
դատաստանաց . զոր ասարօն քահանայն 'ի
վր լանջաց իւրոց կրէր 'ի մտանէն իւր 'ի
սրբութի սբցն: Եւ ից. ի Ը. 15. Գնչև 'ի 30:

Եւ քանզի լուսակերտ մայր Մթոռս սբ

Եւ ջմիածին՝ քի նյ մերոյ՝ որ է ծայրա
դոյն քահանայապետ ճշմարիտ՝ ոչ լատ

կարգին ասարօնի, այլ ը կարգին մեւքի
սեղեկի, է իբրև պատուական վակաս

լանջաց . և հայկազեան աղգիս՝ յատուկ
վառք և պակ պարծանաց՝ երկոտասան

առարելովք զարդարեալ՝ հաւատոյ եր
կոտասան մտամբք պայծառացել . և եր
կոտասան ականքք գերազանցուէց գե

Պատկերի է ըստ ունեւոյն :

զէցկացեալ : Սորին աղագաւ՝ ունի զչորս
չքնաղ սիւնս 'ի խորհուրդ չորեքկար
գեան ականց տախտակին դաստանաց :
Ինգերդ՝ զի սողոմոնի անիմանալերն՝
չորք են . առակ . 1 . 18 . 19 . 'Ինոյն խրհուրդ՝
և մեծահրաշ մայր 'Թոռս մեր սբ 'Ջմի
ածին՝ որոյ խորհուրդն և զօրուին՝ անի
մանալի է , և անճառելի , զչորս չքնաղ
սիւնս ունի :

Եգերդ՝ զի քրօբէական 'Թոռն՝ յո
րոյ վր՝ ամենասբ երրորդուին նսաի
յերկինս երկնից լարեւլա , զչորեքկեր
պեան կենդանիս ունի . որոց առաջինն՝ է
մարդակերպ . երկրդն՝ առիւծակերպ .
երրդն՝ եղնակերպ , և չրդն՝ արծուակերպ .
ոնց ետես հոգւով սբ վ՝ մրդրէն եղեկիէլ .
ն . 10 . 26 . և անճառան աւետարանիչն
յովհաննէս : ցադ . 7 . 7 :

Քանզի՝ հրաշափառ 'Թոռս մեր սբ
'Ջմիածին՝ 'ի յերկրի աստ 'ի յարարա
տեան դաշտիս յօրինեցաւ 'ի յերկնային
պայծառ լուսոյ՝ ոնց քրօբէական իմն եկդ
աթոռ փառաց . յորոյ վր՝ բազմի անպա
րագրելի անճուին , ոնց երբեմն արքայն սո

Զորից սեանց օրինակին և խորհուրդին :

զոմոն 'ի փողոսկրեաց և 'ի յոսկիսայանս
Լ'Թուռղ . որուամ' նման ոչ եզլև յամ'Թա
գաւորութե երկրի : Դ . Քաղ . Ժ . 18 :

|| սի՛ ունի զչորս հրաշակերտ սիւնս 'ի
խրհչարդ չորեքկերպեան կենդանեացն :

|| Թնեթդ՝ զի արեգականն ընթացք լը
երկոտտասան կենդանակերպսն բաժանի'ի
չորս եղանակս , 'ի գարուն սսեմ' և յա
մառն , 'ի յաշուն և 'ի ձմեռն :

|| րդ՝ քսահիմն և լուսակերտ Լ'Թուս
մեր սբ Լ'Չմիծին'իբրև նոր իմն համա
պայծառ արդէկն ծագեցաւ 'ի հայաստան
Տ , 'ի դաշտս տրարատեան , ույ և յառաջա
գոյն խոստացաւ ամբ բերանով մրդրեին .
հաղ . Դ . 2 : Լ'Լ ծագեցի առէ ձեզ երկիւ
դածաց անուան իմոյ արդէկն արդարուէ .
և բժշկուի 'ի Թևս նր : Լ'րեգակն՝ աղ
բիւր լուսոյ՝ իշխանական տունջեան :

Ժնհդ . ամ . 16 : Լ'յսինքն՝ հայկականս աղ
դի , կամ արդարոց անձանց : Լ'րեգակն
արդարուէ՝ որ զմերձաւորս և զհեռաւորս
հաւասար լուսաւորէ . ցի՛ զչնորհացն իւր
և զօրհնուէ ճառագայթս՝ ամցուն միա
պէս բաշխէ . Թեպէտ և իւրաքանչիւրքն՝

Պատկեր է բարոյական:

Ը իւրեանց չափուն սունուն: Արեգա-
 կրն պայծառուն՝ յորմէ ընդունին զլոյս
 փառաց՝ համօրէն սատեղք. քի՛ մամփանո-
 լայք և եկեղեցիք հայաստանեայց: Արե-
 գակն նորահրաշ՝ որ զմեղաց և զանդի-
 տունէ հալածեաց խաւարի տանէս թոր
 գոմական. և զմեղ լուսաւորեաց լուսով
 անձային գիտուն: Ար զհիւսիսաբնակ
 աղանց հալեաց սառն կուսպաշտուն. և
 ջերմացոյց հողևոր սիրով. և զարդարել
 վայելչացոյց բուսովք և ծաղկամբք ա-
 ռաքինուն: Արեգակն՝ անօթ սքանչելի.
 որ մի ինչ է, և ունի զբոլորակունի, զլոյս
 և զջերմունի: Այսինքն՝ մայր Աթոռս մեր
 նք Սջմիածին՝ խոստովանի և հաւատաց
 զտրանձ՝ երբեակ անձնաւորունի, և մի
 բնունի. և զերից արեղերական նք ժողո-
 վոցն ընդունի զգաւանունի, և զկանոնա-
 դրութի: Արեգակն՝ որ զհաւատոյն լոյս
 ունի անփոփոխելի, և անբաժանելի յին-
 քենէ մինչև ՚ի կատարած ձի: Արեգակն՝
 զարմացման արժանի. որ տեսողաց փոքր
 երևի, բայց՝ մեծագոյն է ՚ի յինքեան. զի
 ը իմաստնոցն բանի՝ արդէկն ճկղ. անգամ

Չորեք սեանց օրինակին և խորհուրդին

մեծ է քան զամբերկիր, կամ իմասել՝ թէ այս լուսանկիր տճր սբյ | Վիվիծնի՝ թէ պտ քանակութի փոքր տեսանի, բայց՝ մեծագոյն է զօրութի և խորհրդեամբ, շնորհիւ և փառօք՝ քան զամեկեղեցիս։ Արեգին՝ լուսաւոր մեծոր յատկական շարժմամբ յարեմտից յարեւելս ընթաց։ Այսինքն՝ յատուկ սիրով և բաղձանօքիւ ուղիղ հաւատով զհետ երկնաւոր փեսային իւրոյ, ՚ի հոտ իւղոց նր ընթաց. էրգ. ա. 3. և փափագի, հասանիլ յերկինս երկնից ՚ի վերինն եկմ։ Արեգին իմանլի՝ որ հանապազանիստոր ընթաց լ մէջն զողիակոս կմբին երկնից, որ ունի զլայնութի երկոտսն աստիճանաց. և լ երկոտասան կենդանակերպսն շրջել՝ զընթացս իւր կտրէ. և զտարին բոլորեալ պսակէ։ (հովտնայ էրգ հասոր. էրէս. 123+) Այսինքն՝ մայր Աթուս մեր սբ | Վիվիծին՝ լ երկոտասան աստիճանս հաւատոյ առաքելին հանգնակին՝ ուղիղ ընթանայ. և լ բանս երկոտսն վրդպտացն՝ ոչ յաջխտորի, և ոչ յահեակ։ Սորին աղագաւ՝ ունի զչորս հրաշակերտ սիւնս, ՚ի խրհւրդչորից եղանակաց տարւոյն. կմ ընթացից

ԳՊԷԷԷ Է ԸՊՊ ՊՊՆԷԼՅԻՆ:

արդեկան լե երկոսան կենդանակերպսն:
ԼԹերդ՝ զի չորք են Լւորանիչքն քի՛
մատթեոս և մարկոս, զուկաս և յովհան
նէս. որք լը օրինակի քաւալտակ աղբերն
եղեմայ՝ զամ հոգիս քրիստոնէից կենաց
ջրովն արբուցանեն: Թննդ. Է. 10: Եւ զքա
ղաքն այ զսբ եկեղեցին ուրախ առնեն:
Պաղ. 1. 16: 5: Եւ լը նմանուէ չորեքկեր
պեան կենդանեացն, ՚ի բանս իւրեանց
զբանն ամբ բարձեալ ունին. քանզի պատ
մեն մեզ զծնունդ նր և զչարչարնս, զյա
րուին և զհամբարձումն առ հայր: Եւ
րին աղազաւ՝ լուսեղէն Լթուս այ սբ
Եւսթիմիոս՝ ունի գչորս հրաշակերտ սիւնս,
՚ի խրհարդ չորից Լւորնչացն:

Թններդ՝ զի չորք են Թեք կենրը խաչին.
յորոյ վր անարատ գառն այ յաղազս քա
ուակողմ Նի պատարագեցաւ, և եբարձ
զմեղս մեր, լը մրդրեուէ սբնս Եւսթիմիոս
նու մկրտչին: 304. ամ. 29: Եւ լը բանի
հօրն հաւատոյ Լքրհմու նահապետին.
որ ասաց խահակայ որդւոյ իւրում՝ Թե
ամ տեսցէ իւր ոչխար յողջակէզ Թննդ.
Է. 8: Արով բանիւ մարգարէացաւ աբ

Չորից սեանց օրինակին և խորհուրդին :

րոհամ վն խաչելուէն և մահոճանն . քի :

Օ սոյն զայս՝ նաև խոյն գուշակէր՝ կախեալ զծառոցն սաբեկայ . որ զխասհուկի մահոճանէ փրկեաց . և ինքն զինաւ փոխանակ նր : Ժննդ . իբ . 13 . Այ և քս գառն այ վն մեր մեղաւորացս ՚ի խաչին մեռաւ մարմնով . և զմեզն փրկեալ ՚ի հոգևոր մահոճանէ , կենդնցոյց հոգևով :

Օ որ աբրահամ գիտացել տողմամբ նբ հոգևոյն՝ և տեսել խահակաւ , ուրախ եղև : Բ ստ որումասէ քս . Լ քրհմհայր ձեր՝ ցանկացաւ , տեսանել զօր իմ . ետես և ուրուխ եղև . 304 . լր . 56 . Եւ շնորհալին երգէ . շաբ . լր : Ար զփրկական քո օր զանարատ պատարագիդ զնումն ցանկացաւ տեսանել աբրհմ . ետես սահակաւ և ցնծացաւ :

Օ սյամ փրկական պտրագէս գուշակեաց նաև պարագլուխն մարգարէից . տեսանիցէք ահէ զկեանս ձեր՝ կախեալ զիսոյտէ : Է . օրինաց . իր . 66 . Եւ անծահայրն դաւիթ ասաց : առդ . Ժ . 21 :

Յայնժամ հաճեսցիս լը պատարագս սղ դարուէ , յորժամ ուխտեալ զոճարակն ելցէ ՚ի սեղան . քո պտրագ : ՚Ա մեծահրաշ

ՊՈՒԼԷԼԻ Է ԸՆԿՈՒՆԵԼՆԻՆ Է

յայս խորհրդով՝ գերահռչակ մայր Աթոռու
մեր սբ Եղիշիաճին՝ խաչանման յօրինեցւ
յորում՝ և գառն անջ հանապաղ պտրագի
լ տեսակօք հացի և գինեոյ և ունի զչորս
չքննող սիւնս՝ ի միջի իւրում և ի գլուխն
իբրև պսակ պտրծանաց՝ զպաշտելի նշան
քառաթև խաչին Վ. ի ։

Տասներորդ՝ զի իւրաքանչիւրն ի յերից
պաշտելի անուանցս՝ Հար՝ Որտ՝ Հոտ՝
ի չորից գրոց բաղկանայ ։ որով պատշա
ճապէս իմն ցուցանի հաւասարութիւն երից
անձանց ամենասբ երրորդուէն ։ լն ասե
լոյ նարեկացւոյն ի ճառն առաքելոց ։

Սուրբ խորհրդով՝ և լուսաճեմ Աթոռու
մեր սբ Եղիշիաճին՝ քառակուսի ձևով
խաչանման կառուցւ ։ Եօթն խորանովք
վայելչացաւ ։ և չորիւք սեամբք հաստա
տեցաւ ։ առ ի լինել գեղապատշաճ իմն
բնակարան ամենասբ երրորդուէն Հօր և
Որդւոյ և Հօգւոյն սբյ ։ և անօթ ընտ
րուէ նորին հրաշարի անուան ։

Սեռասաներդ՝ զի լն վրդպտաց եկեղե
ցւոյ ։ Եւթանուէն բաժանի ի չորս
տեսակս ։ որք ին սոքա ։ Վախ՝ է՛ և ասի ։

Զորից սեանց օրինակին և խորհուրդին:

ուն՝ Հայր, Արդի, Հոգի, Թրուի, Իշխա
 նուի, Բարուի, սրբուի, լոյս, կեանք, և
 այլն: Սոքա են ՚ի յամ, և սաին դրուի:
 Երկրորդ՝ ոչ է և սաի. ուն՝ մարմին, ձեռն,
 ոտն, կամ բարկանալ՝ ցածնուլ՝ ննջել՝
 զարթնուլ՝ նստիլ՝ յառնել, և այլն: Սոքա
 ոչ են ՚ի յամ. բայց սաին զայ դրուի և
 այլաբանուի, վն առնելոյն զգործս ինչ՝
 որք միանգամ համեմատին գործոցն՝ զոր
 առնեն մարդ իկ ցասուցելք, ցածուցլք,
 հանդուցեալք, և այլն: Այ ՚ի պատժելն,
 սաի բարկացել. ՚ի խնայելն, ցածուցեալ.
 ՚ի դադարելն յարտաքին գործոյ, հան
 գուցեալ. և ՚ի յանտես առնելն, ննջել և
 այլն: Երրորդ՝ է, և ոչ սաի. ուն՝ անեղ, ան
 սկիզբն, անմահ, անվախձան, անապական
 և այլն: Ե. յայիսիքս՝ բարձմամբ սաին ՚ի
 վրայ: Բայց՝ ոչ լն պակասուի, այլ լն
 գերազանցուի. իբր թէ՝ ոչ գոյ ՚ի յամ
 սկիզբն և վախձան, մահ, և այլն: Զորդ
 ոչ է, և ոչ սաի. ուն՝ չարուի, ասկիսուի, դառ
 նուի, անիրաւուի, սաուի, և այլն: Սոքա
 ոչ են ՚ի յամ, և ոչ սաորողին: Ս. յայ՝ և լու
 սակերա լ. թուս մեր սբ Ե. ջմիածին՝ որ է

Պատկեր է ըստ սահեւոյն:

Ժողովորդական ամ շնորհացն այ . յորմէ
իբրև յեդեմայ՝ հրաշարի ամաբանուե
աղբիւր ելանէ, ՚ի չորս առաջս բաժանի
և զհոգիս ամ հաւանցելոց արբուցանէ .
Ժնհդ . Է . 6 . 10 : սովին խորհրդով ունի
զչորս հրաշակերտ սիւնս, ըստ քառեակ
Թուոյ տեսակացն ամաբանուե :

Արկոտասաներդ՝ զի չորս Թիւքն մեծա
պատիւ էին առ պիթագորեսանսն . ույ և
ինքեանք երդմունս կատարելով ՚ի պիթա
գորաս, ասէին . երդուեալ յաւանդօղն
մեզ՝ զքառեկն, և զմշտաբուղիս աղբիւրն
բնուածէ : Ս՝ շտաբուղիս կոչեցին զչորս
Թիւսդ՝ վն չորից տարերացդ : Ալ վնկ՝
մեծապատիւ էին առ պիթագորեսանսն՝
չորեակդ Թիւ, կիմ վն չորից տարերացդ . և
կիմ վն չորից առաքինուեց հուզոյ . (որք են
խոհեմուածի, արիուի, ողջախոհուի, և
արդրուի .) և կամ չորք Թիւք հանդերձ շա
րագրելով նախագուռիւքն իւրեանց բա
ցակատարեն զԺ . Թիւ : Քանզի՝ առնլովն
զերիս՝ բացակատարէ՛ զեօթն . և դարձել՝
առնլովն զերկուս՝ բացակատարէ զինն .
և առնլովն զմի՝ բացակատարէ զտասն .

Չորեք օրինակն և խորհուրդն :

խակ՝ տասն թիւդ կատարուն է : || ք զի
յամ միակ՝ առանձնական անուամբ մինչև
ի տասն գոյանայ . և յետ այսորիկ ՚ի նոյն
չարապատի , ուր ասէ անյաղթ փիլիսոփայն
դաւիթ : սահմանաց պրակ . ԺԴ : || քյ՝ և
մեծապայծառ . թոռս մեր սբ | Վմի
ծին՝ սովին խորհրդով ունի զչորս չքնա
ղակերտ սիւնս :

Պորեքաասաներդ՝ զի բանական կամ
զինուորեալ եկեղեցին ունի չորս յատ
կութիս , կամ գերազանց ծանօթուիս .
որք են միուի և սրբուի , ընդհանրուի և
առաքելուի : (Օ որոց տէս ՚ի մեկնուէ
չայր մերին ՚ի գլուխն վեց ՚ի յօրնեան ՚ի
մէնջ :) Սորին աղագաւ՝ առաքելական և
լէհանրական մայր թոռս մեր սբ | Վմի
ածին՝ որ է լուսանկար և անձակերտ՝ մի
միայն ՚ի յամ եկեղեցիս , ունի խորհրդա
բար՝ զչորս գեղեցիկ սիւնս :

Պորեքաասաներորդ՝ զի սիւնքն եկեղե
ցւոյ , քի՛ երջանիկ առաքեալքն՝ են չորիցս
երրեակ : Գաղ . Է . 9 : Նաև՝ զի առ ժա
մանակաւն կոստանդիանոսի բարեպաշտ
աբբային՝ չորք էին անուանի և նշանաւոր

Պատկեր է ըստ ունեւոյն :

անձինք սբց . որք իւրեանց մարուր աղօթիւք և սրբութիւն իբրև սիւնք Տի :
 Լ. յսինքն են՝ սբն սեղբեսարոս ՚ի հոմ .
 սբն յակոբ ՚ի յասորիս . սբն անաոն ՚ի յեգիպտոս . և սբն նիկողայոս ՚ի զմիւսին ,
 որն և ինքն իսկ կոստանդիանոս ասաց :
 ցառմա՞" . ցառնվարի . ԺԷ : 11 սյ՝ և անծա
 հինն մայր Լ. Թոռս մեր սբ 1 ջմիածին՝ որ
 է իբրև սիւն լուսոյ երևեալ մեզ ՚ի յս
 նապատի Տիս , էլից . ԺԴ . 21 : այսու խոր
 հրդուլ ունի զչորս գեղեցիկ սիւնա :
 նգետասաներդ՝ զի փիլիսոփայուէն՝
 (որ է անուէն յունական , և ՚ի մերս բար
 բառ Թարգմանի՝ իմաստասիրուէի , և է
 ստոյգ և բացայայտ ճանաչումն իրաց ՚ի
 ձեռն բարձրագոյն պատճառաց՝ բնական
 լուսով երկնեալ ,) առ հաւասար բաժանի
 ՚ի չորս մասունս , ՚ի տրմբանուէի ասեմ և
 ՚ի բնաբանուէի , ՚ի համաբնաբանուէի և ՚ի
 բարոյական : (Կովտնաց առաջին հոսոսք .
 էրես . կէ :)

Րդ՝ երկնանման Լ. Թոռս մեր սբ 1 ջմիւ
 ածին՝ է ոնք երկրորդ աթէն՝ համալը
 սարան փիլիսոփայուէ . և աղբիւր յոր

Չորից սեանց օրինակին և խորհուրդին :

դառնաւ տեսական և գործնական իմաստուէ . մայր գիտուէ , և դպրոց ողջամիտ վարդապետուէ : **Ս**բ մեղն ծանուցանէ ՚ի ձեան բարձրագոյն պատճառաց՝ զուրար չին արարածոց՝ զանշարժին և զշարժողին ամի՝ դերագոյն բնուի . և զնորին կարողուի , զհմաստուի և զբարուի : **Վ**րոնդն է՝ ող գեղեցկագիր ինչ մատեան այ . կամ իբրև ջինջ հայելի . յորում աներևոյթքն այ իմացեալ տեսանին . Իմ է՝ մշանջնաւորուի նր և զօրուի և ամուի : **Օ**ր այժմ տեսանելի իբրև լէ հայելի օրինակաւ . այլ յայնժամ գէմյանդ իման , լը բարբառոյ տարսոնեան փողոյն : **հ**օ . օ . օ . 19 : և օ . օ . օ . 12 : **Վ**ր զոր օրինակ՝ առանց թովմայի՝ համբէ արիաստեղ .

(Կովտիոց առաջին հասար էրէս . 301 :

Վոյնպս՝ առանց շնորհաց սբյ **Վ**միածնի՝ համբ են վարդապետք և իմաստուէնք հայկազեանս ազգի : **Ս**որին աղագաւ՝ լուսաձեմ հաճարս այ՝ ունի զչորս հրաշակերտ սիւնս , ՚ի խորհուրդ չորից մասանցն փիլիսոփայուէ :

Սեշտասանելի՝ զի չորք են տարերք , կամ

ԳՆՈՒԹԵՆԷ Է ԸՄՄ ՌՆԻԷՆԵՆ:

Կամ մեծագոյն մարմինք՝ յորոց բաղկա-
նայ Տա ենթալուսնեայ. Կ՛հող և ջուր՝
օդ և հուր • որք են հիմունք երկրի, և
սկզբունք ամխառնելոց: (Ի ամենթա-
լուսնեայք կամխառնեալք՝ որ նոյն է, ՚ի
չորից աստի մարմնոց բաղկանան յառա-
ջագոյն • և ՚ի սոսա լուծեալ գնան հուսկ
յետոյ: (Տէս ՚ի Կոլոսոս Էրրորտ հասարէն

Էբէս • 265 •)

Մոր՝ անձապարտ մայր Մթուս մեր նբ
Մ ջմիածին՝ է սիւն լուսոյ, և հիմն,
և հաստատուի ուղղափառ հաւատոյ, և
սկիզբն հողևոր կենաց մերոց: (Երոյ Էօթ
նեակ խորհրդոցն, և ՚ի բազմապատիկ ան-
ճառ պարգևացն՝ իբր նորոգ բաղկանամք
լն հողւոյ, և լինիմք որդիք հօրն լուսոյ •
և միջնորդութեն սորա յուսամք, վերա-
ծիլ ՚ի հանդերձելումն, և գնալ ՚ի վերինն
Էէմ, որ է մայր մեր ամցուն • Գաղ • Դ • 26 •
և անձառիցն լինիլ ժառանգորդ բարեց:
Մորին աղագաւ՝ ունի զչորս գեղեցկաշէն
սիւնս ՚ի խորհուրդ չորից տարերացն՝ որք
են սիւն և հաստատուի երկրի:

Մ օթնեատաներդ՝ զի լն արիստոտէլն,
էակն

Չորէյ ականց օրինակն և խորհուրդն :

էակն սեւօրէն ՚ի չորս բաժանի , իմ յընդ-
հանուր գոյացուի , և յընդհանուր պատա-
հումն , ՚ի մասնաւոր գոյացուի , և ՚ի մասնա-
ւոր պիտհումն : Քնդհանուր գոյացուին
ստորոգի զենթակայէ , բայց ոչ է ՚ի նմա
ամփոփեալ , և զսորին հակեկն՝ մասնաւոր
պատահումն յենթակայում է , և ոչ ասի
ընմանէ : Քնդհանուր պիտհումն յենթա-
կայում է , և ստորոգի զենթակայէ : Իսկ՝
մասնաւոր գոյացուին՝ քհակառակս՝ ոչ
յենթակայում է , և ոչ ասի զենթակայէ :
Ի սոյն խորհուրդ՝ և չուսակերտ Տաճարս
սէյ Լ ջմիածնի՝ զչորս գեղեցիկ սիւնս
ուենի , ըստ քառեակ թուոյ բաժանման
էակին :

Թուտասներդ՝ զէ չորք են եղանակք
կելոյ . իմ տնկական և զգայական , տե-
ղաշարժական և իմացական : Քանզի՝ ո-
մանք ՚ի կենսաւորաց աճին միայն , որպի
տուենկք . ոմանք աճին և զգան . բայց ոչ
տեղափոխին , ոնո ստորէք . ոմանք բաց ՚ի
զգայութի , ուենին և զտեղաշարժական
զօրութի , ոնո կատարեալ կենդանիք . իսկ՝
ոմանք բաց ՚ի յերից սատի՝ ուենին և զիմա

Պատկերէ է ըստ սահեւոյն:

ցական կենսա, ունի մարդոց բանական հոգին:

(Կովտնոց էրէ հասար. երէս. 389:)

Սրբ. Վ. Թաճիմն Վ. Թռու մեր սբ. Ս. Չմի
 ածին՝ է հայտատանեաց ազգի ունի յա
 տուէ ինչ եղանակ՝ հոգևոր կենդանութե,
 և ճանապարհ փրկուէ. ճշմարտութի՝ ամի
 յաղթական. ս. էղբաս. 7. 12: և յաւի
 տենական կեանք: 304. Ժ. 6: Ս. և գե
 ղեցիկ դուռն Տաճարին սողմոնի, քի՛ ար
 քայուէն սոյ: Վ. ապսու գրան նստելքս
 որդիքս արամոյ՝ որք յորովայնէ կաղծը
 նար. քի՛ ՚ի սկզբնին մեղս՝ լը բանին դաւ
 թի, սաղմ. Ժ. 7: ցոյ զողորմութի ընկա
 լար. և ՚ի կաղուէ մերմէ բժշկեցար ՚ի
 ձեռն սուսբելադործ Հայրնդտին մերոյ
 սբ. յն Վ. րիգորի. լը որում յուսամք ևս,
 ՚ի լուսեղէն տաճարն մտանել: 408. 7.
 2. Գնչէ՛ ՚ի 9: Ս. սղն՝ մայր Վ. Թռու մեր
 սբ. Ս. Չմիածին՝ է ճշմրտ դուռն կենաց.
 լը որ եթէ որ մտանիցէ հաւատով, կեցցէ՛
 հոգևով. մտցէ՛ յերկնից արքայուին. և
 ճարակ գտցէ զանձառ բարխս: 304. Ժ. 9:

Ս. սոյլին խորհրդով ունի զչորս գեղե
 ցիկ սիւնս, լը թուոյ չորից եղանկն կելոյ:

Չորեք սեանց օրինակն և խորհուրդն :

Իննևտասներորդ՝ զի չորք ևն գլխաւոր ուսանելիք՝ ի բերականուէ . ք՝ գիր և վանկ , բառ և բան : Սոյնպս և մնւնք ճարտասանուէ ևն չորք , գիւտ և տրամադրուի , ճոխաբանուի և արտասանուի : (Ճարտասանուէ երես . 71 :) Եւ լն արամաբանուէ , չորք ևն սեռք նախադասուէց . լն հանուր ստորասական և լն հանուր բացասական , մասնաւոր ստորասական և մասնաւոր բացասական , Եւ նախադասուին է բան՝ յայտնօղ միոյ իրիք զայլմէ . կամ բան՝ նը շանակօղ զճճմարիտ ինչ կամ զուտտ :

Րոր՝ մայր թուս հայաստանեայց սք Ղափաճին՝ պայծառանպս զարդարել և ծաղկել է այսոքիկ երեք մակացօքքս , և այլ ևս չորեքին աղատական արհեստիւք . (զի եօթն ևն աղատական արհեստքն :)

Եւ սա միայն ցուցանէ զգոլն ազգիս հայոց՝ հաւատացեալ քի այ . և զլինին՝ լուսաւորչակրօն , և յատուկ ինչ ազգ ՚ի քրիստոնէայս , որոշեալ յամէ աթուով և առաջնորդաւ , կրօնիւք և դաւանուք :

Որ զսրտից մեր ծածկեալ դատումն , և զճճմարտուի հաւատոյ և խոստովանուէ՝

Չորից սեանց օրինակին և խորհուրդին :

տոյ դաւանութի , և անձաճաճոյ կարգաց
և կրօնից աւանդութի . ը նմին և Հայրապետական վեհագոյն խլիսանութի : Սորին
տղաբաւ՝ ունի զչորս դեղեցկաշէն սիւնս ,
ի խորհուրդ չորից տեսակացն բարոյս
կան առաքինութեց :

Քսանեմիերորդ՝ զի ը արիստոտելի ,
չորք ինչ պիտոյ նն ՚ի շինութի և ՚ի բարւոք
կարգաւորութի տանս : Սախ՝ միամտութի առն
և կնոջն առ միմեանս . երկրորդ՝ սէլ
յորդւոց վր . երրորդ՝ երկիւղ ՚ի վր ծա
ռայից չորրորդ՝ չափաւորութի ելամտիցն :
սահմանաց . պրակ . ի :

Եւ վսի՛ երկնաման մայր Սթոու մեր
սբ Լ ջմիածին՝ որ է չքնաղ և մեծա
վայելուչ տուն այ՛ չորիւք սեամբք կառու
ցաւ : Այ՛ զի հաստատուն կացցէ և ՚ի շը
նութի մնացցէ մինչև ՚ի կատարած ճի , ՚ի
պործնս և ՚ի միսիթարութի տանս հայոց :

Քսանեերկուերդ՝ զի ը երկրաշաինից՝
ճանօթ երկիրն բաժանի ՚ի չորս մտ
սունս . ք՛ յեւրոպիա և յասիա , յափ
րիկէ և յամերիկա :

Եւ վս զի ը հանրական Սթոու մեր սբ

Ղապառէի ըստ Կանոնացի:

Եւ զմիտսն՝ է իբրև իմանալի իմն երկիր կենդանեաց՝ ծանուցել և գիտացել յամաղագաց՝ եղելոց յընդհանուր տիեզերս • ունի զչորս գեղեցիկ սիւնս • ՚ի խորհուրդ չորից մասանցն երկրի:

Քսանեքեքերդ՝ զի չորք են Ս, նախա տիպ և հոգևոր, մարմնաւոր և համառօտեալ: Ղախատիպ Ս՝ են գաղափարք ամ իրաց, որք կան ՚ի միտս անյ • Ը որոց պերս գոյն ճարտրպեան Սի արար զամ: Օ սոյն զայս նախատիպ և գաղափարին Ս՝ սքն պօղոս կոչէ անեքեքի յաւիտէս: Հաւատովք ասէ իմանամք հաստատել զժաւի տեանսն, բանիւ անյ յաներևութից զերևելիսս եղեալ: Էբր • Ժա • 3: Ղախինքն զգաղափարին Ս՝ գաղափարեալ աշխարհաւսի ցուցակովի ամել: Ղաղափարել Սն է՝ զոր արար անարտաբոյ • որ և բա Ժանի ՚ի հոգևոր, ՚ի մարմնաւոր և ՚ի համառօտեալ: Հոգևոր Ս՝ է բաղկացելն յիմանալեաց աննիւթից, կամ յիննեակ զսսուց հրեշտակաց և ՚ի հոգւոց մարդկան, յես մահու ՚ի նոսա յարեւոյց: Օ որ սք վարդապետք կոչեն իմանալեաց աշխարհ:

Զորեց սեանց օրինակին և խորհուրդին :

Եւ այնչափ կատարելագոյն է քան զմերս , որչափ սրտոճական է հոգի քան զմարմին : Սոյ՛ ասէր պղատն , զգալի Տաստճեր իմն է՛ այնր իմանալի Տին : Իսկ՛ մարմնական Տ՛ է բաղկացեալն՛ ի մարմնեղէն գոյացուէց , յերկնից ասեմ՛ և՛ ի տարերաց : Եւ համառօտեալ Տ՛ է մարդս , զոր յոյնք կոչեն Ռիբոկոսոս . սո է՛ փոքրիկ Տ . վս լինելոյ նր բովանդակուի և հաւարումն ամիրաց : (Կովչնոյ՛) Երբ հասար . յերեան . 4 :

Եւ քանզի լուսակերտ մայր Եթուս մեր սբ Եւջիածին՛ է՛ ի բրև փոքրիկ իմն Տ լն օրինակի մարդոյն , լուսարան և ժողովարան ամիրաց : Քանզի՛ զգլխաւորացն և զսրտոճականագունիցն ամի՛ որք միանգամենն ՚ի յերիս մեծ Տս՛ հաւարէ՛ յինքեան և երևեցուցանէ՛ զնմանութի :

Սոյ՛ սովին խորհրդով ունի չորս սիւնս , ըստ քառեակ թունոցն Տի :

Քսանեչորսերդ՛ զն չորս թիւն խորհրդաւոր է , և բազումինչ լն ի բրև վակէ :

Քանզի՛ իւղն սրբուէ՛ որով զքահանայս և զխորանն , և զտապանակն և զայլ ամ

ՎՊՎԷԼԷԿ ԸՍՊ ՌՆԵՆԵՆԻ:

սպասս նր օժանէին , կազմեալ լինէր 'ի
 չորից նիւթոց : 'Նոյնպէս և խուսնին 'ի
 չորից անուշահոտ իրաց շինեալ՝ եփէին :
 Էլէց . Լ . 23 . ԳՎԷՐՆԻ : 'Չորք էին հիւ
 սուսքն՝ որք ելինն , խորասակել զչորս եղ
 ջիւրսն՝ որք ցրուէցին զյուրայ , և խոր
 տակեցին զինէլ : զա . Ի . 18 . ԳՎԷՐՆԻ :
 'Չորք էին կառքն՝ որք միանգամ 'ի միջոյ
 երկուց պրնծի լերանց ելանէին , շրջել լ
 ամ երկիր , և կալ առաջի տն , ույ ետես
 զաբարկայ : Գ . 1 . Բնիւ 'ի 9 : 'Չորք են ա
 ռաբեողքն՝ որք գրեցինն զթուղթս կա
 թուղիկեայց : 'Չորք են կողմուսք Նի :
 'Չորք են եղանակք տարուոյն , և չորք գլխա
 ւոր հողմքն : 'Նապլ բաղում են իւրն՝ որք
 միանգամ 'ի չորս թիւս բովանդակին :
 'Չորին աղագաւ՝ քսահիմն և լուսանկար
 հոյակապ տաճարս ւյ , և երկնանման մայր
 լթուս մեր սբ . Նմիածին՝ ունի զքա
 ւեակ բաղմախորհուրդ թուով հրաշա
 կերտ սիւնս : 'Ոյս ամ դաւթի մարգա
 րէին յառաջագոյն տեսել՝ ասէ . Տր՝ սիրե
 ցի զվայելչուի տան քոյ , և զտեղի յարկի
 փառայ քոց :

Պատկեր է ըստ սահեւոյն :

երկինք է 'ի հայաստան երկրիս՝ անդուգա
կան և անհամեմատ եկեղեցեաց ամի՝ ըս
տարաչական և ըս նիւթական պատճնցն :

Վանդի՝ հրաշախառ այս հաճար՝ (ույ՛ բա
նիցս անգամասացար •) ոչ 'ի մարդոց ճար
տարուէ , և ոչ 'ի նիւթին ինչ երկրաւոր
երաց , այլ 'ի գերագոյն ճարտարապետէն
Տի 'ի հօր իմաստուէն՝ երկնային պայծառ
լուսով նկարել՝ սքանչելարուէստ յօրինե
ցաւ , ըս հրաշալի տեսեան սբքն Վրիգորի

լուսաւորչին մերոց : Աւ է իսկ զօրուի և
հաստատուի հայաստանեայց , և պատմօղ
վառացն անյաւ յատուկ սիրոյ նր առ ազգս
հայոց :

Օ ի յիրաւի ոչ այսպէս արար
ամազգաց ար • և զխորհուրդս և զմար
դասիրուին իւր՝ ոչ այսպէ յայանեաց նյ :

սողմ • ճխէ • 20 : Ս յ զն՝ զմայր Վթոռս
մեր զսբ Ս զմիածին՝ քն իջմամբն իւրով

'ի լուսոյ հրաշակերտեաց , արարեալ զսա
երկինք երկնից 'ի յերկրի աստ 'ի վայելուչ
դաշտս արարատեն • և իբր հինգերդ իմն
եռուի պատուական : Ս յն՝ 'ի մեծահարաշ
յայս խրհարդ՝ ունի զհինգ չքնաղակերտ
կաթուղիկէս :

Տիեզ իսկուղիէն օրինչին և խորհուրդին :

Երբ զի տանակին այ՛ չամն երկայնուէ
և լայնուէ և բարձրուէ՝ էր հինգ կան
գուն և կէս : Եւէյ . ին . 10 . փնչև ՚ի 23 :

Երգ՝ հրաշիառ Մթուս մեր սբ Եւմիա
ճին՝ է իբրև նոր իմն տապանակ՝ վկայ

ուէ . որ յանփուտ փայտից արարաւ , և

ոսկւով սբւ պատեցաւ . Ի՛ երկնային սայ
ծառ լուսով գեղապանծ վայելչուէ նկա

րեալ յօրինեցաւ , և ՚ի .քսէ հիմնեցաւ :

Տապանակ՝ որ ունի չորս օղամանեակս ոս

կիս . այն է՝ զչորս հոյակապ սիւնս զկա
ռուցեալն ՚ի խորհուրդ չորեքկերպեան

կենդանեացն , և չորից աւետարանչացն :

Եւ զերկուս ոսկխապատ լծակս՝ որովք
բարձէլ լինի . Ի՛ զամենսբ անծածինն ,

և զսբն Վրիգոր լուսաւորիչն . կամ ըզ
զօրուի և զփառս . և կամ զհայրապե

տուին և զՍայրուին համօրէն ազգիս
հայոց , Եւ զքաւուին ոսկի . Ի՛ զս .քս

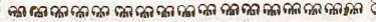
զարդարն և զանարատն , որ է քաւուծի
մեղաց մերոց , և ոչ եթէ մերոցն միայն ,

այլև ամ ճիւտ . 204 . ք . 2 : Եւ զնորին
իջման լուսաճաճանչ Տեղին : Եւ զերկու

քրօքէս ոսկիս ՚ի վր .քաւուէն , Ի՛ զա

ՊՈՒՎԷԼԻ Է ԸՍՊՈՒՆԵԼՆԵՆ :

ուսմին լուսաւորիչն մեր զթաղէոս և
 զբարթուղիմէոս • կամ զերկոսին ամոլն
 հաւատոյ՝ զպետրոս և զպօղոս • կամ զեր
 կուլ անասէր թաղաւորն զարդար և
 զտրդատ • կամ զերկու հրեշտակապետն
 զմիքայէլ և զգաբրիէլ • կամ զնրն յով
 հաննէս մկրտիչն և զստեփաննոս նախա
 վրկայն • և կամ զերկոսին երջանիկ կու
 սանան զհռիփսիմէ և զգայիանէ : Տասպ
 նակ՝ ուստի լինի անասուի և յայտնուի :
 Զորումէ և բուրվառն ասարօնի • այս է՝
 աղօթք սբցն : Եւ սաւորն ոսկի՝ լի մա
 նանայի • էլ էյ • Ժ Գ • 33 : Եւ յինքն՝ սրբա
 լոյս իւղով մեռնին : Եւ ծաղկեալ գա
 ւաղանն ասարօնի • այս է՝ Հայրապետա
 կան վեհագոյն իշխանուի և կաթուղի
 կոսուի անհայոց • Եւ անագիծ տախ
 տակքն կոտկարանաց • այն է՝ անասու
 Եւ տարանն • Գ • Բ • Գ • Ը • 9 : Է Բ • Թ • 4 :
 Տասպանակ այ՝ որ զգետն յորդանան , ք
 զկուսպաշտութին ցամաքեցոյց • և զնորս
 իէլ զազգս հայոց ՚ի կեանս դարձոյց :
 35 • Գ • 14 • Գ Վ Ե Զ : Եւ զեօթն մահու
 չափ մեղաց , և զբռնուէն սատանայի , և

Տինգ կախուշիկէն օրինչին և խորհուրդին :
 զըժոխոցն պարիսպս կործանեաց . և
 յերկիրն աւետեաց 'ի վերինն եէմ մեզ
 առաջնորդէց : յէս . Գ . 11 . Գնչև 'ի 21 :
Տապանակ անծային կտակարանաց . որ
 զդագօն յերկիր կործանեաց . (զավրո
 դիտէս ասեմ : զոր հայք պաշտէին իբրև
 չնծուհի վավաշոտուէ .) խորտակեալ
 զգլուխ նր, և զձեռս և զոտս . ան . Բազ .
 Է . 3 . 4 . 5 : **Ար** և չարաչար մահուամբ
 պատժէ զայն՝ որ առ ինքն պղծուի և
 յանդգնուի մերձենայ , իբրև ողս : Է
 Բազ . Գ . 6 . 7 : **Տապանակ**՝ որոյ աղազաւ
 օրհնեաց տր զաբեդդար, և զամտուն նր :
 Է . Բազ . Գ . 11 . 12 : **Այսինքն**՝ զսբն
 գրիգոր և զամտունս հայոց : **Արոյ** ա
 ռաջի կարաւեր նուագարանօք և արքայն
 դաւիթ . այս է՝ արշակունին արդատ .
 Է . Բազ . Գ . 14 . 15 . 16 : **Ար** հանգեալ
 'ի տեղուջ իւրում 'ի մէջ խորանին՝ զոր
 էհար նմա դաւիթ . Գ . 17 : **Տապանակ**
 զոր յետոյ որդին դաւիթի սողոմոն , քն
 որդին այ 'ի տճր իւր 'ի սրբուի սրբուէցն
 տանի : Գ . Բազ . Ը . 5 . 6 : **Ար** յաւուր դա
 տաստանին երևի յերկինս 'ի տաճարին այ ,

Գ՛ովէլէ է ըստ ունէլայն :

ուր ետես երանելին յովհանէս : Եպա . ԺԿ .

19 . Եւ մին իրի աճաղարդ Մթուս մեր սբ
 Եւջմիածին՝ ՚ի սոյն մեծահրաշ խորհուրդ՝
 ունի զհինգ վայելչակերտ կաթուղիկէս ,
 ը չափու երկայնուէ՝ լայնուէ և բարձ
 րուէ ոսկիապատ աւանակին վկայուէ :

Երդ՝ զի գաւազանն բղխեալ յարմա
 տոյն յեսեսայ վարդագեղն դաւիթ իբրև
 ելանէր ախոյեն ը գէմ գողխաթու , էսու
 ղպարսան ՚ի ձեռին իւրում . և ընտրէ ց իւր
 ՚ի հեղեղատէն հինգ գայլախաղ քարինս
 ողորկս՝ յանուն նահապետացն : Եւ աւջինն
 էսու յանուն աբրահամու . զերկրորդն՝
 յանուն իսահակայ . զերրորդն՝ անուամբ
 յակոբայ . զչորրորդն՝ յանուն մովսէսի ,
 և զհինգերորդն՝ անուամբ յեսուճայ որ
 գւոյ նաւեայ : Եւ եդ զնս՝ ՚ի հովուական
 մախաղին՝ յոր սովոր էր գքարն Ժողովել .
 և հանդիսացեալ՝ պարսաքարեաց , և
 գայլաղգւոյն հարեալ ձակաա՝ յերկիր
 ընկէ ց զբլուրն մսեղէն . և սպան զնա :

ա . Բա 4 . Ժ 5 . 40 . 49 :

Երդ՝ լուսապայծառ Մթուս մեր սբ
 Եւջմիածին՝ է ուր պարսաափիկ իմն ՚ի

Տինգ Իսկուզիկէ ե օրինիսն և Խորհուրդն :

ձեռին .բի ճշմարիտ և .բաջ հոլովն , և պատկերի նր, հոլովն հսկողն ստեմ սբյն Կրիգորի , և նր յաջորդին : || և իմանալի իմն մասաղ ժողովարան .բարանց անային շնորհաց և զօրուէց , խորհրդոց և իմաստուէց : || սյ սովին խորհրդով ունի զհինգ գեղեցկաշէն կաթուղիկէս , ՚ի .բարանց կերտեալս և նշանակեալս անուամբ ան զօրուէց , աւրի հարկանել զանմարմին գողիաթու , և զհակառակորդացն իւր ճակատս , և յերկիր կործանել զնս :

Երդ՝ զի վարդն՝ (որ է թագաւոր ծաղկանց ,) ունի զհինգ տերևս :

Երդ՝ երկնաման Վ թուս մեր սբ Եջ միածին՝ է ույ մի անուշահոտ և լուսապայծառ վարդ՝ վիթթել և ծաղկել զան թսուամն ծաղկի ՚ի դաշտս արարատեան : Բստ որում ինքն իսկ ասէ . ես եմ ծաղկի դաշտաց . և շուշան հովտաց . երգ . Է . 2 : Եւ անկել ՚ի գնացս հողւոյն վտակաց : սիրաս . լթ . 17 : Ժ . 8 : || արդ՝ որ գեղեցիկ և վայելուչ գունովն իւր՝ զտեսողացն աչս ուրախ տունէ և հեշտացուցանէ՛ . և անուշահոտուէն զտիեզերս ան լցուցս

Պատկեր է ըստ ունեւոյն :

նէ : Ստորդ՝ ոմանց հոտ ՚ի մահոճանէ ՚ի մահ . և ոմանց ՚ի կենաց ՚ի կեանս : Բ. Կոթն . Բ. 16 : Ստորդ՝ Թագաւոր և գլուխ համօրէն ծաղկանց . Կը՝ ամ վանից և եկեղեցեաց հայաստանեայց : Ստորդ՝ որ զսրախնայրեցումն զովացուցանէ . Ս. յսինքն՝ զփափագս սրտին կատարէ . և զվիրացն մեղաց սրբեալ զԹարուսս՝ շնորհիւ զԹերին լըցուցանէ : Ս. Կը՝ սովին խորհրդով ունի զհինգ չքնաղ կաթուղեկէս , իբրև վարդ կարմրերվեան ծաղկեալ՝ զհինգ տերևս . կամ որպէս գեղեցիկ մեղեակ , (աջսինքն՝ Խարափել .) և անուշահոտ մանուշակ՝ ըզհինգ Թերլծս :

Ինդերորդ՝ զեքս փրկիչն մեր ՚ի խաչին հինգ վերս ընկալաւ ՚ի ձեռս իւր ՚ի կողս և ՚ի յոտս : Ս. մեծահրաշ յայս խրհարդ՝ և մաքուր հարսն նորին , և լստ հաւատոյ մայրս մեր սբ Եւթուս Ս. ջմիածին՝ որք ի խաչելուքն և վիրօք նր շինեցաւ և հաստատեցաւ , ունի զհինգ հրաշակերտ գմբեթս , լը Թուոյ ճգեակ վիրաց փեսային իւրոյ :

Երկրորդ՝ զե հինգ են մատուցք ձեռին մար

ԵՄ ԵՄ

Տինգ Էսթիմ-գիշերից օրինակն և Խաղհո-բրահն

Լեալ՝ տարածին : Յորում տաճարի է՛ և ու
ղեղն պատուական , քի՛ սրբապոյս իւղն օ
ճուէն . որ՛ի յիւրաքանչիւր մասունս խոր
հրդաւոր մտրմնոյն հայաստանեայց աղբի՛
հոսէ զշարժումն , զգօրութի՛ և զկենդանու
թի՛ հոգևոր : Սորին աղագաւ՝ ունի խոր
հրդաբար՝ զհնգեակ թուով գեղեցիկ
կաթուղիկէս՝ իբրև կենսատու գլուխ
զհինգ մասունս :

Ալթերդ՝ զև հինգ են լեհանուր ձայնքն
պորփիւրի . քի՛ են՝ սեռ , տեսակ , տարբե
րութի , յատուկ և պատահումն : Վայնոյս
հինգ են և սեռքն պղատոնի . որք են գոյն ,
հոտ , հնչիւն , համ և շօշափելի որակութի ,
որպիսի են ջերմութի , ցրտութի , և այլն :

Այլ ընդհանրական և առարելական սբ
թոռս ՝ ջիւաճին՝ մեծաւ խորհրդով
ունի զհինգ կաթուղիկէս , ունի ընդհանրա
կան գերագոյն ինչ սեռ զհինգ տեսակս :

Ճննեթդ՝ զև հինգ են զգայութի կատա
րեալ կենդանիս . որք են տեսանելիք , լսե
լիք , հոտոտելիք , ձաշակելիք և շօշափելիք :
Վաև զև իմացական առարկնութն բաժա
նի՛ի հինգ տեսակս , որք են հանձար , իմաս

ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ ԵՄ

Պատկերէի ըստ հանելայն:

տուէի, գիտուէի, խոհեմուէի և արհեստ.
(Կրօնի պէս՝ էջ 78 :) Ս Կ և լուսեղէն Տաճարս նբյ
Լ ջրհածնի՝ սովին խորհրդով ունի զհինգ
կաթուղիկէս :

Սաներդ զի հինգ են սեռք կարողուէց
հոգւոյ • որք են անկական, զգայական,
խմցիկն, բաղձողական և տեղաշարժիկն :

Ս Կ զի կեանքն կայանայ յայն՝ թէ իցի
իմն ինքնաշարժ • և տացէ ինքեան, որ ինչ
այլոց տո՛ւեալ լինի յարաւարին արարողէ,
Լ ըրդ՝ ՚ի յէակի են հինգ ինչ • Լ, Կ, Ե, Կ, Ե
Լ ըրկըրդ՝ պաշտպանուէի այնք գոլոյ ՚ի վնա
սակարաց • և հոգաբարձուէի կարևորաց :
Լ ըրդ՝ կարգ առ այլս : Ծ ըրդ՝ յօժարուէի
առ իւր բարին : Հ ինգերդ՝ շարժումն առ
պատշաճ՝ տեղի : Լ ը վնկ առ ընծայել
կենսաւորին զայս ամ ինքեան, և առ ՚ի հո
գալ, նախ՝ տո՛ւան նմա անկիկն կարողուէր,
որով զգու՛ն իւր պահէ, կտրէ և սերէ :
Լ ըրկըրդ՝ զգայուէր՝ որով զգուշանայ ան
ձին, և որոշէ զօգակրան ՚ի վնասակարաց :
Լ ըրդ՝ միաք, որով զինքն և զիւրսն ուղ
ղէ՛, կարգէ՛ և անօրինէ՛ : Ծ ըրդ՝ բաղձանք,
որով

ՏԻՆՏ ԼՊՈՒՆՈՒԳԻԿԵԿ օրհնակն և Խորհուրդի :
որով դիմէ առ իւր բարին : Հինգերորդ՝
տեղաշարժական կարողութի, որով շարժի
ինքն առ իւր պատշաճ տեղիս : (Տէս Ի
կովրեսայեք Գորին. Երես. 426. և 429.)
Որդ՝ անձակերտ Լ. Թոռս մեր սբ Լ. Չմիա
Ծին՝ է իբրև հոգի կենդանարար՝ ի խոր
հրդաւոր մարմնի հայաստանեայց եկեղե
ցւոյ : Լ և զի ուն բանական հոգին՝ է իս
կանս գոյացական տեսակ մերոյ, և մարդ
կային մարմնոյ, և առաջին ներգործութի
գոյոյ և գործելոյ. զի նովաւ եմք մեր, և
գործեմք զմերկայինս. և ոչ գոյ, կեղծել
զայլ տեսակ՝ որ զնիւթն՝ որով բաղկա
նամք, որոշեսցէ ՚ի գոլ մարդոյ, և Է նմա
կացուսցէ զայն բաղադրել, զոր ամենե
քին անուանէս մարդ իմանակի : (Կովրեսայ
եք Գոր. Երես. 385.) Բ և մայր Լ. Թոռս մեր սբ Լ. Չմիա
Ծին՝ է ուն բանական հոգի՝ գոյացական տեսակ,
և կտրելագործ հայաստանեայց, սկիզբն
հոգևոր կենաց, և արմատ կենսական գոր
ծողութեց. Լ և շէք այլ տձր ազգիս հայոց՝
բաց ՚ի սել Լ. ՉմիաԾնէ, որ զմեզն որոշես
ցէ ՚ի գոլ հաւատացելոյ, և կացուսցէ յա

ՂԻՎԷՆԷ Է ԸՄՄ ՌՆԻԼՅՈՒՆ :

տուկ ինչ աղբ 'ի մէջ բրիստոնեից : Ս ԿՅ՝ սովին խորհրդով՝ ունի զհինգ հրաշա կերտ կաթուղիկէս, ունի հոգի բանական զհինգ սեռս կարողուէց :

Ս Ետասաներդ՝ զի հինգ են եղանակք ունելոյ . ի յննողուէ, ունի մարդն ունի զգիտուի . ի սարունակման, ունի կարասն՝ զգիներ . ի ստացման, ունի մարդն՝ զազալ բակ . ի սունչուէ, ունի հայրն՝ զորդի . ի մերձագրուէ՝ ունի մարդն՝ զհանդերձս :

(Ի՞նչ էնոյ, առաջին հատր . էրէո . 34 .)

Ս ԿԷ լուսանկար Տաճարս սբայ Եւջիլե ածնի՝ սովին խորհրդով ունի զհինգ կաթուղիկէս :

Ս Երկուտասաներդ՝ զի 'ի գոյացուէ՝ որ մի անգամ քանակուէ՝ է տրամակայել (Կ՝ հաստատուն կայացեալ,) մտածին հինգ ինչ : Ղ, ախ՝ տարածուին մասանցի՝ կարգի առ ինքն . այսինքն՝ բաշխումն 'ի պէս պէս մասունս, որոց մինն է արտաքոյ միւսոյն :

Ս Երկրդ՝ տարածուի 'ի կարգի առ տեղին, կամ գրաւեղն զմասնաւոր ինչ տեղի :

Ս Երդ՝ անթախանցելուի . որով գոյացուին տարածեալ՝ այնպէս զիւր տեղի՝ ինքեան

ՄՅ ՄՅ

ՏԻՆԳԼ Խալո-դիկէից օրինակին և Խորհուրդին :

սեփականէ , մինչ զի՝ այլում իմիք լե իւր
լինել յայնմ վայրի , ոչ ներէ : Չլրդ՝
բաժանելուի՝ ի մասունս : Հինգերդ՝ չա
փելուի . ուր զկտուցն քանակուի չափեմք
կանգնաւ , և զճանապարհին երկայնուի՝
քայլիւ : Եւ այս ամ յայտ է՝ թէ պատ
շաճի գոյացուէ , բանիւ քանակուէ . զի
անքանակ գոյացուէց՝ ուր հրեշտակաց , ոչ
պատշաճին . քանզի ոչ որ ասէ զնոցանէ ,
տարածիլ ՚ի մասունս , լինել տեղակալ
վանել ՚ի տեղոջէ անախ զմարմինս , և այլն :
Եւ պա հարկ է հուէ քանակուէն , կացա
նալ ՚ի միւսմ ՚ի սոցանէ , այսինքն՝ ՚ի տա
րածուէ մասանց . իսկ՝ այլքն են ստոր
դելիք նորա : (Տե՛ս Ի ԿՂԴՆոյ աստ՝ Էբն
հասորն . երէս . 330 :

Երդ՝ ամազարդ՝ Եթուս մեր քր Եւմի
ածին՝ թէպէտ լը բազմապատիկ իմաս
տուէն ան , և անձառ պարզւացն և խոր
հրդոցն որ ՚ի սմա՝ անքանակ գոյացուի է ,
բայց լը նիւթական երևելի շինուածոցն՝
լը քանակուէ՝ է անկեալ : Եւ զի՝ տա
րածեալ է ՚ի լայնուի և յերկայնուի .
որք զուգահաւասար և միաչափ են . զի

ՄՅ ՄՅ

Պատկեր է ըստ ունեւոյն:

քաղաքս ւնց նորս կէմ՝ է՝ քառակուսի . և
որչափ է երկայնուէ սորս , նոյնչափ և
լայնուէն : Եւ յառաջ . իմ . 16 : Ալ բաշխեալ է
ի պէս պէս մասուենս , յորմունս տսեմ , ի
դրունս , ի սեղանս , ի սիւնս , ի կամարս
և ի գմբէէթս : Ալ բովանդակեալ է ի
միուամասմանաւոր տեղւոջ , իմ ի յարա
րատէն դաշտի , ի վաղարշապատ քաղաքի .
անդ՝ ուր նահապետն նոյ յեւանեւն ի տա
պանէն , սեղան կանդնեաց մարդարէական
հողւով : Ալ յետոյ էջ յերկնից միածին
որդին ւնց տրն մեր յս . քս՝ մեծաւ փառօք
և բազմուք զօրաց լուսեղինաց , ի նշան
մեծի սիրոյն առ նբն Վրիգոր լուսա
ւորիչն մեր , և առ ազգս հայոց . և ոսկի
ուռամբ բաղխեաց զյատակն . և յայն
մանէ՛ ձայնք հնչեցին ի սանդարամեաս
անդնդոց : Ալ Տաճարս հրաշալի՝ մեծաւ
խորհրդով ի լուսոյ նկարէլ յօրինեցաւ ,
եղեալ ցանկալի և սիրելի , գուլիւլի և լի
ունեւիլի ւամազագոյ՝ որ ի վր երկրի . մինչև
ի դէպ է ընծայել սմո յայսմ մասին՝ զա
սացեալն յօհաննու . Ժբ . 19 : Ալ ահա
ւասիկ Տ ւամզինի սորս գնաց : Ա յ զի՛

Հինգ Աստուծոց օրինակն և Խորհուրդն :

Քաղցրուէ սորա և պայծառուէ , վայել
 չուէ և սիրոյն մագնիս՝ առ ինքն քաղչէ
 աւժգին՝ զարտից ամի երկաթս : Քանզի՝
 եթէ հին տաճարն (որ իբրև լուսին էր ՚ի
 գիշերի .) և փեսայ նորին և շինող՝ այնքան
 էին ցանկալի և սիրելի ամուսնէք , մինչ
 զի՝ տիկինն սաբայ՝ եկն ՚ի ծագաց երկրի ,
 լսել զիմաստուին սողոմոնի , և տեսունել
 զդեղեցկուի տաճարի նորուն : Ար լէ այն
 զարմացեալ՝ ասաց . երանելի են կանայք
 քո , և երանելի ծառայք քո՝ որք կան ա
 ռաջի քո և հանապազ լսեն զիմաստուի
 քո : Դ . Բազ . Ժ . 1 . Ինչև ՚ի 10 : Ապա
 որչափ առաւել՝ քնահիմն և Ածակերտ
 Աթուս մեր նբ Աջիածին՝ (որ իբրև
 արեգակն է ծագեալ ՚ի միջօրէի .) և ար
 ժանապատիւ մարութր փեսայն սորա նբն
 Արիգոր՝ (վն իմաստուէ իւրոյ և սրբ
 բուէ ,) ամցուն են ցանկալի և սիրելի ,
 գովելի և սքանչելի : Արանելի են և ծա
 ռայք սոցա , որք զոտա հանապազ տե
 սանեն . և ՚ի շնորհս և յօրհնութիս սոցին
 վայելեն . զի մեծ քան զհին տաճարն , և
 առաւել քան զսողոմոն՝ է սատ : Գաթ .

Պատկերէի է ըստ ունեւոյն :

Ժբ . 6 . 42 : Պարձեալ լէ քանակուբէ՛
 է անկեալ սբ Աթուս Աջմիածին . զի
 անթափանցելի է . որով կ'հայաստան Տ ,
 և զդաշտս արարատեան՝ այնպէս է իւր
 տեղի ընտրեալ և սեպհականեալ յմինչ զի՛
 այլում տաճարի յայսմ տեղուջ լէ իւր լի
 նել , և կոչիլ Աթու հայրապետական , և
 Սայր հաւատոյ հայաստանեայց ազգիոց
 ինչ ներէ : Օ ի զփառս իմ և զտեղի ասէ ,
 այլում ոչ տաց : Էսայ . խբ . 8 : Ալ վսկ՛
 ունի զհնգեակ թուով հրաշակերտ կա
 թուղիկէս . իբրև կատարեալ ինչ գոյա
 ցուի՝ քանակուբէ հաստատել զհինգ ինչ .
 քմ՝ զբաշխումն ՚ի մասունս , զտեղական
 տարածուի , զանթափանցելուի , զբա
 ժանելուի , և զչափելուի : Ալ զոր օրինակ՛
 քանակուէն էուի՛ կայանայ ՚ի տարածուէ
 մասանց . իսկ՛ այլքն են ստորոգելիք նր .
 նոյնպէս և քանակուի երկնանման լու
 սեզէն տաճարիս սբ Աջմիածնի՛ կայանայ
 ՚ի տարածուէ մեծագոյն կաթուղիկէի՛
 որ կայ ՚ի միջին տեղուջն , ուն միջամասն
 ՚ի յայլ մասունս ձեռաց . կամ ուն գեղեցիկ
 աչքի չորեսին զգայուիս . կամ իբրև ակն

ԳՎԷԷԷ Է ըստ ունեւոյն :

գահն գտանի ՚ի սմին յայսմ շրջանակի, ի
 ամ Ծ տիւ և գիշեր լինին հաւասարք : որ
 ՚ի տարւոջն երկիցս պատահի . ՚ի գաջնան
 և ՚ի յաշնան : Յրտային գօտիքն՝ են գա
 լառքն՝ որք միանգամ անկանին ի հիւ
 սիսային և ի հարաւային բեւոօքն . որոց
 մինն՝ ասի արջային, և միւսն հակարջային :
 Իսկ բարեխառն գօտիք՝ են գալառքն
 անկեալք ի այնու մասամբ երկնից՝ որ
 ձգի յերկոցուց արեադարձից՝ մինչև ՚ի
 բեւոական շրջանակս . յորոց ՚ի միուսն
 այսինքն՝ ՚ի հիւսիսակողմանն մեք եմք բը
 նակեալ : (Տէ՛ս ՚ի ԿՎԷԷԷ Է Է՛՛՛ հասարկն .
 Է՛՛՛ Է՛՛՛ . 131 . և 137 .)

Երբ քնահիմն մայր Մթուս մեր սբ
 յՎմիածին՝ է՛ ոպ նոր իմն իմանալի
 երկիր կենդանեաց . ուստի աղբիւր ան
 մահուն սրբալոյս մեռօնին ելանէ՛ և ո
 սոգանէ՛ զամ եկեղեցիս : Ծննդ . Է . 6 :
 Յորում մարդն ի պատկերին այ ստեղ
 ծաւ : Է . 7 : Ուր ձեռօքն այ գրախան
 փափկուէ անկեցաւ : Է . 8 : Մյսինքն է՛
 գերահրաշ Տեղին իջմանն քի : Ուր և բու
 սուցանէ՛ զամ ծառ գեղեցիկ ՚ի տեսանել

Տինգ Էսթիմուզիէնց օրէնքն և Խորհրդոցն:

և քաղցր ՚ի կերակուր: Թ. 9: Արկիր՝ որ
ուենի ոսկի աղնիւ, և ակունս պատուա-
կանս: Թ. 11. 12: Այսինքն՝ զճնորհս
Հոգւոյն սբայ. և զգասս սբց քնոց և նորոց:
Յորում է և տապանն նոյի. երկրդական
մայրն Տի: Թ. 4: Աւր օր քնեաց ան զնոյ և
զորդիս նր: Թ. 1: Կ՝ զԼսուորիչն Հոգւոց
մերոց զսբն Արիգոր և զազգս հայոց:
Արկիր բարի և Լարձակ. երկիր՝ որ բղխէ
զկաթն պարզ վարդապետուէ, և զմեղծ
անբանուէ: Ելից. Թ. 8: Աւր և վտակքն
ջրոց գիտուէ, և աղբիւրքն իմաստուէ՝
բղխին ընդ դաշտս ամուսնացելոց, և ընդ
լեռինս կուսակրօն վանականաց: Արկիր
ցորենոյ և գինւոյ, այգեաց և նուննեաց,
ձիթենեաց և իւղոյ: Յորում որ զհաց
իւր աղքատուէ ոչ ուտէ. և ոչ կարօ-
տանայ իսիր: Արկիր՝ որ ուենի հանքս ոսկ
ւոյ. և արծաթոյ, երկաթոյ և պղնձոյ և
այլոց հրահալէլեաց: Թ. օրէն. Թ. 7. 8. 9:
Օեթն հրաշակերտ խորանան ստեմ, և
զեթնարփեան պարգևս Հոգւոյն սբայ,
զեթն խորհուրդս և զեթն դասս սբց.
այսինքն՝ զառարեալս և զմարգարէս,

Գովէլէ է ըստ ունէ լոյն :

զՏայրապետս և զվարդապետս, զմարտի-
 րոսս, զճգնաւորս և զկուսանս : Արկիր
 աւետեցորդն է իբրև զէգիպտացւոցն :
 Արկիր լեռնացին և դաշտական . որ յանձ-
 րևոյ երկնից, ՚ի շնորհաց Հոգւոյն ըմպէ
 զՋուր . և բուսուցանէ՛ զտունկս և զծա-
 ղեկս հրաշագեղս : Արկիր՝ զոր ար ար
 հանապաղ դարմանէ՛ . աչք ան ան ՚ի վր
 սր, մինչև ցկատարած : ԺԹ . 10 . 11 . 12 :
 Արկիր ցանկալի՛ զոր միանգամ խոստա-
 ցաւ ան տալ ՚ի Ժառանգութի՛ ազգիս
 հայոց նորոյս ինչ ՚ի հոգևոր որդւոցս հօրն
 հաւատոյ նահապետին աբրահամու : լԻ .
 1 . 2 . 3 . 4 : Արկիր՝ որ լի եղև ողորմութե
 ան : սաղմ . ԼԲ . 5 : Արկիր՝ որոյ հիմունս
 ան է արկ : խէ . 9 : և սուսկ . Դ . 19 :
 Արկիր՝ որ ետ զպտուղ անմահութե . և
 զմեղ ան ՚ի սմա օրհնեաց, ԿԳ . 7 : Յորմէ
 ճշմարտութի բուսաւ . և արդարութի
 յերկնից ՚ի սմա երևեցաւ : ճԴ . 12 :
 Արկիր՝ որ բանի՛ն ան հաստատեցաւ . և
 կայ յուստեան, ը վկայուէն դաւութի և
 սողմանի : սաղմ . ՃԺԸ . 90 : և ժողով . ան . 4 :
 Արկիր երանելի՛ որոյ թիւորն , այսինքն՝

Ղապէլէի քառասներորդին:

դեսոցէ՛ ինձ՛ի յերկիր ուղղող սաղմ. Իղ. 13 :
ճխբ. 10 : Եւ վսկ Բճակերտ ԲԹուս մեր
սբ Եւ ջմիածին՝ ունի խորհրդաբարձ զհինգ
Թուով հրաշակերտ կաթուղիկէս՝ իբրև
իմանալի իմն երկիր՝ զհինգ գօտիս :

Պորեքտասաներդ՝ զի լը վարդապետաց
եկեղեցւոյ, ընդ իջանել բանին այ՛ի
յորովայն սբյ կուսին մարիամու, ՚ի նմին
վայրկնի եղևն անդ հինգ սքանչելիք .
սյսինքն էն՝ բաժանու մն արեան, Թանձ
րանալն, ձևանալն, հոգևորին և անձնալն :

Ղարձել՝ զի զբնու իս մեր էառ. քս հինգ
եղանակաւ . Եւսն՝ սղորմուք . լը առաքե
լոյն, որ սահ. լը իւրու մողորմուէն վրը
կեաց զմեղս ԿԽ. Դ. 5 : Երկրդ՝ օգտա
կարաբար, սյսինքն՝ վս մերոյ վրկուէ .
ըստ դաւթի, որ սահ. արար զվրկուի ՚ի
մէջ երկրի : սաղմ . հԴ. 12 : Երդ՝ իմաս
տուք . զի էառ զբարին բնուէս, անար
գելով զչարն . սյսինքն՝ զմեղս . լը եսայեայ,
որ սահ. է. 15 : Իւղ և մեղը կերիցէ . զի
կարասցէ անարգել զչարն և ընտրել ըզ
բարին : Չրրդ՝ զօրեղաբար, զի այնպէս
էառ. զբնու իս, մինչ զի ոչ երբէք եդ զնա

Տինդ Կաթնագլխեայ օրինոյն և Խորհրդոյն :

Ի բաց : Վանդի՛ յետ մահուանն ևս՝
 անձնաթիւն միաւորեալ էր լը մարմնոյն ՚ի
 դերեզմանի , և ընդ հոգւոյն ՚ի դժոխս :
 Տինդերդ զարմանալի կերպիւ՝ զի՛ մարդ
 դեղուէն քի միաւորեցաւ վեհագոյնն լը
 ստորնագուռնին , այսինքն՝ անձն լը հողեղէն
 բնուէս :

Ըրդ՝ հրաշափառ լը թուս մեր սբ լը ջմի
 անձն՝ քի մարդեղուէն հաստատեցաւ .
 և զնորին խորհուրդն անբարբառ իմի
 քարողէ՛ ուր և էջն յերկնից մեծին որ
 դին այ մեծաւ փառօք և բազմուէ՛ զօ
 րաց լուսեղնացոյ՛ երբեմն՚ ՚ի մարութար
 գանտ սբ յուսին մարիամու : Ս յո՛ և ՚ի
 սոյն մեծահրաշ խորհուրդ՝ զարդարեալ
 պսակեցաւ ճգեակ չքնաղակերտ կա
 թուղիկէիւք :

Նդեռասաներդ՝ զի՛ աչքն՝ (որ է գե
 ղեցկագոյնն ՚ի յանդամն՝ զետեղեալ ՚ի
 բարձունս , զի համարձակ իցէ նմա տեսա
 նել և տեսանիլ ,) ունի մանչկս կամ թա
 ղանթս հինդ : (զարոյ Կէս ՚ի յերթ հասորին
 Կովտնայ . յերէս . 546 :)

Ըրդ՝ քնահիմն և լը փակերտ լը թուս մեր
 լը լը

Ղապտէլի է ըստ սահեւոյն:

Եւ ջմիածին՝ է ուն գեղեցիկ և լուսաւ
 պայծառ աչք ինն խորհրդաւոր մարմնոյն
 ընկեղեցւոյ հայտատանեաց: () Ի ուն
 ՚ի միում մարմնի անդամս բազումս ու
 նիմք . և անդամքն ամենեքեան ոչ զնոյն
 գործ ունին: Սոցնպէս և բազումքս մի
 մտովին եմք ՚ի քս . այլ իւրաքանչիւր մի
 մեանց անդամք եմք, լն բարբաւոյ տար
 սոնեան փողոյնս հասօժ . Ժք . 4 . 5 : Մ. չ. ք՝ որ
 հաւատով ամբարձաւ . և ետես զամենամբ
 երրորդուին՝ որ առ ինքն գայր . Ժննդ .
 Ժք . 2 : Մ. չ. ք՝ որ բացաւ ՚ի հաւատս, և
 ետես ջրհոր ջրոյ կենդանւոյ՝ երկնածիր
 պարգևաց Հոգւոյն նբյ . կամ սրբալոյս
 մեռոնին իւրոյ . ելեց անտի զտիկ իւր և
 արբոյց մանկան իւրոյ, ին . 19 : Ար աւ
 բարձաւ հաւատովք, և ետես զտեղին,
 ուր հանդերձել էր պատարագիլ սիրելի
 և միածին որդին նյ . իք . 4 : Մ. չ. ք՝ որ ե
 տեսն զխաւհակ զորդին նյ՝ որ առ ինքն
 գայր, և զհաւատոյ առեալ ձորձս, էարկ
 զիւրև . իք . 64 . 65 : Մ. չ. ք՝ որ զխաչին
 տեսանէ գաւազանն ՚ի ջուր աւազանին .
 և զհոգևոր որդիս իւր Ժնանի պէս պէս

Տինգ Կաթնաղիէէն օրինակն և Խորհուրդն :
 շնորհօքն այ ծաղկեալ և զարդարեալ :
 շ. 38. 41 : Լ. չ. ք. յորմէ հատեալ է քուն
 ՚ի պահպանել զբանսուոր հօտս : լւ. 40 :
 Ար ետեսն զսփ. ՚ի նմանէ օրհնեցաւ և
 իէլ կոչեցաւ : լւ. 9. 10 : Լ. չ. ք. որ ետես
 հաւատով զօճն պղնձի ՚ի վր նշանակին ,
 ք. զյս. քս ՚ի վր խաչին , և եկեաց : Բա.
 իս. 8. 9 : Ար լուսաւորեցաւ հաւատով .
 և ետես զերկիրն աւեաեաց՝ զվերինն եէմ ;
 զոր խոստացաւ ան տալ ՚ի ժառանգուի
 հոգևոր որդւոցս տբրօհամու : ք. օրին .
 լի. 1 : Լ. չ. ք. որ բացաւ , ճաշակելով զվեր
 իմաստունէ ՚ի յանաշուհն գրոց փեթակէ :
 ան. Բա. 4. Ժ. 27 : Լ. չ. ք. այ՛ որ բաց է յամ
 ժամ զցայգ և զցերեկ . ք. Բա. 4. ք. 29 :
 Ալ հայի յամ ճանապարհս որդւոց մարդ
 կան : Երեմ. 19 : Ար զվերանալն Եղիայի
 ետես . և զկրկին ոգի նր էաւ : ք. Բա. 4 .
 ք. 12. 14 : Լ. յսինքն է՝ հաւատաց ՚ի խա
 չելուին և ՚ի համբարձումն քի . և զփառս
 նորին , և զսքանչելագործուի ընկալաւ :
 Լ. չ. ք. որ ետես զշողն՝ զի դարձաւ անդրէն
 յետս զտանն աստիճանօք . և ինքն յարեաւ
 ՚ի հիւանդուէ իւրմէ : ք. Բա. 4 . ք. 11 :

Պատկեր է ըստ ունեւոյն:

Էսայ. 17. 1: Լ. յախնքն՝ մայր Լ. թուումեր սբ
1. ջմիածին՝ հաւատաց ՚ի քս, որ ընդ ինն
գամսովարգուիս հրեշտակաց խոնարհե
ցաւ. և բուռն է հոր մարդեղուք զգա
ւակէն աբրահամու. և կենդանացաւ
հոգւով: Էբր. ք. 16: Լ. չք՝ որ լուսաւորե
ցաւ ձկանն լեղեաւ. ք. դառնակսկիծ
չարչարունօքն. ք. 1. 13: Լ. չք ք. 13
զորմէ ասէր երանելին յօք. Է. 8: Լ. չք քո
յիս, և ես ոչ ևս իցեմ: Լ. չք քն՝ որ ՚ի աբ
նանկա հայի. արտեանուիք նր. քննեն զոր
դիս մարդկան: սաղմ. Ժ. 5: Լ. կն գեղե
ցիկ՝ որոյ սիրովն խանդակաթ եղեալ՝ ա
սէր երկնաւոր փեսայն. սրտացուցելը ըզ
մեղ. ք. 1. 1. սրտացուցելը զմեղ
միով ակամբ քով: Լ. լ. Թէ՛ դարձն զաչս
քո առաջն իմ, վս զն դոքս լե ոստուցին
զխաւերգ. ք. 9: 4: Լ. չք ք. 13՝ որ քննէ
զգաղտնիս և գիտէ զսիրաս. տեսանէ
զգործս և հայի յամ ճանսոյարհս մարդ
կան. և առաւել լուսաւորե քան զարե
գակն: սիբա. Իգ. 27. 28: Լ. չք՝ որ զթա
գաւորն փառաց ետես: Էսայ. 17. 17:
Լ. լ. սբ է՛ ՚ի տեսանելոյ զչարիս: ամբ. ք. 13:

ՂԵՆԵԷ Է ԸՍԿՈՒՆԵԼՅԻՆ :

տեացն որդիք եմք . չէմք որդիք աղախնոյն ,
այլ աղատին : Գաղ . Դ . 22 . Եվէրջն . ԼԵ՛Ի
ձեռն երկնաւոր փեսային՝ զորդիս իւր
զազգս հայոց աղատեց՝ ի բռնուէն սանյի ,
ի մեղացն ադամայ , ի յօրինացն մովսէսի ,
ի կռապաշտուէ , և ի չար գործոց միմնոյ ,
զորս թուէ Լուաքեալն : Գաղ . Ե . 19 .
20 . 21 . ԼԵ՛Ի հանդերձելումն ունի ա
ղատել յամ թշուառուէց , և ի տանջա
նացն դժոխոց . և ճշմարտ երջանկուէն՝
արքայուէն երկնից և յաւիտենական կե
նացն՝ արժանի տունել : Երբն աղադաւ
ունի խորհրդաբար ի գլուխ իւր զհինգ
կաթուղիկէս , իբրև զհինգ պսակս պար
ծանաց :

Եթնևտասներորդ՝ զի հինգ են ճարք
զցաւս փարատելոյ , և դեղք տրտմուէ՝
որ է ախտինչ հոգւոյ . Լուաջին ճնարն՝
է բերկրուի զինչ և իցէ . որ զվերս վա
րակեալս ցաւօք՝ բժշկէ՝ . և զտաժանեալ
սիրտս սփոփէ , իբր հանգիստ՝ զանդամն
լուծեալս յաշխատուէ : Երկրորդ ճնար՝
են լալիք , հեծուի , հառաչանք , ողբք , և
այլ արտաքին նշանք տրտմուէ : Սի սղ

ՏԻՆԳ Լ Խախտողիկէից օրինակն և խորհուրդն:

քօք թեթեանայ սիրտն . և իբր դատարկանայ , և արտաքս թափի մասն ինչ ՚ի դառնուէ արտմուէ . և ուշ հոգւոյն ՚ի զգայուէ ներքին ցաւոց՝ դառնայ յարտաքին յայն նշանսն : Եւրդն՝ է կարեկցուի բարեկամաց . որ զցաւս վարատէ :

Չորրորդ հնար՝ որ իմաստնոց միայն , է խոկուամն ճշմարտուէ . որով մեղմանայ ցաւն . զի ուշ մտացն ՚ի զգայուէ ցաւոցն այնու ՚ի բաց դառնայ . և սիրտն առ ոչ ընկճիլ ՚ի չարեաց , քաջալերի . և զզգալիս արհամարհէ : Եւ զի ինքնին ամենաղուճարճ գոլով զթաղծեալ սիրտս արգաչատէ . և անուշուք իւրով զամ՝ դառնուի ամուքէ : Եւ ինգերդ հնար ցաւոց՝ են դեղք ինչ մարմնաւորք : Ի մէջ սոցա է բունն . որ լն ամբրոսիոսի , զխոնջ միտս հանգույանէ . և զսուգ հոգածի լուծանէ . զի զամ ցաւս և զհոգ մոռացուցանէ . և քաղցր ցօղով իմն զցամայիլ ոգիս թարմացուցանէ : Եւ այ՝ տերտղիանոս կոչէ զսա , կազդուէ ինչ մարմնոց , հասալիզ զօրուէց և բժիշկ վաստակոց : Եւ լն բազանիք . զորոց ասէ մեծն օգոստինոս .

Գովէլէ է ըստ ունէլոյն:

լուեալ է իմ, կոչել զսա յունաց՝ բաղա
նիս, մն այնր պատճառի, զի բառնայ ըզ
նեղուիս ՚ի սրտէ: (Տէս Ի չրտ հասարբին
խձրնոյ. էրէս. 181.)

Ըրդ՝ անծահիմն և լուսակերտ Լթոու
մեր սբ Լ ջմիածին՝ ՚ի ցաւալից յայս
կենցաղ ՚ի հովիտս տրտմուէ, սաղմ. ճի. 7.
Հնորհեցաւ մեզ տանս հայոց՝ փոխանակ
դրախտին ադամաց, և նոյեան տապանին,
մովսիսեան խորանին և սողմոնեն տաճա
րին՝ իբրև յատուկ ինչ բերկրուի և ցըն
ծուի, պսակ պարծանաց և մխիթարուի
լս հոգւոյ և լս մարմնոյ: Ար իւրովն բաղյ
րուք և վայելուք իբր բալասանաւ իմն
զմերս հոգւոց և մարմնոց վերս բժշկէ.
Ղտրտմուիս փարատէ. զթաղծել սիրտս
արգահատէ. ՚ի դառնուէ ցաւոց բաղյ
րացուցանէ. զծանրաբեռնեալքս մեղօք
հանգուցանէ. կաղղուրացուցանէ՝ զմեզ
և կարողացուցանէ. ՚ի նեղուիթէ մերում
օգնէ և մխիթարէ. և հողևոր և մարմնա
ւոր ուրախուք ուրախ առնէ. Այ ՚ի
սոյն խորհրդ՝ ունի զհինգ չքնաղակերտ
կաթուղիկէս՝ իբրև զհինգ դեղս արրա
մուէ մերոյ:

ՏՆԻԳ ԱՄԻՆՈՒՅԻՆ ԵՐԵՄՅԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ :

Աթուոսաներդ՝ զի շինեց թիւն՝ յոր
ժամ հանդերձ նախագուհիւքն իւ
րովք բազմապատկեմք , բացակատարէ՛
զճգետասան թիւն : Վանդի առնլովն
զչորս՝ բացակատարէ՛ զինն . և առնլովն
զերիս՝ բացակատարէ՛ զերկոտասան . և
առնլովն զերկուս՝ բացակատարէ՛ զչորեք
տասան . և առնլովն զմի՝ բացակատարէ՛
զճգետասան . որ է երիցս հինգ :

Եւ քանզի գերապայծառ աթուոս մեր սբ
Ղլմիածին՝ զամենայն էրրորդուհն
և զմի անուհն ծանուցանէ մեզ խոր
հուրդ . յորոյ անուն և կառուցլ ձեռօր
լսելիքն մերոյ սբն Վրիգորի՝ որ երկւք
ճգօք ամօք ՚ի վերապին ճգնեցաւ : Այ
՚ի մեծահրաշ յայս խրհարդ՝ ունի զչին
գեակ թուով՝ գեղեցիկ կաթուղիկէս :

Հա այսպի հոգակապ տունս և լուսաձե՛մ
Տաճարս այ , և տեղիս յարկի փառաց
նր մայր Աթուոս մեր սբ Ղլմիածին՝ գո
վելի և վայելուչ է լը Անելոյն՝ (որ մի է՚ի
տասան սորգուհն Վրիստոսէլի :) Այ զն
ունի զերիս դրունս , և զչորս սիւնս , զեօթն
սեղանս և զհինգ կաթուղիկէս , զորոց օրի

Ի ջլիհածին անուանն օ

Նակս և զխրհարդս լը կարի ծանուցար ։
Դ ւյ՝ ասէ երջանիկ մրդրէն դաւիթ ։
Տը սիրեցի զվայելուի տանքոյ ։ և զտե-
ղև յարկի փառաց քոց ։

Ի վէ Ի ջլիհածին անուանն օ

Դարձեալ՝ քոտհիմն մայր Լ թոռս
հայաստանեայց՝ գովելի է լը անուա-
նակոչուէն ։ Վանզի՝ Ի ջլիհածին՝ է լու-
սափայլ անուան ։ որ զեկեղեցին իբրև զա-
րեգակն պայծնցուցանէ ։ ծննդ օ ւ 16 ։
Ի ջլիհածին՝ հեշտալուր անուան ։ որ զբերան
մարդոյ իբրև բարեհամազբիւր զովա-
ցուցանէ ։ ք 6 ։ Ի ջլիհածին՝ վայելուչ
անուան ։ որ զամնն իբրև զգրախտ փափկու-
թէ զուարճացուցանէ ։ ծննդ օ ք 8 ։
Ի ջլիհածին՝ սքանչելի անուան ։ որով զմեղ-
անձ օրհնեաց ։ լք 28 ։ 29 ։ Ի ջլիհածին՝
վսեմական անուան՝ քանդակեալ ՚ի յոսկի
մատանուջ ։ զոր էդ ՚ի ձեռին սբյի Վրիգո-
րի թգւորն երկնաւոր ։ լսւ 42 ։ Ի ջլիհա-
ծին՝ անձառելի անուան՝ փորագրել ՚ի վր
գաւազանի մովսիսանման Լ ուսաւորչին ։

Արհարարսոր և գովելի է:

որոյ զօրուք մեղացն ծով բաժանեցաւ .
և ՚ի վիմէն բղխեցին վատկք ջուրց, էլից .
ԺԴ . 21 : ԺԷ . 50 Բսւ . Ի . 110 : | Վիհածին՝
սբ անունն տն՝ ՚ի յոսկի Թիթղան քանդա
կել . և ՚ի վր խուրին ՚ի ճակատ քհնայնախին
այ եղել է էլից . ԻԸ . 36 . 37 . 38 : Արում
երկիրեպագ խոնարհուք՝ մեծն աղէք
սանդր Թիւր : (Տէս ՚ի պատմութն հայոց .
հասոր . Թ . էրէս . 1250) Արամասել . Թա
գաւորուիք երկրի, և ամազգք՝ ամակերտ
և լուսանկար Տաճարիս մեծի, նաև հրա
շալի անուան սորին և զօրուէ՝ փափգնօր
երկիրպագանեն և ծառային, ըստ բանին
դաւթի : սաղմ . հա . 11 : | Վիհածին՝ ամե
նահամ անուն . որ զբերանս քաղցրացու
ցանէ . և զամ խնդրուածս մեր՝ իբրև
զերկնատեղաց մանանայն կատարէ : Բսւ .
Ժ Թ . 8 : | Վիհածին՝ ամենազօր անուն . ո
րով նշանակել քարն՝ զգողիաթու ճակատ
Չաղջախէ՝ և յերկիր տապալէ : Թ . Բսւ .
ԺԷ . 49 : | յսինքն՝ ուղղափառ . դաւանու
թի սորին և ճմրտ խոստովանուի՝ որ առ
պաշտելի սբ երրորդ ուին, և ՚ի մարգեղուին
թի այ, նաև շնորհք և զօրուի սորին՝ զհա

ԴՆԻԹԻՆ անուան •

կառակորդացն հարկանէ՛ ճակատս, և յեր
կիր կործանէ: ԴՆԻԹԻՆ՝ հրաշագործ
անունն • որով մերս դառնուի ՚ի քաղցրուի
փոխեցաւ • Օ ի զորօրինակ եղևսէ նոր
կժով և աղև զվնասկը ջուրս երիբովի
բժշկեաց: Դ. Բագ. Բ. 20. 21: Բ սա սմին
օրինակի՝ քս փրկիչն մեր սովին նորահրաշ
հաճարաւս, և նոր անուամբս ԴՆԻԹԻՆ,
և մայրագործ իւրով մեռոնին՝ քաղցրա
ցոյց զդառնուի ջրոյ հայաստանեաց • Կ
զմեղս մեր քաւեաց • և զհոգևոր և զմար
մնաւոր հիւանդուիս բժշկեաց • ԴՆԻԹԻՆ
ԹԻՆ՝ նբ անունն • որ օրճեալ և փառաւո
րեալ է յարևելից մինչև ՚ի Թուսս արևու
և մեծ է յսմազգս երկրի: սաղմ. ճժԲ. 3:
Սաղ. Թ. 11: ԴՆԻԹԻՆ՝ բարի անունն • որ
լաւ է քան զմեծուի բաղում, և քան զար
ծաթ և զոսկի: սառակ. իբ. 1: Ժող. Է. 2:
ԴՆԻԹԻՆ՝ հրաշալի անունն • որ զսիրտ մար
դոյ իբրև գինի ուրախ առնէ, և ոնց իւղ
ղուարթացուցանէ: Բ ստայնմ, իւղ թա
փեալ է անունն քո • վննրկ՝ օրիորդք սիրե
ցին զբեղ: երգ. Թ. 2: ԴՆԻԹԻՆ՝ խորհր
դաւոր անունն • որ զունչս անցուն իբրև

Ի Չվիածին անունն օ

նշանակող քնասիմն և լուսանկար, չքնա
ղակերտ և մեծակառույց, երկնամասն և
հոյակապ Տաճարիս՝ մօրս ամեկեղեցեաց
հայաստանեայց ազգի: Ի Չվիածին՝ պան
ծալի անուն, որում ոչինչ նշանաւոր ա
նուն՝ զուղակչու գտանի: Ի Չվիածին՝
ցանկալի անուն, որ զսիրտս և զբաղձանս
ամցեն՝ իբրև մագնիս առ ինքն քարչէ:
Ի Չվիածին՝ գեղեցիկ անուն բարի՝ քաղցր
և անոյշ պառզ շրթանց հաւատացելոց,
ի գիշերի և ՚ի տունջէան յուսով կոչեցլ
ընդ ամ տեղիս յիշեալ և փառաւորեալ:
Ի Չվիածին՝ խորհրդաւոր անուն, որոյ
մատրն՝ լս համարողական հաշուի բաղկա
ցուցնեն զթիւ ուշ լս Իւսաստի հաղար
հինգ հարիւրն՝ (որ է երիցս հինգ,) զամե
նասբ երրորդուէն, և զճնգից զգայուէց
կատարել կենդանւոյ՝ ցուցնէ խրհւրդս:
Իւլ իննսուէն՝ որ է իննիցս տասն՝ զբի բնա
կելոյն ինն ամիս ՚ի յորովայն սբյ կուսին,
և զիննեակ դասուց հրեշտակաց, և զսա
տիճանաւորացն եկողոցն՝ նշանակէ խոր
հուրդս: Եւ ցուցանէ զտասն երկինս,
և զտասնաբանեսոյ օրէնս, զտասն խորանս

Որպէս զգործարարս ի գործելի է:

աւտորանին, և զտասն ստորոգութիս, զտասն
 եղանակս ձայնից, զտասն հորովս անուան,
 և զտասն զօրութիս հոգւոյն: ասհմանաց.
 պրակ. իմ: Եւ վերջինս ութն թիւն՝ զութ-
 օրեաց թիփատութէն քի, և զեօթներդ
 դարու կենցաղոյս՝ և զհանդերձելոյն ցու-
 ցանէ՛ խրհչւրդս. լը նմին և՛ զութն գիրս
 անուան իւրոյ՝ յորոց ինքն բաղկանայ:
 Եւ ջմիածին՝ լուսակազմ՝ թոռ անուէ,
 որ շուրջ զիւրե ունի զծիածան՝ լը յով
 հաննու յայտնուէ: Դ. 2. 4: Եւ հըշտկց
 բնակարան. նհպետաց իջելան. մարգա-
 րից հանդիսարան. առաքելոց ընդ ունա-
 րան. վարդապետաց ձեմարան, և նիւթ
 ատենաբանուէ. հայրնոց նստարան. մարտիրոսաց
 ժողովարան. ճգնաւորաց հանգստարան.
 կուսանաց միայնարան. արդարոց սասնջական.
 մեղաւորաց քաւարան. յարկ սրբուէ.
 տեղի փառաբանուէ. անային շնորհաց
 շտեմարան. ամբարեաց գանձարան.
 յատուկ պարգև տանս թորգումական.
 գերագոյն փառք աղգիս
 արամեան. սիրելի և ցանկալի ամ
 մարդկան. Եւ հա այսպէս գովելի և վայել

ԼՂԻԹԱԾԻՆ ԳՈՎԵԼԷ Ե ԸՆԿ ՄԻՆ :

ԼՂԷ Ե քսահիմն և անկերտ մայր ԼԹՈ
 ռըս հայաստանեայց սբ ԼՂԻԹԱԾԻՆ , լն
 տանն ստորոգուէցն ԼՂԻՆՍՏՈՒԷԼԻ , և լն
 անուանակոչուէ իւրոյ . Սորին աղագաւ
 ասէ երջանիկ մարգարէն . Տէր սիրեցի
 զվայելուծի տան քոյ . և զանոյն յարկի
 փառաց քոց :

Գոյացո՞ւի ,	բանակո՞ւի ,	չբէլ .
ԼՂՆՈՒՆՆ	ուծեակ՝ տառիւք յօդեալ ,	չալ .
ուր ,		առնէլ .
յերկրի սանդուղք՝ և սիւն կանգնեալ .		ծնեալ .
առնչո՞ւի ,		ուհեւլ :
յորդիս լուսոյ՝	ըհայս	
էբբ ,	որակ ,	
այժմոյս	պսցծառ՝ նոր պսակեալ :	

ԼՂԱՐՃԵԱԼ՝ ՚ի չորից պատճառացն շար
 ժական էակի՝ մարթ է զհոյակառ Տա
 ճարիս մեծի՝ սբ ԼՂԻԹԱԾԻՆԻ՝ ցուցանել
 զգուրուի և զգերիզանցուի . ՍՂՆ զն՝ սմին
 այսմ արարչական պաճո՝ է սմէնիմաստ
 ճարտարապետն անցն : Իմաստ . Է . 21 : ԼՂԷ
 իմաստուի՛ն այ : ան . Է . 24 : ՎՂանդի
 փուլոր իջմամբն քի՛ հրաշակերտեցաւ ,

ՂԱՎԷԼԷ Է ԸՆՊ ԶՈՐԷՅ ԱԿԱԳՃԱՌԱՍՅՆ ։

Ե նոր անուճամբ ՂԱՂԻԹԻՆ ԿՈՆԵՑԱԼ , Ը
գՈՒՇԱԿԵԼՅՆ ԵՍԱՅԵՍՅ . ԿԻՔ . 2 0 ԵՆԻԼ
ԹՎԿԱՆՆ՝ Է ՀՈՄՍԱԳՈՅԾԱՈՒ ԼՅՅԱՆ՝ ՈՐ ՚Ի
ԵԲՐԿՆԻԳ ԱՍՏԱՆՈՐ ԿԱԹԵՑԱԼ . ՈՐՈՎ ԱՅՍ
ՏՈՒՃԱՐ ՆԿԱՐԵԾԼ . ԵՐՈՒՄ Ե ՇՈՂԱԿՆԻ ԱՆ
ՈՒՆՆԵՑԱԼ . ԵՆ ԵՄԵՍԱԿԱՆՆ՝ Է ՀՐԱՇԱՌԻԱԿ
Ե ԲԱՐԵՎՈՅԵԼՈՒՅ , ԽՈՅԱՆՄԱՆ Ե ԱՆՀԱՄԵ
ՄԱՍ ՃԵ ՍՈՐԻՆ Ե ՉՔԵՂՈՒՄ , ԵՆԿ՝ ՎՈՒՄՃԱ
ՆԱԿԱՆ ԱԿԱՏՃԱՌՆ Է , ՂԷ ԼԻԳԻ ՆՈՐ ԽԻՄՆ ԽՈՐ
ՀՐԵԳԱԼՈՐ ԵՐԿԻՆՔ ՚Ի ԵԲՐԿՐԷ , Ե ՂՐՈՒՍՈ
ՎԻԱՎԿՈՒԷ . ԱՂԲԻԼՐ ՉՐՅՆ ԱՆՄԱՀՈՒԷ , Ե
ՉՄԵՄԱՐԱՆ ԱՃԱՅԻՆ ՉՆՈՐՀԱԳ . ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ
Ե ՃՆՈՂ Ե ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾ ԱՄՎԱՆՈՐԵԼԻԳ
Ե ԵԿԵՂԵՑԵՍԱԳ . Ե ԵԱՏՈՒԿ ԽԻՄՆ ԳՆԾՈՒՄ Ե
ԱԿԱԿ ԱԿԱՐԾԱՆԱՑ ՀԱՅԿԱՂԵԱՆՍ ԱՂԳԻ .
Օ ԱՅՍ ԱՄ ԵԱՌԱՅԱԳՅՆ ԵՄԵՆԼ ՄԱՐԳԱ
ՐԷԻՆ , Ե ԽԻՄԱԳԼ ՀՈՒԼՈՎ ԱԲՎ , ՍԱԷ . ՏՐ՝
ԱԻՐԵԳԻ ՂՎԱՅԵԼՈՒԹՄԻ ՍԱՆ ՔՅՅ Ե ՂՄԵՂԷ

ԵԱՐԿԻ ՎԻՈՒԱՑ ՔՅՅ ։

ԵՐԳ՝ ՂՐՐ ՕՐԻՆԱԿ ԱՃ Է ՃԱՅՐԱՂՅՆ Ը
ՀԱՆՈՒՐ ԲԱՐԻ՝ ԵՐՈՒՄ ԱՅԼ ԱՆԿԱՏԱՐ
ՄԱՆՆԱԼՈՐ ԲԱՐԷՔ՝ ԻԲՐ՚Ի ԲՈՒՆ ԵԱՆՉՆՈՒՄ
ԱՂԲԵՐ , Ե՚Ի ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ԾՈՎՈՒ , Ե՚Ի
ՄԷՍ ԲԱՐՈՒԷ ԲՈՎԱՆԳԱԿԻՆ . ՂԷ ՚Ի ՆՄԱՆԷ՝

ԼՆԴԻՏԻՆ ԳՈՒԼԷԼԵ Է,

'ի պէս պէս վտակս հոսեցինս : Վարձեալ
 ուն օրհնեալն 'ի կանայս՝ ամենամբ Վճա
 ծինն մարիամ է՝ ընդունարանն նմ շնոր
 հաց և փառաց, և պսակ պարծանաց հա
 մօրէն նբց երկնաւորաց և երկրաւորաց :
 Օ ի զամցուն բոլոր սրբունին և զառա
 քինունին, զկատարելուն և զարժանա
 պատուուն առ ինքն ունի ժողովեալ :
 Վարձեալ ուն 'ի ծառն սրբփիւրի՝ տեսա
 կագոյն տեսակն՝ համահաւարօղ է և ժո
 ղովարան՝ գոյացական ձայնից նմի : զի
 զվերին լահանուր ձայնան 'ի գերագոյն սե
 ուէն սկսել՝ առ ինքն ունի ներգործուի :
 և զնոցանէ՝ իբրև զվիոյ բոլորէ ստորոգի :
 Վարձել ուն մարդն 'ի փիլիսոփայից կոչի
 փոքր Տ. վն լինելոյ նր բովանդտիուն իմն
 և հաւարումն նմ իրաց : զի զերիս կարգս
 Տիս մեծի՝ զհոգևորն ասեմի զերկնայինն,
 և զտարրականն երևեցուցանէ յինքէն :
 Բստ այսմ օրինակի՝ քսահիմն և լուսա
 կերտ մայր Վճռուս մեր նբ լՆԴՎԻՍ
 ծին՝ է՝ աղբիւր և ծով՝ լունարանն և ժո
 ղովարան՝ նծային շնորհաց և փառաց,
 զօրուէց և մեծ վայելչուէց : Լ՝ կատար

Օ ի է ընդունարան ընդհաց:

և գաղաթն, իշխան և թագուհի, ծնող
 և կատարելագործ՝ բովանդակուլի իմն
 և հաւարումն ամ վանից և եկեղեցեաց
 հայաստանեացց սողգի: Իբր թէ՛ կամե
 ցեալ նյ զամցւն զօրուլիս, զօրհուլիս և
 զընորհս ՚ի միումն յայսմիկ պարունակել
 իբրև զմասունս ՚ի բոլորի. կմ իբրև զան
 հասս ՚ի տեսակի. և զտեսակս ՚ի սեռի.
 կամ իբրև զտիեզերական իշխանուլի ՚ի
 միումն անձին արքայի. և կամ ուն զհամս
 ամ կերակրոց ՚ի մանանայն երկնատեղաց:
 Իմաստ. Ժ Գ. 20: Վանզի՛ բաժանեալքն
 ՚ի բազումն, Ժողովեալ են ՚ի միումն. և
 զսորին հակուին՝ Ժողովեալքն ՚ի միումն՝
 ցրուեալ են ՚ի բազումն. մինչև ՚ի դէպ է
 ընծայել սմին այսմ, զոր ասէ զքսէ երա
 նելի նարեկացին: Վոյն ինքն ամ և յամի,
 ՚ի արսոն է կէզէցոց: Ան զի զվերնոյն
 եէմի և զնեքնոյն ևս, զբեթղէհէմի, և
 զամնբց տաճարաց՝ որ ՚ի յըհանուր տիե
 զերս, ունի սու ինքն Ժողովեալ՝ և բովան
 դակեալ՝ պարունակէ զբոլոր զօրուլիս և
 զընորհս, զփառս և զմեծ վայելչուի:

() այս ամ դաւթի մըգրէին հողւոյն ա

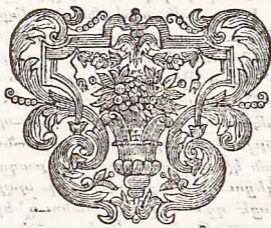
Եւջեմիսի սիրելի է

ԸՅՐ. յառաջագոյն տեսեալ և իմացեալ. և
զտասնադէ. քնարն հարեւըրգէր ցնծութի.
ՏՐ՝ սիրեցի զվայելչուի տան քոյ, և զտե
ղն յարիկի փառաց քոյ: Սաղմ. ին. 8:
Եւջեմիսի սիրելիք լի անձնայր Սար
գարեկն, սիրեսցուք ի բոլոր սրտէ. և յամ
անձնէ, և յամ զօրուէ մերմէ՝ զվայելուչ
տունս և զլուսածեմ Տաճարս նյոյզ յարկս
սրբուէ և զպերհրաշ Տեղիս փոց ի ջմանն
քի, զմայրս ամ եկեղեցեաց, և զծնօղս
հաւատոյ հայկազեանս ազգի, զերկնանը
ման լ' թուս ստեմ զսբ Եւջեմիսի: Եւ
մի բանիւք և լեզուօք սիրեսցուք, այլ սր
դեամբ և ճշմարտութի, լի խրատու սիրելի
աշակերտինս ն. 304. 4. 18: Եւ սէրս
մեր սու սբ լ' թուս հրաշտի յայնժամ
երևի, յորժամ զպատուիրանս սորս պա
հեսցուք և զհրամանս կիրեսցուք. յոր
ժամ ի դաւնուէ սորին և ի կանոնադրու
թէ կացցուք մնասցուք անփոփոխելի.
յորժամ զհաստատուի սորին և զպայծա
ռուի բանիւ և արդեամբ կամեսցուք և
ջանասցուք յամի. յորժամ զպէտս կա
րեաց սր լ' թուսցուք, պատուեսցուք զսա

Լ՛ՐՐԷՍԻՔ Ե՛ ԺՆԱԲԻՍՈՒՄԷ

փառաւորեսցո՛ւք և մեծացուցո՛ւք , լը
հրամանին յայ . թէ պատուէա՛ ղժնօղս քո ,
զեքեղ բարի լիցի և երկայնակեաց լիցիս :
Էլիցի . 12 : Եւ ՚ի վրայս ամի՛ յորժամ
ի տնէ յաւէժական հայցմամբ խնդրես
ցո՛ւք , ղե տացէ՛ սմին այսմ հրաշափառ
Լ՛թողցս՝ սբյ Լ ջնիածնի՛ զպայծառու
թին եէ՛վի , և ղձիլս շնորհաց սիօնի և բեթ
ղէհէմի , պահեսցէ՛ զսա՛ ՚ի դրանց դժու
խոց անյաղթելի , և ղկանթեղ սորին անշի
ջանելի . և լուսաղարդեալ՝ ճոխացուցէ՛
լը հոգևորին և լը մարմնաւորին՝ մինչև ՚ի
կատարած Տի՛ ՚ի պարծանս հայկազեանս
տղչի : Եւ զսորին արժանաւոր մարուր
փեսայն՝ և զպատուական հայրապետն
ամհայոց՝ ղունօղն փակնաց արքայուէ
երկնից՝ նման Պետրոսի՛ , ղյաջորդն՝ սրբ
բաղան Լ՛ռաբելոցն թադէոսի և Բալ
թուղիմէոսի , և ղփոխանորդն լըսորչին
մերոյ սբյն Գրիգորի՛ ղՏԻ (այս անուն)
սրբաղան կթլղիկոսն ՚ի շրջանս բազում
ամաց կեցուցէ՛ . և շնորհաղարդ պայծա
ռացուցէ՛ ղզաւազան իշխանուէ՛ երջա
նիկ հայրնային մերոյ , ՚ի փառս անսւան

իւր սբայ, և ՚ի ցնծուի համօրէն ազգիս
 մերոյ: Ոպ զի և մեր վայելել յամի յած-
 սային երկնաձիր պարգևս, և ՚ի հոգեպա-
 րար շնորհս սորէն Վճահիմն և լուսակերտ
 հաճարիս սրբոյ Ս. Չմիածնի, և գորովա-
 գուծ Ս. օրս հաւատոյ հայաստանեայց
 սղգի, կարասցուք ասել համարձակուք՝
 ըստ երջանիկ մարգարէին դաւթի. ՏՐ
 սիրեցի զվայելչուի տան քո, և զտեղի
 յարկի փառաց քոց: Եւ փառաւորես
 ցուք զամենամբ երրորդուին զհայր
 և զլորդի և զսբ. հոգին. այժմ և
 միշտ. և յաւիտեանս յաւի-
 տենից, ամէն.

Դ մօր բանիս՝ տառից անուանն,
 յօրինեալ երգ՝ ներբողա կանօ.
 Լուսբ Լթուսն՝ երկնանը մանն,
 Լջմիածին՝ անուանա կանօ

(Լսա էզանալէ Զարմաբ Յեռլ ասաղիօ)

Յ երկրի երկին՝ երևեալ, երևեալ, և
 Լրեգակըն ծագեալ, Լջմիածնի՝
 լուսափայլ, սբ Տաճար՝ ծնեդ. Թ. 8. 16:
 Լթուս սբն՝ Վրիգորի, գրի՞, Սայր
 հաւատոյ՝ հայ ազգի, Լջմիածին՝ աղաւ
 նի, լուսափայլ ը. 10. 11:

(Օջնի ան ասն՝ շաշա էրկրտ ասանա ասա՛ն)
 Լարեգութ հօրն՝ օթեանն, օթե՞, Ոլ
 դույ նորին՝ ճեմարանն, և սբ հոգւոյն՝
 բնակարանն, սբ Լթուս:

Թամից ազգաց՝ գովելի, գովե՞, անցեն՝
 սիրելի, հայոց պսակ՝ պանծալի, սբ Տճր:
 Լնճառ լուսով՝ ձեացեալ, ձեա՞, խաչա
 նրման կառուցել, վոյելլապէս յօրինել,
 սբ Լթուս:

Հինգ զգայուլ՝ զարդարեալ, զարդ՞,
 բանականի նրմանեալ, հինգ գրմբեթով
 պրսակեալ, սբ Տաճար:

ԼԵԳ օրհնութիւն,

Լ՛իւն դրախտին՝ նմանեալ, նման՝ ՚ի քեզ
կենաց՝ ծառ տնկեալ, իջման տեղին լու
սափայլ, քրիստոսի : Ը • 8 • 9 •

Ս՛եկնուէ և քարոզի, քարո՞, անտառ
մատենի, աղբիւր ՚ի քէն միշտ բոլորի, սբ
Լ՛թու : Ը • 10 •

Լ՛ին աղէղն՝ գերափայլ, գեր՞, յամպըս
լուսոյ երևեալ, Լ՛ծ ըմբշ՝ քև հաշտեալ,
սբ Տաճար : Թ • 13 • 14 •

Ս՛այելչագեղ՝ նրկարօք, նրկար՞, ոսկիա
փայլ երանգօք, խորհրդաւոր պատկերօք,
զարդարեալ •

Լ՛ծակերտ՝ նոր տապան, նոր՞, ՚ի ծովուս
աշխարհական, փրկօղ ՚ի ջուրց մոլուէ,
զհոգիս : Է • 13 •

Բ՛նատեսին երևեալ, երև՞, սանդուղք
լուսոյ՝ հաստատեալ, և դուռն երկնից՝
ասացեալ, սբ Լ՛թու : ԻԸ • 12 • 17 •

Պ՛ու միշտ կանաչ՝ որթ յերկրի, որթ՞, բե
րօղ զողկոյզ՝ երբակի, հաղորդուէ՝ խոր
հրդի, սբ Տաճար : Խ • 10 •

Լ՛ղիւսանման՝ երևեալ, երև՞, շափիղայ
ակըն գովեալ, կայան ոտից՝ մոն եղեալ, սբ
Լ՛թու : Էլից • ԻԴ • 10 •

Լ՝ ԳԻ Լ՝ ՉԻՄԹԻՆ՝

Պայծառալոյս աշտանակ, աշ՝, ոսկիապատ
տապանակ, ունիս ՚ի քեզ ըզ տախտակ,
օրինաց: Ին՝ 10. 31:

Լ՝ Ե սիւն լուսոյ երևեալ՝ երև՝, հոգւոց
մերոց լոյս տուէալ. և առաջնորդ մեզ
եղեալ, ՚ի յերկինս: Ժ՛ 21:

Տասն փեղկեան խորանին, խոր՝, սինէւկան
սբ լերին, և իմաստնոյ տաճարին, գերա
դոյն, Ժ՛ 20: Ի՛ 1: Գ՝ Բագ. Գ՛. 2:

Լ՝ Չմիածին՝ տուն փառաց, տուն՝, իմաս
տըն հօր զքեզ շինեաց, և եօթնսթիւ
զարդարեաց, խորանօք: առակ. Թ՛. 1:

Լ՝ Կամբք յեռեւ պատուէական, պատ՝. տախ
տակ լտնջաց՝ յսեան, հայոց պարսկ՝ յա
կողան, սբ Լ՛ Թու: Էլէց. Ի՛ 15. 17:

Սափոր ոսկի աննման, ան՝, ունօղ զերկնից
մանանցն, սրբալոյս իւրն օծուէ, սբ
Տաճար: Ժ՛ 33:

Լ՝ Ե քեզ իջեալ՝ միածինն, միա՝, ոսկի ու
ւրն ՚ի ձեռին, հանդերձ զօրօք երկնային,
սբ Լ՛ Թու:

Յնձա՛ լուսով նրկարեալ՝ նրկար՝, ՚ի քսէ
հիմնարկեալ, և խաչաձև՝ կառուցեալ,
սբ Տաճար:

ԼԵՐԷ Հոգեւոր՝

Լ՝ըրկնահանդէա մեծ յարկին , մեծ" , սբ
յարուէ Տաճարին , համանրման դու նը
մին , սբ Լ՝թու :

Լ՝կամբք պայծառ՝ կառուցեալ , կա" , շա
փիղայիւ՝ հիմնեցեալ , կարկեհանիւ՝ շինե
ցեալ , սբ Տաճար : Էսայ . ԺԴ . 11 :

Լ՝եառն սիօն՝ բարձրացլբարձ" , շարհիւ
պարարա՝ և մածեալ , ուստի օրէիք նոր
ելէլսսբ Լ՝թու : սաղ . կէ . 16 : Էսայ . Է . 3 :

Լ՝ջմիածին՝ մայր լուսոյ , մայր" , աղբիւր
ջրոյ կենդանւոյ , անձադործ՝ սբ իւղոյ ,
մեռոնին : Էբե . Է . 13 :

Լ՝արձօղ էից՝ բարձողին , բար" , չորիւք
չքնաղ՝ սեամբք քոյին , անիւ՝ և կառք աւ
սողին , սբ Տաճար : Էգէ . Է . 15 :

Լ՝րձան կրող խորասկեալ խորա" , յերկ
նից լեռնէն վէմ հատել զերկիրս անու՝ մբ
բո լցեալ , սբ Լ՝թու : Դան . Է . 34 :

Լ՝որ արեգակն՝ երևեալ , երև" , յարարա
տեան դաշտ ծագեալ , պնուաւր մեղաց՝
հալածեալ , սբ Տաճար : Դաղ . Դ . 2 :

Սբ փեսային հարմացեալ , հարս" , վայել
չապէս զարդարել , թագիւ՝ խաջին պղպ
կէլ , սբ Լ՝թու : Էսայ . կի . 10 :

ԼԵՒԷ ԼՆԶԻԿԱԾԻՆՆԵՐ

Սողոմոնի՝ իմաստանոյն, իմաստ, ոսկիապարտ
աթոռոյն, համանման և հանգոյն, սբ. Տա
ճար: Է. Բնաց. Թ. 17:

Ոսկի բուրվառ՝ աննման, ան՝, անշէջ հը
րով լրական, բարձօղ զցաւ՝ սատակման,
սբ. ԼԹՈՒ: ԲՆՆ. ԺԳ. 46:

Յանցաւորաց՝ ՚ի յերկրի ՚ի յեր՝, սպաւի
նուէ տեղի, մեծ քաղաք ապաստանի, սբ.
Տաճար: ԼԷ. 12:

Եարդոս ծաղիկ ցանկալի, ցան՝, հովտաց
շուշան՝ գովելի, ծաղկափթիթ վարդենի,
սբ. ԼԹՈՒ: ԵՐԳ. Է. 1: Դ. 14: ԵՒԷ. ԼԹ. 17:

Երկնաւորաց ճեմարան, ճեմ՝, համայն
սբ. Բնակարան, մեղաւորոց քաւարան,
սբ. Տաճար:

Թամից հայոց՝ Թագ փառաց, Թագ՝, յեր
կոտասան աստեղաց, կազմեալ պսակ՝ պար
ծանաց, սբ. ԼԹՈՒ: ՅԱՅ. ԺԷ. 1:

Գրիգորաշէն՝ սբ. տաճար, սբ.՝, ԼՆԶԻԿԱԾԻՆ
կոչեցար, մեծ խորհրդով կառուցար,
խաչաձև:

Այ զսիրտ ՚ի մարմնի, ՚ի մար՝, ՚ի քեզ ունիս
հրաշալի, իջման հեղին քի, սբ. ԼԹՈՒ:
Յորում էօթնեակ՝ գոյ սեղան, գոյ՝, ԼԷ
պար

ԼՅԻԳ ԵՆԾՈՒԷ՛

պարգևաց եօթնարփեան, և լն աչաց վիմա
կան, սբ Տաճար: Էռայ. Ժա. 2. զա. 4. 7. 9:

Սիրոյ պտղոյս՝ քեզ տուօղ, քեզ՝ յԼ. բրա
համ բանիս երգօղ, ծաղկեա շնորհիւ՝
քո ծնօղ, հաւատոյ:

Տաղս այս՝ քառասուն տուն է ՚ի խոր
հուրդ քառասնօրեայ գալստեանն քի ՚ի
Տաճարն, և քառասնօրեյ համբարձմանն:
Լ. յԼ ՚ի խորհուրդ քառասուն արծաթի
խարսխացն՝ որք էին ՚ի գլուխս քսան
սեանցն ՚ի խորանին մովսէսի:

Իարձե՛լ զի քառասունն չորիցս տասն է,
ի խորհուրդ չորից տարերացն, չորից գե
տոց գրախտին, չորից թեւոց խաչին և
չորից աւետարանչացն:

Լ՛ՅԼ ԷՂԱՆՈՒՄ ԷՐԳԵԼԷ՛

Ելիս ծին՝ աղբիւր կե նաց:

Եւ գանձարան՝ համայն բարեաց:

Հտեմարան՝ հոգւոյն շնոր հաց:

Եւ գովելի՝ ամէն աղ գաց:

Ելիս ծին՝ համանը ման:

Բարի երկիրն՝ պարգևս կան:

Քան Գոհութի

յօրինուածով շինեալ հոյակապ Տանդ-
 իմաստուէն ան . առաջ . թ . 1 : Օ կենսա-
 տու պատուականդ Վլետոյ խորհրդաւոր
 մարմնոյն Վ . Ի հայաստանեայց ուր եկե-
 ղեցւոյ , ՚ի նշանակ սմին այսմ հինգ կա-
 թուղիկեիւք զարդարելոյ՝ ըստ հնգեակ
 թուոյ զգայուէց կատարել կենդանւոյ :
 Օ փեսային երկնաւորի՝ Հարսինդ
 լուսոյ , և զգորովադու թ Սօրդ՝ մերս
 ամբիծ հաւատոյ՝ գետնամածեալ ծըն-
 րադրուք համբուրեմ փառագանօր զյա-
 տակ՝ շրթամբք հոգւոյ և մարմնոյ՝ անար-
 ժան որդիս քո : Եւ գոհուք ընծայեմ
 շնորհատու Սնողիդ իմոյ՝ զսոյն զայս վա-
 զոհաս երախայրիս սիրոյ՝ իբրև զման-
 րագորս ռուբէնի՝ գեղեցկիդ հռաքելի :
 Ծնդ . Ը . 15 : Արոյ ՚ի գեղն սքանչելի՝
 խանդակաթ եղեալ նոր իէլի՝ հովուին
 հսկողի՝ ճշմարիտ և քաջ հովուին պատ-
 կերի՝ 904 . Ժ . 11 : հայաստանեայց լու-
 սաւորչի և երջանիկ անարեալ Հայրա-
 պետի ուրջն Վրիգորի , աշխատեցաւ վս-
 քո ամն չորեքտասան մինչև զքեզ էսու-
 իւր հարսնուէ՝ հոգևոր փեսայն : Ծնդ .

Բան Գովեստից՝

Նալի իմն անդաստան՝ ունօղ ՚ի միուս
 վինջի՝ զխորհրդոց քոց և զպայծաւերս սե
 զանոց՝ հասկս եօթնական։ Արով կերակ
 րէ գեղեցիկն յօսէփ մարութք քո փեսայն՝
 ՚ի յեօթնեփո սով դարուս ճի զհոգիս
 մարդկան։ Խմ․ 5․ 50։ Աւլուսաստու իմա
 նալի իմն սիւն խորհրդական՝ նորոյս իէլի
 առջնորդ՝ յեէմն վերնական։ Էլէց․ ԺԴ․
 22։ Աւ ոսկի սափոր աննման՝ ունօղ զէրկ
 նային մանանայն՝ զանձագործ իւղն օծու
 թէ, և զհացն սրբուէ։ Ժզ․ 33։ Աւ ե
 րևեալ աղիւսանման՝ շափիւղայ ակն
 պատուական՝ ոտիցն այ փառաւոր աեղի՝
 իբրև զտեսիլ հաստատուէ։ ԻԴ․ 10։
 Աւ ոսկիապատ տապանակ վկայուէ՝ ըն
 դունարան սրբուէ՝ ցամաքեցուցանօղ
 զգեա կուսպաշտուէ՝ և կործանօղ զմե
 զաց պարիսպ ամրուէ։ Իե․ 10․ 11։ Աւ
 մոյսիսի եռաման խորան՝ երկնից համա
 նման․ Իզ․ 1։ Աւ քհնայապետին ճշմար
 տուէ՝ վակաս շանջաց հրաշազան․ Իը․ 6։
 Աւ զարդարել ակամբք չորեքկարգեան՝
 դատաստանաց տախտակ խորհրդական։
 Իը․ 17։ Աւ աւետեաց իմն երկիր հոգևո

ԺԲ

րա

Լ՝ Ե Լ շրիսճիս :

րական՝ որ բղխես զկաթն պարզ վարդա
պետուէ, և զմեղը քաղցր անձաբանուէ :
Բո՛ւ, ԺԳ. 28 : Լ՝ Ե ոսկի բուրվառ ահարո
նեան՝ յերկնից իջեալ հրով լրական՝ բու
րօղ զհոտ անմահուէ, և բարձօղ զցաւ
սատակմանս ԺԳ. 46 : Լ՝ Ե քաղսք սպաս
տանի՝ յանցաւորաց տեղի ապաւինուէ :
ԼԷ. 12 : Լ՝ Ե գեղեցկաշէն հոյկապ տաճար
սողմոնեան՝ անձային լուսով և փառօք
լրական : Գ. Բաճ. Գ. 2 : Լ՝ Ե ոսկիապատ
Լ՝ Թռռ անման՝ յորում բազմի իմաստու
թիւն հօր՝ երկնաւոր աշխարհ : Գ. Բաճ. Ժ.
18 : Լ՝ Ե նոր կուժ խորհրդական՝ ունօղ
զաղն մարբուէ՝ զսրբալոյս իւղն օծուէ,
բժշկօղ մերս մեղաց՝ ջրոյն դառնուէ,
և զմեղ առնօղ՝ պտղատուս առաքինուէ :
Գ. Բաճ. Բ. 20. 22 : Լ՝ Ե ծաղկաթիթ վար
դենի անուշահոտուէ՝ տնկեալ ՚ի գնացս
վտակաց հողւոյն ճշմարտուէ : Կիր. ԼԺ.
17 : Լ՝ Ե սիօն լէռն սրբուէ՝ ուստի ելինն
օրէնք աւետարանական : Էսայ. Բ. 3 :
Լ՝ Ե բարձօղ էից բարձողին՝ կառք քառա
կերպեան՝ և անի՛ւ հրաշալի, լն կանխաւ
աեսանողին գուշակմանս Էղէ. Կ. 15 : Լ՝ Ե

ԺԿ

վէմ

Քան օրհուհի,

վէմ խորհրդական՝ հատել ՚ի լեռնէ երկ
նից արքայութի՛ն՝ խորտակեալ զպատկեր
կուսպշտուէ, և լցել հաւատով և քաղցր
անուճամբ զերկիրս ամ: Դան. ք. 34. 45:
Եւ պտղալից ձիթնի պարարտուէ՛ տըն
կեալ ՚ի դաշտն արարատեան: Կվ. Ժ. 70:
Եւ վէմ պատուական . որ ունիս զաչս
եօթնական, ցի՛ զհրաշափառ խորանս զա.
Կ. 9: Եւ ոսկիածոյլ աշտանակ եօթնաջա
հեան՝ պայծառացի ՚ի վաղարշապատ քա
ղաքի՛ լը մրդրէին տեսեան, խորհրդովք
քո, և նբց դասուք եօթնական: Կ. 2: Եւ
արդիւն պայծառուէ՛ ծագել յՍս հայաս
տան՝ հալածիչ խաւարի կուսպշտուէ,
և մեղաց մթուէ. Դաղ. Կ. 2: Եւ ՚ի յերկո
տասան սատեղաց վայելուչ պսակ հիւսել
և ՚ի գլուխ հայկաղէան արգի եղել: Գառ.
Ժ. 1: Եւ նոր իմն երկին ՚ի յերկրի սա
երեւել, և եմ՝ քաղաք այ՛ լուսով լցել
չափիւղայիւ՛ հիմնեալ, կարկեհանիւ՛ շե
նեալ, և յընտիր ականց պարսպէլ և վայ
ելչացեալ. զոր մրդրէին կանխաւ գուշա
կեալ. և աւետարանչին նբ հոգւով տե
սեալ: Գառ. ին. 1. 19: Էսայ. Ժ. 11. 12:

Եւ պատգամսն՝ առ ԽԲ Եւ ջրհաճին :

Րդ՝ պատկեալդ և զարդարեալդ անձա
շունչ գրովք՝ հայաստանեսոց սողի
Սայր հաւատոյ՝ ընկալ ՚ի դանձանակդ
քո՝ լը փեսայիդ անմահի՝ զլոմայ սոյն այս
ճառիւ ճարչ. ԺԲ. 42 : Եւ զորդիս անար
ժան՝ միշտ պահեալ ՚ի ծոց քո մայրենի գը
թուէ. սնն կաթամբդ քաղցրուէ . և զար
դարեալ կրկին մասամբք իմաստուէ : Եւ
լը բազմապատիկ բարերարութեցդ առ
նո՛ւնաստս որդի՝ ոչ ունելով զուգակշիռ
տրիտուր, մնամ շնորհարտ յամի՝ Սորդ
լուսոյ սԷյ Եւ ջրհաճնի, և Հօրն հաւա
տոյ մարուք փեսայիդ սԷյն Վրիգորիս
Եւ յլ՝ զի անթիւ բարերարուէց ձերոց՝
թերևս լը մասին ինչ հատուցումն եղիցի,
զսոյն զայս հարս գտի : Եւ յսինքն՝ կալ
մնալ անշեղլի՝ ՚ի դաւանուէ ձերում և
՚ի կրօնի . զերախտիս ձեր խոստովանիլ
և յիշատակել յամի . պահել անմոռաց ՚ի
մտի . և ձեզ ծառայել լը իմում կարի .
գովասանութի փառաւորել զձեզ՝ պատ
ուէլ և սիրել ՚ի յերկրի . Եւ և զխորհրո
դաւորս ձեր անուն ցանկալի՝ որ քաղցր
է քան զմեղը յիմում բերանի՝ դնել

Ազոթախանն՝ այս ներքո զէան ,
 առ նի Նախօրն՝ ԱԾա չան .
 Ըստ այբս-բէնից՝ չարատրու ըէ ,
 յԱբրահամէ՝ շարատրա չան :

մենանք՝ ԱԾա ծին ,
 աստեղազարդ՝ պայծառ երկին .
 և արեգակըն լուսածին ,
 յոգիս ծագեան՝ ըզլոյս
 քոյին : Ծնեդ . ան . 8 . 16 :

Բերօղ պրաղոյն՝ անմահու թեան ,
 ծառըդ կենաց՝ եղեմա կան .
 ծաղկեան շնորհիւ՝ տունկա բանական ,
 ասլ ըզ պրատուղ՝ խմաստու թեան :

Բ . 9 :

Բետըն կենաց՝ Նիքեն բըղ խետլ ,

Ծոց քո կըրօղ՝ երկնից հա ցին,
 ոսկի սափոր՝ մանանայ ին.
 զոր խորհրդով՝ պատարա գին,
 տո՛ւր ճաշակել՝ իմոյ ան ձին:

Ժգ. 33.

Կուսից պըսակ՝ վայելչու Թեան,
 ակըն պայծառ՝ և պատու՛ա կոն.
 զուտից քոց հետ՝ խոնարհա կան,
 յոգիս տպեա՛ն անջընջա կան:

Իմ. 10: զուհ. ան. 38.

Դրաշաղարդեալ՝ սբ տապա նակ,
 զսճադիծն՝ ունօղ տախ տակ.
 տո՛ւր ինձ ըմպել՝ շնորհաց բա Ժակ,
 կտակարանաց՝ լինիլ գի տակ:

Էլից. Իե. 10. 11. 16.

Զոյլ աշտանակ՝ եօթնաջա հեան,
 լըցեալ շնորհօքըն եօթնար փեան.
 լից ՚ի միտս իմ՝ իւղ հոգե կան,
 վառեա՛ն հըրով՝ իմաստու Թեան:

Իե. 31: Էսայ. Ժան. 2.

Գամբարավայլ՝ վակաս լան շաց,
 պըճնեալ աղնիւ՛ն՝ ակամբբ փառաց.
 զինև արկիր՝ սվմայր կե նաց,
 զի շնորհիւ՛ն քո՝ զարդարե ցայց:

Էլից. Իը. 4. 12.

Դառագայթըն՝ փառաց էին,

Ընդ կուսուածէ՛ք քո հայե լին .
 եմնւտ և ել՝ բողոք մին ,
 անխախտ մնալով՝ քո արդան տին :
 ԼԵ՛ . 8 :

Մարդկան հոգւոց՝ բարձօղ մահո՛ւտն ,
 բուրօղ ըզ հօտ՝ անմահու թէ .
 ոսկի բուրվառ՝ ասարօ նեոն ,
 բարձ և յինէն՝ ցաւ հոգե կան :
 Բռ՛ . Ժզ . 46 , 47 :

Երկիր հեղեր՝ զանձրև կե նաց ,
 առեալ ՚ի հօր՝ ծովէն փա ուաց .
 Վճարդ թէթև՝ յաղտոյ մե ղաց ,
 և յիս ցօղեա՛ ըզ ցօղ շնոր հաց :
 Դ . ԲաԳ . ԺԵ՛ . 44 :

Երբ կուժ ունօղ՝ զազըն հո գւոյ ,
 ըզ դառնուծի՛ մեղաց ջը ըյ .
 բըժ շիկեցեր որդւովըդ քո ,
 ըզ ջուր բարուց՝ իմ քաղցրա ցո՛ .
 Դ . ԲաԳ . Է՛ . 20 . 22 :

Նորհաց հոգւոյն՝ ընդ ունա ըան ,
 պայծառ Վճռու՛ սողոմն նեան .
 որումբ ընաւ՝ ոչ գոյ նը ման ,
 սիրտ իմ արա՛ քեզ նըստա ըան :
 Է՛ . Գնաց . Թ՛ . 17 :

Աւրախուծի՛ կանանց ցե ղի ,
 յուդիթ յաղթօղ՝ սատա նայի .
 տնւր զօրուի՛ քում ծա աւայի :

ս'բ Մարիամ՝ կոյս գերա կայ .
 բողոր խընդիրս՝ իմ կատա րեա՛ ,
 զե օրհնեցից՝ զձեզ յարա կայ :
 Բնծաշունչ՝ սբ Մատե նից ,
 ժաշովէցաս՝ Բանս գովէս րից .
 յԼծածին՝ Լեադըն հոս սից ,
 Յօնեալ եբրե՛ ըլ գոնը վար րից :

՚Ի Բերանոյ Վերոյն :

Զեռն լուսեղէն զիս յօրինեաց . նախ
 էի չորիցս վեցեակ . աճեցայ . առ այժմ
 եմ վեցիցս վեցեակ : Եւ շտեմարան իմա
 նալի . և զհոգևորն բաշխեմ . քաղցելոցն
 ՚ի յայսմ յաւիտենի : Մարմին եմ և կեր
 պարսն յօդաւորին . ուղ և զսոյն ճառիս
 կերպաւորեալ՝ մարմնացուցի . և զնկարե
 լոցն ՚ի լուսոյ զՄօրն հաւատոյ սոյ
 ծառուի յայտնեցի : Նուենդ իմ և մահ
 իսկ ՚ի յեկդ տարրէ . ՚ի չրդէն զարհուրիմ :
 ՚ի մեռելոց խօսիմ . և յարեւելից յարեմու
 արս բարբառիմ : Նուեն իմ ՚ի յերից բազ
 կանոյ . ՚ի միոյ երդէն . ՚ի տասնի եկդէն և
 ՚ի հազարի հինգերդէն : Իսկ՝ անուն սմին
 ոյսմ ծնողի ՚ի հնգից կաղմի . ՚ի միոյ նախ
 կնէն և եկդէն . ՚ի հազարի հինգերդէն .
 ՚ի տասնի եօթներդէն և ՚ի հարիւրի
 եկդէն :

Երեմիայի գրքի 1-րդ գլուխը	102 •
Երեմիայի գրքի 2-րդ գլուխը	76 •
Երեմիայի գրքի 3-րդ գլուխը	77 • 100 • 103 • 106 •
Երեմիայի գրքի 4-րդ գլուխը	61 •
Երեմիայի գրքի 5-րդ գլուխը	104 •
Երեմիայի գրքի 6-րդ գլուխը	48 •
Երեմիայի գրքի 7-րդ գլուխը	105 •
Երեմիայի գրքի 8-րդ գլուխը	47 •

Երեմիայի գրքի 9-րդ գլուխը	129 •
Երեմիայի գրքի 10-րդ գլուխը	25 • 170 •
Երեմիայի գրքի 11-րդ գլուխը	24 •
Երեմիայի գրքի 12-րդ գլուխը	175 • 176 •
Երեմիայի գրքի 13-րդ գլուխը	33 • 45 •
Երեմիայի գրքի 14-րդ գլուխը	46 • 66 • 146 •
Երեմիայի գրքի 15-րդ գլուխը	178 • 179 •
Երեմիայի գրքի 16-րդ գլուխը	29 •
Երեմիայի գրքի 17-րդ գլուխը	31 • 36 •
Երեմիայի գրքի 18-րդ գլուխը	168 •
Երեմիայի գրքի 19-րդ գլուխը	19 • 48 • 138 •
Երեմիայի գրքի 20-րդ գլուխը	69 • 78 •
Երեմիայի գրքի 21-րդ գլուխը	18 •
Երեմիայի գրքի 22-րդ գլուխը	17 •
Երեմիայի գրքի 23-րդ գլուխը	58 •

Երեմիայի գրքի 24-րդ գլուխը	73 •
Երեմիայի գրքի 25-րդ գլուխը	41 • 42 •

Գորանին չորս ծածկոյթքն 113 •
 Դոս սբ և այլն • 55 •
 Կոյոց հոգևոր հայրն և մայրն • 3 •
 Ինչ եղանակ ունելոյն 150 •
 Ինչ է կարողուի հոգւոյն 148 •
 Ինչ թիւն 169 •
 Ինչ ինչ մտածին 150 •
 Ինչ կաթուղիկէքն 137 •
 Ինչ ձայնքն պոր" 147 •
 Ինչ մատուցքն 145 •
 Ինչ սքանչելիքն 160 •
 Չեուն այ և այլն • 84 •
 Եկնուին գրոց 111 •
 Սինն է գովելն 16 •
 Երբող առ սբ անծածինն 197 •
 Ողակաթ ասի • 26 •
 Չափաւոր է և սնչափ • 26 • 27 •
 Չորս աւետարանիչքն • 120 •
 Չորս գետքն և սիւնքն • 109 •
 Չորք են աշխարհ • 134 •
 Չորք են պատճառքն 176 •
 Չորք թիւն 124 • 135 •
 Չորք

Զորք տարեբքն	128 •
Պարսաատիկ	143 •
Մանդուղքն յակոբայ	9 • 10 •
Սիրեսցուք և պատ"	111 •
Տախտակն դատաստանաց	115 •
Տաղ 'ի վր յԶմեաճնի	183 •
Տապանակ նոյ •	39 • 139 •
Տապան լուսեղէն •	44 • 52 •
Տրամուէ դեղն	166 •
Յամայք երկիրն	155 •
Ի իշխաութայուէն	126 •
Քաղաք նոյ և այլն •	91 •
Քի մարդեղուէ օրինակքն	95 •
Քրօջէական սլժուռն •	116 •

675

Յեշատարան :

Քանք՝ պատիւ և երկրպագութի՛ն ՚ի
բարձունս Հօր և Որդւոյ և Հօ-
գւոյն սբյ :

Որոյ շնորհիւն , և բարեխօսութիւն Հօրն
մերոյ սբյն Պարիգորի լուսաւորչին՝
յաւարտ եհաս տպագրութի՛ն ՚ի երբողենիս
սբյ Մթողոյն Ս. Չմիածնի : Ուրեմն՝ մինչ
ընթեռնութիւն զսա , զյօրինող սորա զնուի
րակն Սայրաբարաբիս ՂՏԻ Մ. Երա-
համ Մ. րբ եպօն աստապատցի , և զտի-
րացու Սեսրովբ և զտիրացու Քա-
լուստ իմաստասէր վարժապետն , որք
ըզբուն ձեռագիր Հեղինակին ընթեր-
ցեալ , զՏպեցմանն ընկալան զՀրաման :
Եւ զտպագրիչ տրցւ Պօղոսն Յօհան-
նիսեան , զՄատուր՝ զգեորդ և զգա-
լուստ որդիան , ընդ տիրացու զաբարին՝
յաղօթս ձեր յիշեալք :

Եւ դուք յիշեալ լիջեք ՚ի Քսէ Մ. Ե ,
ամէն :

ՅԵՏԱՏԱՐԱՆ
1971

1971
1971